

► В

**Регулатива (ЕЗ) бр. 1702/2003 на Комисијата
од 24 септември 2003 година,
за утврдување на правила за спроведување на издавање на уверенија за
пловидбеност и заштита на животната средина и за воздухоплови и сродни
производи, делови и уреди, како и за издавање на уверенија за проектантски и
производствени организации**

(Текст со важност за ЕЕО)

(Сл. весник L 243, 27.9.2003 стр. 6)

Изменета со:

- **M1** Регулатива (ЕЗ) бр. 381/2005 на Комисијата од 7 март 2005 год.,
Сл. весник L 61 стр. 3 дата: 8.3.2005 година
- **M2** Регулатива (ЕЗ) бр. 706/2006 на Комисијата од 8 мај 2006 год.,
Сл. весник L 122 стр. 16 дата: 9.5.2006 година
- **M3** Регулатива (ЕЗ) бр. 335/2007 на Комисијата од 28 март 2007 год.,
Сл. весник L 88 стр. 40 дата: 29.3.2007 година
- **M4** Регулатива (ЕЗ) бр. 375/2007 на Комисијата од 30 март 2007 год.,
Сл. весник L 94 стр. 3 дата: 4.4.2007 година

**Регулатива (ЕЗ) бр. 1702/2003 на Комисијата
од 24 септември 2003 год.**

**за утврдување на правила за спроведување на издавање на уверенија
за пловидбеност и заштита на животната средина и за воздухоплови и
сродни производи, делови и уреди, како и за издавање на уверенија
на проектантски и производствени организации**

(Текст со важност за ЕЕО)

КОМИСИЈАТА НА ЕВРОПСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ,

Имајќи го предвид Договорот за основање на Европската заедница,

Имајќи ја предвид Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002 на Европскиот парламент и на Советот од 15 јули 2002 год. за заеднички правила во полето на цивилното воздухопловство и за основање на Европска агенција за воздухопловна безбедност¹ (во понатамошниот текст „основна Регулатива“), приспособена со Регулативата (ЕЗ) бр 1701/2003², а особено членовите 5 и 6 од неа,

Со оглед на тоа што:

- (1) Со основната Регулатива се утврдуваат заеднички основни услови за обезбедување на високо изедначено ниво на безбедност на цивилното воздухопловство и заштита на животната средина; со неа се бара од Комисијата да ги приспособи потребните правила за спроведување, за да осигури нивна изедначена примена; со неа се основа "Европска агенција за воздухопловна безбедност" (во понатамошниот текст "Агенција"), за да и помага на Комисијата во изработката на тие правила за спроведување.
- (2) Постоечките услови за воздухопловство, од областа на пловидбеноста, кои се наведени во Анекс II на Регулативата (ЕЕЗ) бр. 3922/91³ на Советот, последен пат изменета со Регулативата (ЕЗ) бр. 2871/2000⁴ на Комисијата, престануваат да важат од 28 септември 2003 година.
- (3) Потребно е да се донесат заеднички технички услови и административни процедури, за да се осигури пловидбеноста и компатибилноста со животната средина на воздухопловните производи, делови и уреди, согласно основната Регулатива; во тие услови и процедури треба да се наведат условите за издавање, одржување, менување, привремено одземање или одземање на соодветните уверенија.

¹ Сл. весник L 240, 7.9.2002 год., стр. 1

² Види страна 5 од овој Службен весник.

³ Сл. весник L 373, 31.12.1991 год., стр. 4

⁴ Сл. весник L 333, 29.12.2000 год., стр. 47

- (4) Од организациите кои се вклучени во проектирање и производство на производи, делови и уреди треба да се бара да исполнат одредени технички услови, за да ја покажат својата способност и средствата за вршење на своите обврски, како и правата поврзани со нив; од Комисијата се бара да донесе мерки за утврдување на условите за издавање, одржување, менување, привремено одземање или одземање на уверенијата со кои се потврдува тоа исполнување.
- (5) При донесувањето на мерките за спроведување на заедничките основни услови во областа на пловидбеноста, Комисијата мора да внимава дали тие се одраз на современи и најдобри практики, да го земе предвид светското искуство за воздухопловите и научниот и технички напредок и да овозможи непосредна реакција на утврдените причини за несреќите и сериозните инциденти.
- (6) Поради потребата да се осигури изедначеност во примената на заедничките услови за пловидбеност и заштита на животната средина за воздухопловни производи, делови и уреди, надлежните органи на земјите членки треба да следат заеднички процедури и по потреба, Агенцијата треба да го процени исполнувањето на тие услови; Агенцијата треба да изработи спецификации и упатства за издавање на уверенија, за да ја олесни потребната регулаторна изедначеност.
- (7) За оваа цел, треба да се дозволи непречен премин кон новата регулаторна рамка на Агенцијата, која осигурува дека ќе се одржи високо и изедначено ниво на безбедност на цивилното воздухопловство во Заедницата; треба да се обезбеди доволно време за воздухопловната индустрија и управите на земјите членки да се прилагодат кон оваа нова рамка и да го признаат постојаното важење на уверенијата издадени пред влегувањето во сила на оваа Регулатива, согласно член 57 од основната Регулатива.
- (8) Мерките пропишани со оваа Регулатива се засноваат на мислењето издадено од страна на Агенцијата ⁵согласно членовите 12 (2)(b) и 14(1) од основната Регулатива.
- (9) Мерките пропишани со оваа Регулатива се во согласност со мислењето на Комитетот за Европската агенција за воздухопловна безбедност, основан со член 54(3) на основната Регулатива,

ЈА ДОНЕСЕ СЛЕДНАВА РЕГУЛАТИВА:

---

⁵ 1.9.2003 год.

Член 1

Обем и дефиниции

1. Со оваа Регулатива се утврдуваат, согласно членовите 5(4) и 6(3) на основната Регулатива, заедничките технички услови и административни процедури за издавање на уверенија за пловидбеност и заштита на животната средина за производи, делови и уреди, со кои се утврдува:

- (a) издавањето на уверенија за тип, уверенија за тип со ограничување, дополнителни уверенија за тип и измени на тие уверенија;
- (b) издавањето на уверенија за пловидбеност, уверенија за пловидбеност со ограничување, дозволи за летање и уверенија за овластување за пуштање во промет.
- (c) издавањето на одобренија за проект на поправка;
- (d) покажувањето дека се исполнети условите за заштита на животната средина;
- (e) издавањето на уверенија за бучава;
- (f) идентификацијата на производи, делови и уреди;
- (g) издавањето на уверенија за одредени делови и уреди;
- (h) издавањето на уверенија за проектантски и производствени организации;
- (i) издавањето на директиви за пловидбеност.

2. За целите на оваа Регулатива, се применуваат следниве дефиниции:

- (a) „JAA“ значи „Здружени воздухопловни власти“.
- (b) „JAR“ значи „Заеднички воздухопловни барања“.
- (c) „Дел 21“ значи услови и процедури за издавање на уверенија за воздухоплови и сродни производи, делови и уреди, како и за проектантски и производствени организации, дадени во прилог на оваа Регулатива.
- (d) „Дел М“ значи важечки услови за постојана пловидбеност донесени согласно основната Регулатива.

▼ M4

Член 2

Издавање на уверенија за производи, делови и уреди

1. Уверенијата за производите, деловите и уредите се издаваат како што е наведено во Дел 21.

2. Со отстапување од став 1, воздухопловите, вклучувајќи го и секој вграден производ, дел и направа, кои не се регистрирани во земја членка се изземаат од одредбите на Подделовите Н и I од Дел 21. Исто така, тие се изземаат и од одредбите на Поддел Р од Дел 21, освен кога ознаките за идентификација на воздухопловите се пропишани од страна на земја членка.

3. Кога се врши упатување на Анексот (Дел 21) за примена на и/или придржување кон одредбите наведени во Анекс I (Дел М) од Регулативата (ЕЗ) бр. 2042/2003 на Комисијата и земја членка избрала, согласно член 7(3)(а) и (б) од таа Регулатива, да не го применува тој Дел се до 28 септември 2008 година, се применуваат националните правила наместо тој дел се до таа дата.

Член 2а

Постојана важност на уверенијата за тип и сродните уверенија за пловидбеност

1. Во однос на производите кои имаат уверение за тип, или документ со кој се овозможува издавање на уверение за пловидбеност, издадени пред 28 септември 2003 година, од страна на земја членка, се применуваат следниве одредби:

(а) се смета дека производот има уверение за тип издадено согласно оваа Регулатива кога:

(i) основата за издавање на неговото уверение за тип е:

- ЈАА основа за издавање на уверение за тип, за производите за кои е издадено уверение согласно процедурите на ЈАА, како што е утврдено во нивната ЈАА листа на податоци; или
- за други производи, основата за издавањето на уверение за тип, како што е утврдено во листата на податоци на уверението за тип на земјата на проектирање, ако таа земја на проектирање е:
  - земја членка, освен ако Агенцијата не утврди, особено земајќи ги предвид правилата/ прописите за пловидбеност кои се користат и искуството од работата во претходниот период за издавање на уверенија за тип не обезбедува исто ниво на безбедност како онаа која се бара со основната регулатива и оваа регулатива; или
  - земја со која земја членка склучила билатерална спогодба за пловидбеност или сличен договор, согласно кој се издаваат уверенија за тие производи врз основа на правилата/прописите за пловидбеност

на таа земја на проектирањето, освен ако Агенцијата не одлучи дека таквите правила/прописи за пловидбеност или искуството од работата во претходниот период или системот за безбедност на таа земја на конструкција не предвидува ниво на безбедност исто со она кое се бара со основната Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002 и оваа Регулатива.

Агенцијата врши прва проценка на значењето на одредбите од второто вовлекување погоре, со цел да даде мислење до Комисијата, вклучувајќи ги и можните измени и дополнувања на оваа Регулатива;

- (ii) условите за заштита на животната средина се оние наведени во Анекс 16 на Чикашката конвенција, во зависност од производот;
  - (iii) важечките директиви за пловидбеност се оние на земјата на конструкција.
- (b) Конструкцијата на поединечен воздухоплов, кој бил во регистарот на земја членка пред 28 септември 2003 година, се смета дека е одобрена согласно оваа Регулатива кога:
- (i) неговата основна конструкција на тип е дел од уверението за тип наведено во точка (a):
  - (ii) се одобрени сите измени на оваа основна конструкција на тип, за кои не е одговорен имателот на уверението за тип; и
  - (iii) се исполнети директивите за пловидбеност издадени или усвоени од земја членка на регистрација пред 28 септември 2003 година, вклучувајќи ги и сите варијанти на директивите за пловидбеност на земјата на конструкција, одобрени од страна на земјата членка на регистрација.
- (c) Агенцијата го одредува уверението за тип за производите кои не ги исполнуваат условите наведени во точка (a) пред 28 март 2007 година.
- (d) Агенцијата ја утврдува листата на податоци од уверението за тип, а што се однесува на бучавата за сите производи опфатени во точка (a) пред 28 март 2007 година. Се до утврдувањето, земјите членки можат да продолжат да издаваат уверенија за бучава согласно важечките национални регулативи.

2. Во однос на производите за кои постапката за издавање на уверение за тип поминува преку ЈАА или земја членка на 28 септември 2003 година, се применува следното:

- (a) ако производот е во постапка за издавање на уверение од страна на неколку земји членки, најуспешниот проект се користи како референца;
- (b) не се применуваат 21А.15(a), (b) и (c) од Дел 21;

- (c) со отстапување од 21A.17(a) од Дел 21, основата за издавање на уверение за тип е онаа утврдена од страна на ЈАА или, ако е можно, од страна на земјата членка на денот на поднесување на барањето за одобрение;
- (d) наодите за придржување утврдени согласно процедурите на ЈАА или земја членка, се смета дека ги утврдила Агенцијата со цел придржување кон 21A.20(a) и (b) од Дел 21;
3. Во однос на производите кои имаат национално уверение за тип, или еквивалентно, и за кои не е завршен процесот на одобрение на промена од страна на земја членка, во време кога уверението за тип треба да е во согласност со оваа Регулатива, се применува следното:
- (a) ако процесот за одобрение го вршат неколку земји членки, најуспешниот проект се користи како референца;
- (b) не се применува 21A.93 од Дел 21;
- (c) применливата основа за издавање на уверение за тип е онаа утврдена од страна на ЈАА или, ако е можно, од страна на земјата членка на денот на барањето за одобрението на промена;
- (d) наодите за придржување утврдени согласно процедурите на ЈАА или земја членка, се смета дека ги утврдила Агенцијата со цел придржување кон 21A.103(a)(2) и (b) од Дел 21;
4. Во однос на производите кои имаат национално уверение за тип, или еквивалентно, и за кои не е завршен процесот за одобрение на проектот за поголема поправка од страна на земја членка, во време кога уверението за тип треба да е во согласност со оваа Регулатива, наодите за придржување утврдени согласно процедурите на ЈАА или земја членка, се смета дека ги утврдила Агенцијата со цел придржување кон 21A.433(a) од Дел 21.
5. Уверението за пловидбеност издадено од страна на земја членка, со кое се потврдува сообразноста со уверението за тип утврдено согласно став 1, се смета дека е во согласност со оваа Регулатива.

Член 2b

Постојана важност на дополнителните уверенија за тип

1. Што се однесува на дополнителните уверенија за тип издадени од страна на земја членка согласно процедурите на ЈАА или важечките национални процедури, а во врска со измените на производите кои се предложени од лица кои не се имателот на уверението за тип за производот, кои биле одобрени од страна на земја членка согласно важечките национални процедури, ако дополнителното уверение за тип,

или промената, важеле на 28 септември 2003 година, дополнителното уверение за тип, или промената се сметаат дека се издадени согласно оваа Регулатива.

2. Што се однесува на дополнителните уверенија за тип за кои процесот на издавање на уверенија го спроведувала земја членка на 28 септември 2003 година, согласно важечките процедури на ЈАА за дополнително уверение за тип и во однос на поголемите промени на производите предложени од страна на лица кои не се имателот на уверението за тип за производот, за кој земја членка спроведувала процес за издавање на уверение на 28 септември 2003 година, согласно важечките национални процедури, се применува следново:

- (a) ако процесот за издавање на уверенија се спроведувал од страна на неколку земји членки, најуспешниот проект се користи како референца;
- (b) не се применуваат 21A.113 (a) и (b) од Дел 21;
- (c) применливата основа за издавање на уверенија е онаа утврдена од страна на ЈАА или, по потреба, од страна на земјата членка на датумот на поднесување на барањето за дополнително уверение за тип или за одобрение на поголеми промени;
- (d) наодите за придржување утврдени согласно процедурите на ЈАА или земја членка, се смета дека ги утврдила Агенцијата со цел придржување кон 21A.115(a) од Дел 21.

Член 2с

Постојана работа на некои воздухоплови регистрирани од страна на земји членки

1. Што се однесува на воздухоплов за кој не може да се смета дека има уверение за тип издадено согласно член 2а (1)(a) од оваа Регулатива, а на кој му било издадено уверение за пловидбеност од страна на земја членка пред во таа земја членка⁶ да стане применлива Регулативата (ЕЗ) бр. 1702/2003, кој на тој датум бил во нејзиниот регистар и сè уште бил во регистарот на земјата членка на 28 март 2007 година, комбинацијата на следното се смета дека ги сочинува важечките посебни спецификации за пловидбеност издадени согласно оваа Регулатива:

- (a) листата на податоци на уверението за тип и листата на податоци на бучавата на уверението за тип, или исти документи на земјата на конструкција, под услов дека земјата на конструкција склучила соодветен договор за работа согласно член 18 од Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002 со Агенцијата, кој ја опфаќа постојаната пловидбеност на конструкцијата на тој воздухоплов;

---

⁶ За EUR 15: 28 септември 2003 год; за EUR 10: 1 мај 2004 година и за EUR 2: 1.1.2007 година.

(b) условите за заштита на животната средина, наведени во Анекс 16 на Чикашката конвенција, ако се применливи за тие воздухоплови; и

(c) задолжителните информации за постојана пловидбеност на земјата на конструкција.

2. Посебните спецификации за пловидбеност овозможуваат продолжување на видот на операциите кои односниот воздухопловот имал право да ги врши на 28 март 2007 година, и важат до 28 март 2008 година, освен ако овие спецификации не биле заменети пред тој датум со одобрение за проект и заштита на животната средина, издадено од страна на Агенцијата согласно оваа Регулатива. Уверенијата за пловидбеност со ограничување за односните воздухоплови се издаваат од страна на земји членки согласно Дел 21, Поддел Н кога ќе се потврди усогласеноста со овие спецификации.

3. Комисијата може да го продолжи периодот на важност наведен во став 2, најмногу за 18 месеци, за воздухоплови од одреден тип, под услов дека Агенцијата го отпочнала процесот за издавање на уверение за тој тип на воздухоплови пред 28 март, 2008 година, и дека Агенцијата утврдува дека тој процес може да се заврши во рамките на дополнителниот период на важност. Во ваков случај Агенцијата ќе ја известува Комисијата за својата одлука.

Член 2d

Постојана важност на уверенијата за делови и уреди

1. Одобренијата за деловите и уредите издадени од страна на земја членка и кои важат на 28 септември 2003 година, се смета дека се издадени согласно оваа Регулатива.

2. Што се однесува на деловите и уредите за кои земја членка спроведувала процес за одобрение или овластување на 28 септември 2003 година, се применува следново:

(a) ако процесот за овластување го спроведувале неколку земји членки, најуспешниот проект се користи како референца;

(b) не се применува 21A.603 од Дел 21;

(c) условите за важечките податоци од 21A.605 од Дел 21 се оние утврдени од страна на земја членка на денот на поднесување на барањето за одобрение или овластување;

(d) наодите за придржување утврдени од страна на односна земја членка се смета дека ги утврдила Агенцијата со цел придржување кон 21A.606(b) од Дел 21.

Член 2e

Дозвола за летање

Условите кои се утврдени пред 28 март 2007 година, од страна на земјите членки за дозволи за летање или друго уверение за пловидбеност издадени за воздухоплови, кои не поседувале уверение за пловидбеност или уверение за пловидбеност со ограничување согласно оваа Регулатива, се смета дека се утврдени согласно оваа Регулатива, освен ако Агенцијата не одлучи пред 28 март 2008 година, дека тие услови не предвидуваат ниво на безбедност еквивалентно на она што се бара со Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002 или во оваа Регулатива.

Дозволата за летање или другото уверение за пловидбеност издадени од страна на земјите членки пред 28 март 2007 година, за воздухоплови кои не поседувале уверение за пловидбеност или уверение за пловидбеност со ограничување издадени согласно оваа Регулатива, се смета дека претставуваат дозвола за летање издадена согласно оваа Регулатива до 28 март 2008 година.

▼В

Член 3

Проектантски организации

1. Организацијата која е одговорна за проектирање на производи, делови и уреди или за нивни промени или поправки ја покажува својата способност согласно Дел 21.
2. Со отстапување од став 1, организацијата чие главно место каде се одвиваат деловните работи се наоѓа во земја која не е земја членка, може да ја покаже својата способност преку поседување на уверение за производот, делот и направата на кои таа се однесува, издадено од таа земја, доколку:
  - (а) таа земја е земјата на проектирање; и
  - (б) Агенцијата утврдила дека системот на таа земја го вклучува истото независно ниво на проверување на сообразноста, како што е пропишано со оваа Регулатива, преку ист систем на одобренја на организации или преку директно вклучување на надлежниот орган на таа земја.
3. Одобренијата за проектантски организации издадени или признаени од страна на земја членка согласно условите и процедурите на ЈАА и кои важат пред 28 септември 2003 год. се смета дека се во сообразност со оваа Регулатива. Во тој случај, периодот на завршување на наодите од второ ниво, наведени во Поддел Ј на Дел 21, не трае повеќе од една година, кога тие наоди се поврзани со разлики од ЈАР-ови, кои биле претходно важечки.
4. Имателот на уверение за тип, кој на 28 септември 2003 год. не поседува соодветно одобрение за проектантска организација, издадено согласно важечките

процедури на ЈАА ја покажува својата способност согласно условите утврдени со 21А.14 од Дел 21, пред 28 септември 2005 год.

5. Организацијата, која е кандидат за дополнително уверение за тип, одобрение за проект за голема поправка или помошна погонска група, која на 28 септември 2003 год. не поседува соодветно одобрение за проектантска организација издадено од страна на земја членка согласно важечките процедури на ЈАА, ја покажува својата способност пред 28 септември 2005 год., согласно Деловите 21, 21А.112, 21А.432В, или во случај на помошна погонска група, 21А.602В.

6. Во однос на организации за кои на 28 септември 2003 год. е во тек издавање на одобрение за проектантска организација преку земја членка согласно важечките процедури на ЈАА:

1. 21А.234 од Дел 21 не се применува;

2. наодите за придржување утврдени согласно процедурите на ЈАА се смета дека ги утврдила Агенцијата заради сообразност со 21А.245 на Дел 21.

Член 4

Производствени организации

1. Организацијата која е одговорна за производство на производи, делови и уреди ја покажува својата способност согласно одредбите од Дел 21.

2. Со отстапување од став 1, производителот чие главно место каде се одвиваат деловните работи се наоѓа во земја која не е земја членка, може да ја покаже својата способност преку поседување на уверение за производот, делот и направата на кои таа се однесува, издадено од таа земја, доколку:

(а) таа земја е земјата на производство; и

(б) Агенцијата утврдила дека системот на таа земја го вклучува истото независно ниво на проверка на сообразноста кое е пропишано со оваа Регулатива, преку ист систем на одобрување на организации или преку директно вклучување на надлежниот орган на таа земја.

3. Одобренијата за производствени организации издадени или признаени од страна на земја членка согласно условите и процедурите на ЈАА и кои важат пред 28 септември 2003 год., се смета дека се во сообразност со оваа Регулатива. Во тој случај, периодот на завршување на наодите од второ ниво, наведени во Поддел Г од Дел 21 не трае повеќе од една година, кога тие наоди се поврзани со разлики од JAR-овите кои претходно се применувале.

4. Организацијата ја покажува својата способност согласно оваа Регулатива пред 28 септември 2005 год.

5. Додека организацијата не ја покаже својата способност согласно Подделовите F и G од Дел 21, се смета дека изјавите за усогласеност и уверенијата за овластување за пуштање во промет издадени од таа организација, согласно важечките национални регулативи, се издадени согласно оваа Регулатива.

6. Во однос на организации за кои на 28 септември 2003 год. е во тек издавање на одобрение за производствена организација преку земја членка, согласно важечките процедури на ЈАА:

(a) 21A.134 од Дел 21 не се применува;

(b) наодите за придржување утврдени согласно процедурите на ЈАА се смета дека ги утврдила Агенцијата заради придржување кон со 21A.145 од Дел 21.

Член 5

Влегување во сила

1. Оваа Регулатива влегува во сила на 28 септември 2003 год., со исклучок на 21A.804(a) (3) од Дел 21, кој влегува во сила на 28 март 2004 год. и Подделот H од Дел 21, кој влегува во сила на 28 септември 2004 год.

2. Со отстапување од 21A.159 од Дел 21, земјите членки можат да издадат одобренија со ограничено траење до ► **M2** 28 септември 2007 год. ◀.

3. Со отстапување од 21A.181 од Дел 21, земјите членки можат да издадат уверенија со ограничено траење до 28 септември 2008 год.

4. Кога земјата-членка ги применува одредбите од ставовите 2 или 3, ја известува Комисијата и Агенцијата.

▼ M2

▼ B

Оваа Регулатива е целосно обврзувачка и директно применлива во сите земји членки.

▼В

АНЕКС

ДЕЛ 21

Издавање на уверенија за воздухоплови и сродни производи, делови и уреди и за проектантски и производствени организации

Содржина (детален преглед)

21.1 Општо

ОДДЕЛ А

УСЛОВИ ЗА БАРАТЕЛИТЕ И СТЕКНАТИ ПРАВА И ОБВРСКИ

ПОДДЕЛ А – ОПШТИ УСЛОВИ

- 21A.1 Обем
- 21A.2 Постапување од страна на лице, кое не е барателот ниту имателот на уверение
- 21A.3 Прекини во работата, неисправности и дефекти
- 21A.3В Директиви за пловидбеност
- 21A.4 Координација помеѓу проект и производство

ПОДДЕЛ В – УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

- 21A.11 Обем
- 21A.13 Подобност/квалификуваност
- 21A.14 Демонстрација на способност
- 21A.15 Поднесување на барање
- 21A.16А Правила/прописи за пловидбеност
- 21A.16В Посебни условиОбем
- 21A.17 Основа за издавање на уверение за тип
- 21A.18 Утврдување на важечки услови за заштита на животната околина и спецификации за издавање на уверенија
- 21A.19 Измени за кои е потребно ново уверение за тип
- 21A.20 Придржување кон основата за издавање на уверенија за тип и условите за заштита на животната средина
- 21A.21 Издавање на уверение за тип
- 21A.23 Издавање на уверение за тип со ограничување
- 21A.31 Проект за тип
- 21A.33 Испитувања и тестирања
- 21A.35 Тестирања во лет
- 21A.41 Уверение за тип
- 21A.44 Обврски на имателот

- 21A.47 Преносливост
- 21A.51 Траење и постојана важност
- 21A.55 Водење евиденција
- 21A.57 Прирачници
- 21A.61 Упатства за постојана пловидбеност

(ПОДДЕЛ С – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ В – ИЗМЕНИ ВО УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

- 21A.90 Обем
- 21A.91 Класификација на измените во проектот за тип
- 21A.92 Подобност/квалификуваност
- 21A.93 Поднесување на барање
- 21A.95 Мали измени
- 21A.97 Големи промени
- 21A.101 Утврдување на важечки услови за заштита на животната околина и спецификации за издавање на уверенија
- 21A.103 Издавање на одобрение
- 21A.105 Водење на евиденција
- 21A.107 Упатства за постојана пловидбеност
- 21A.109 Обврски и ЕРА обележувања

ПОДДЕЛ Е – ДОПОЛНИТЕЛНИ УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП

- 21A.111 Обем
- 21A.112 Подобност/квалификуваност
- 21A.112В Демонстација на способност
- 21A.113 Поднесување на барање за дополнително уверение за тип
- 21A.114 Докажување на придржување
- 21A.115 Издавање на дополнително уверение за тип
- 21A.116 Преносливост
- 21A.117 Измени на оној дел од еден производ кој се опфатени со дополнителното уверение за тип
- 21A.118А Обврски и ЕРА обележувања
- 21A.118В Траење и постојана пловидбеност
- 21A.119 Прирачници
- 21A.120 Упатства за постојана пловидбеност

ПОДДЕЛ F – ПРОИЗВОДСТВО БЕЗ ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДНА ОРГАНИЗАЦИЈА

- 21A.121 Обем
- 21A.122 Подобност/квалификуваност
- 21A.124 Поднесување на барање

- 21A.125 Издавање на писмо за согласност
- 21A.125B Наоди
- 21A.125C Траење и постојана пловидбеност
- 21A.126 Систем за проверка на производството
- 21A.127 Тестирања: воздухоплови
- 21A.128 Тестирања: мотори и елиси
- 21A.129 Обврски на производителот
- 21A.130 Изјава за сообразност/усогласеност

ПОДДЕЛ G – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДНА ОРГАНИЗАЦИЈА

- 21A.131 Обем
- 21A.133 Подобност/квалификуваност
- 21A.134 Поднесување на барање
- 21A.135 Издавање на одобрение на производствена организација
- 21A.139 Систем за квалитет
- 21A.143 Опис
- 21A.145 Услови за добивање на одобрение
- 21A.147 Измени во одобрената производствена организација
- 21A.148 Промени на локација
- 21A.149 Преносливост
- 21A.151 Услови на одобрението
- 21A.153 Измени на условите на одобрението
- 21A.157 Испитувања
- 21A.158 Наоди
- 21A.159 Траење и постојана важност
- 21A.163 Права
- 21A.165 Обврски на имателот

ПОДДЕЛ H – УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ

- 21A.171 Обем
- 21A.172 Подобност/квалификуваност
- 21A.173 Класификација
- 21A.174 Поднесување на барање
- 21A.175 Јазик
- 21A.177 Измена и дополнување или модификација
- 21A.179 Преносливост и повторно издавање во границите на земји членки
- 21A.180 Проверки
- 21A.181 Траење и постојана пловидбеност
- 21A.182 Идентификација на воздухоплов
- 21A.183 Издавање на уверение за пловидбеност
- 21A.184 Издавање на уверение за пловидбеност со ограничување
- 21A.185 Издавање на дозвола за летање

ПОДДЕЛ I – УВЕРЕНИЈА ЗА БУЧАВА

- 21A.201 Обем

- 21A.203 Подобност/квалификуваност
- 21A.204 Поднесување на барање
- 21A.205 Издавање на уверенија за бучава
- 21A.207 Измена и дополнување или модификација
- 21A.209 Преносливост и повторно издавање во границите на земји членки
- 21A.210 Проверки
- 21A.211 Траење и постојана пловидбеност

ПОДДЕЛ J – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОЕКТАНТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

- 21A.231 Обем
- 21A.233 Подобност/квалификуваност
- 21A.234 Поднесување на барање
- 21A.235 Издавање на одобрение на проектантска организација
- 21A.239 Систем за гаранција на проектот
- 21A.243 Податоци
- 21A.245 Услови за добивање на одобрение
- 21A.247 Измени на системот за гаранција на проектот
- 21A.249 Преносливост
- 21A.251 Услови на одобрението
- 21A.253 Измени на условите на одобрението
- 21A.257 Испитувања
- 21A.258 Наоди
- 21A.259 Траење и постојана важност
- 21A.263 Права
- 21A.265 Обврски на имателот

ПОДДЕЛ K – ДЕЛОВИ И УРЕДИ

- 21A.301 Обем
- 21A.303 Придржување кон важечки услови
- 21A.305 Одобрение за делови и уреди
- 21A.307 Уверение дека деловите и уредите се исправни и може да се инсталираат

(ПОДДЕЛ L – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ M – ПОПРАВКИ

- 21A.431 Обем
- 21A.432 Подобност/квалификуваност
- 21A.432B Демонстација на способност
- 21A.433 План проект за поправка
- 21A.435 Класификација на поправките
- 21A.437 Издавање на одобрение на план проектот за поправки
- 21A.439 Производство на делови за поправки
- 21A.441 Вклучување на поправки
- 21A.443 Ограничувања

- 21A.445 Штети кои не може да се поправат
- 21A.447 Водење на евиденција
- 21A.449 Упатства за постојана пловидбеност
- 21A.451 Обврски и ЕРА обележувања

(ПОДДЕЛ N – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ O – ОВЛАСТУВАЊА ЗА ЕВРОПСКИ ТЕХНИЧКИ
СТАНДАРДНИ БАРАЊА (ETSO)

- 21A.601 Обем
- 21A.602A Подобност
- 21A.602B Демонстрирање на способност
- 21A.603 Поднесување на барање
- 21A.604 ETSO овластување за APU (помошен извор на енергија)
- 21A.605 Услови за податоци
- 21A.606 Издавање на ETSO овластување
- 21A.607 Права од ETSO овластувањето
- 21A.608 Декларација за проектот и перформансите (DDP)
- 21A.609 Обврски на имателот на ETSO овластувања
- 21A.610 Одобрение за отстапување
- 21A.611 Измени во проектот
- 21A.613 Водење на евиденција
- 21A.615 Проверка од страна на Агенцијата
- 21A.619 Траење и постојана важност
- 21A.621 Преносливост

(ПОДДЕЛ P – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ Q – ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ПРОИЗВОДИТЕ, ДЕЛОВИТЕ И УРЕДИТЕ

- 21A.801 Идентификација на производите
- 21A.803 Ракување со податоците за идентификација
- 21A.804 Идентификација на деловите и уредите
- 21A.805 Идентификација на важни/клучни делови
- 21A.807 Идентификација на ETSO делови

ОДДЕЛ В

ПРОЦЕДУРИ ЗА НАДЛЕЖНИТЕ ОРГАНИ

ПОДДЕЛ А – ОПШТИ ОДРЕДБИ

- 21В.5 Обем
- 21В.20 Обврски на надлежниот орган
- 21В.25 Услови за организацијата на надлежниот орган
- 21В.30 Документирани процедури
- 21В.40 Решавање на спорови
- 21В.45 Поднесување на извештаи/координација
- 21В.55 Водење на евиденција
- 21В.60 Директиви за пловидбеност

ПОДДЕЛ В – УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

(ПОДДЕЛ С – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ D – ИЗМЕНИ ВО УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

ПОДДЕЛ Е – ДОПОЛНИТЕЛНИ УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП

ПОДДЕЛ F – ПРОИЗВОДСТВО БЕЗ ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДНА ОРГАНИЗАЦИЈА

- 21В.120 Испитување
- 21В.130 Издавање на писмо за согласност
- 21В.135 Одржување на писмото за согласност
- 21В.140 Измени и дополнувања на писмото за согласност
- 21В.143 Известување за наодите
- 21В.145 Привремено одземање и повлекување на писмо за согласност
- 21В.150 Водење на евиденција

ПОДДЕЛ G – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДНА ОРГАНИЗАЦИЈА

- 21В.220 Испитување
- 21В.225 Известување за наодите
- 21В.230 Издавање на уверение
- 21В.235 Постојан надзор
- 21В.240 Измена и дополнување на одобрение на производствена организација
- 21В.245 Привремено одземање и повлекување на одобрение на производствена организација

21В.260 Водење на евиденција

ПОДДЕЛ Н – УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ

21В.320 Испитување

21В.325 Издавање на уверенија за пловидбеност

21В.330 Привремено одземање и повлекување на уверенијата за пловидбеност

21В.345 Водење на евиденција

ПОДДЕЛ I – УВЕРЕНИЈА ЗА БУЧАВА

21В.420 Испитување

21В.425 Издавање на уверенија за бучава

21В.430 Привремено одземање и повлекување на уверенијата за бучава

21В.445 Водење на евиденција

ПОДДЕЛ J – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОЕКТАНТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

ПОДДЕЛ K – ДЕЛОВИ И УРЕДИ

(ПОДДЕЛ L – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ M – ПОПРАВКИ

(ПОДДЕЛ N – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ O – ОВЛАСТУВАЊА ЗА ЕВРОПСКИТЕ ТЕХНИЧКИ
СТАНДАРДНИ БАРАЊА (ETSO)

(ПОДДЕЛ P – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ Q – ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ПРОИЗВОДИТЕ, ДЕЛОВИТЕ И УРЕДИТЕ

Додатоци – EASA обрасци

▼В

21.1 Општо

За целите на овој Дел под "надлежен орган" значи:

- (a) за организациите чие главно место каде се одвиваат деловните работи е во земја членка, органот определен од страна на таа земја членка; или Агенцијата, доколку таа земја членка тоа го бара; или
- (b) за организации чие главно место каде се одвиваат деловните работи е земја која не е членка, Агенцијата.

ОДДЕЛ А

УСЛОВИ ЗА ПОДНОСИТЕЛИТЕ НА БАРАЊА И СТЕКНАТИ ПРАВА И ОБВРСКИ

ПОДДЕЛ А – ОПШТИ ОДРЕДБИ

21A1. Обем

Со овој Оддел се утврдуваат општите одредби за регулирање на правата и обврските на кандидатот за кое било уверение издадено или кое треба да се издаде согласно овој Оддел и на имателот на истото.

21A.2 Постапување од страна на лице, кое не е кандидат за уверение или имател на истото

Активностите и обврските кои треба да ги преземе имателот на уверение или кандидатот за истото, за производ, дел или направа согласно овој Оддел може да ги преземе во негово име, кое било друго физичко или правно лице, доколку имателот на уверението или кандидатот за истото може да покаже дека склучило договор со другото лице, за да осигури дека обврските на имателот се или ќе бидат правилно исполнети.

21A.3 Прекини на работата, неисправности и дефекти

- (a) Систем за собирање, истражување и анализа на податоци. Имателот на уверение за тип, уверение за тип со ограничување, дополнително уверение за тип, овластување за Европските технички стандардни барања (ETSO), одобрение за проект на голема поправка и кое било друго односно одобрение за кое се смета дека е издадено согласно оваа Регулатива има систем за собирање, испитување и анализа на извештаи за прекини на работа, неисправности и дефекти и други настани, како и на информации поврзани со нив, кои предизвикуваат или можат да предизвикаат негативни ефекти врз постојаната пловидбеност на производот, делот или направата опфатени со ова уверение за тип, уверение за тип со

(b) Поднесување на извештај до Агенцијата

1. Имателот на уверение за тип, уверение за тип со ограничување, дополнително уверение за тип, овластување според ETSO, одобрение за проект на голема поправка или кое било друго односно одобрение, кое се смета дека е издадено согласно оваа Регулатива, поднесува извештај до Агенцијата за кој било прекин на работата, неисправност, дефект или друг настан за кој знае, а е поврзан со производот, делот или направата опфатени со уверението за тип, уверението за тип со ограничување, дополнителното уверение за тип, овластувањето според ETSO, одобрението на проект за голема поправка или кое било друго односно одобрение, кое се смета дека е издадено согласно оваа Регулатива и како резултат на кое настанала или може да настане небезбедна состојба.
2. Овие извештаи се изработуваат во форма и на начин, кои се утврдени од страна на Агенцијата, колку што е можно поскоро, и во секој случај се доставуваат најдоцна во рок од 72 часа по откривањето на можната небезбедна состојба, освен ако тоа не се спречи поради исклучителни околности.

(c) Истрага на настани за кои е поднесен извештај.

1. Кога настанот за кој е поднесен извештај согласно став (b), или согласно 21A.129(f)(2) или 21A.165(f)(2) е резултат на недостаток во проектирањето или на недостаток во производството, имателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување, дополнително уверение за тип, одобрение на проект за голема поправка, овластување според ETSO или кое било друго односно одобрение, кое се смета дека е издадено согласно оваа Регулатива или пак производителот, според потребата, ја испитува причината за пропустот и до Агенцијата поднесува извештај за резултатите од неговата истрага и која било мерка која ја презема или предлага да се преземе за да се исправи тој недостаток.
2. Доколку Агенцијата смета дека таа мерка е потребна за да се исправи недостатокот, имателот на уверение за тип, уверение за тип со ограничување, дополнително уверение за тип, одобрение за проект на голема поправка, овластување според ETSO или кое било друго односно одобрение, кое се смета дека е издадено согласно оваа Регулатива или производителот, според потребата, ги доставува односките податоци до Агенцијата.

21A.3B Директиви за пловидбеност

- (a) Директивата за пловидбеност е документ издаден или усвоен од страна на Агенцијата, со кој се дава право да се извршуваат активности на воздухоплов, за повторно да се воспостави прифатливо ниво на безбедност, кога доказите покажуваат дека во спротивен случај безбедносното ниво на овој воздухоплов може да биде загрозено.
- (b) Агенцијата издава директива за пловидбеност кога:
1. Агенцијата утврдила дека во воздухопловот постои небезбедна состојба, како резултат на недостаток во воздухопловот или моторот, елисата, дел или направа вградени во овој воздухоплов; и
  2. постои веројатност дека таа состојба постои или ќе настане во друг воздухоплов.
- (c) Кога агенцијата треба да издаде директива за пловидбеност, за да се исправи небезбедната состојба од став (b) или за да се бара да се изврши инспекција, имателот на уверение за тип, уверение за тип со ограничување, дополнително уверение за тип, одобрение за проект на голема поправка, овластување според ETSO или кое било друго односно одобрение за кое се смета дека е издадено согласно оваа Регулатива:
1. Ги предлага соодветните корективни мерки или потребните инспекции, или двете, и ги поднесува деталите за овие предлози до Агенцијата на одобрение.
  2. Откако Агенцијата ќе ги одобри предлозите од подстав (1), им ги става на располагање на сите познати корисници или сопственици на производот, делот или направата и, на барање, на кое било лице од кое се бара да се сообразува со директивата за пловидбеност, соодветните описни податоци и упатства за извршување.
- (d) Директивата за пловидбеност ги содржи најмалку следниве информации:
1. Идентификација на небезбедната состојба;
  2. Идентификација на засегнатиот воздухоплов;
  3. Потребната, -ите мерка, -и;
  4. Периодот на сообразување за потребната, -ите мерка, -и;
  5. Датумот на влегување во сила.

21A.4 Координација помеѓу проектирањето и производството

Секој имател на уверение за тип, уверение за тип со ограничување, дополнително уверение за тип, овластување според ETSO, одобрение за промена на проектот за типот или одобрение за проект за поправка соработува со производствената организација по потреба, за да осигури:

- (a) Задоволителна координација на проектирањето и производството која се бара со 21A.122 или 21A.133 или 21A.165(c)(2), според потребата, и
- (b) Правилна поддршка на постојаната пловидбеност на производот, делот или направата.

ПОДДЕЛ В – УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

21A.11 Обем

Со овој Поддел се утврдува процедурата за издавање на уверенија за тип за производи и уверенија за тип со ограничување за воздухоплови и се утврдуваат правата и обврските на кандидатите за тие уверенија, како и на имателите на истите.

21A.13 Подобност/квалификуваност

Секое физичко или правно лице кое ја покажало, или е во процес на покажување на својата способност согласно 21A.14 се квалификува за кандидат за уверение за тип или уверение за тип со ограничување под условите утврдени со овој Подстав.

21A.14 Покажување на способност

- (a) Секоја организација која поднесува барање за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување ја покажува својата способност преку поседување на одобрение за проектантска организација, издадено од страна на Агенцијата, согласно Поддел J.
- (b) Со отстапување од став (a), како алтернативна процедура за покажување на својата способност, кандидатот може да бара согласност од Агенцијата за употреба на процедурите со кои се пропишуваат конкретни практики, ресурси и редослед на активности за проектирање, кои се потребни за сообразување со овој Дел, кога производот е еден од следниве:
  - 1. многу лесен авион или летала со ротор, едрилица или моторна едрилица, балон, воздушен брод со загреан воздух; или мал авион кој ги исполнува сите од следниве елементи:
    - (i) Еден атмосферски клипен мотор, кој нема повеќе од 250 hp максимална моќност при полетување (MTP);
    - (ii) Конвенционална конфигурација;

- (iii) Конвенционален материјал и структура;
  - (iv) Летови по визуелни правила на летање, надвор од услови на заледување;
  - (v) Најмногу 4 седишта, вклучувајќи го и пилотското и максимална маса на полетување ограничена на 3000 фунти (1361 кг);
  - (vi) Кабина која не е под притисок;
  - (vii) Команди без серво уред;
  - (viii) Основни акробатски летови ограничени на +6/-3 г; или
3. клипен мотор; или
  4. мотор или елиса за кои е издадено уверение за тип согласно важечките норми/прописи за пловидбеност за моторни едрилицы; или
  5. елиса со фиксен или променлив чекор.

21A.15 Поднесување на барање

- (a) Поднесувањето на барање за уверение за тип или уверение за тип со ограничување се врши во форма и на начин утврдени од страна на Агенцијата.
- (b) Во прилог на барањето за уверение за тип за воздухоплов или уверение за тип со ограничување се доставува тродимензионален цртеж на тој воздухоплов и прелиминарни основни податоци, вклучувајќи ги и предложените работни карактеристики и ограничувања.
- (c) Во прилог на барањето за уверение за тип за мотор или за елиса се доставува цртеж на општата конструкција, опис на карактеристиките на проектот, работните карактеристики и предложените работни ограничувања на моторот или на елисата.

21A.16A Правила/прописи за пловидбеност

Согласно член 14 од основната Регулатива Агенцијата издава норми/прописи за пловидбеност како стандардно средство за покажување на сообразноста на производите, деловите и уредите со основните услови од Анекс I на основната Регулатива. Тие норми/прописи се доволно детални и конкретни, за да им ги покажат на кандидатите условите под кои ќе се издадат уверенијата.

21A.16B Посебни услови

- (a) Агенцијата пропишува посебни детални технички спецификации, наречени посебни услови, за производ, доколку односната норма/пропис за пловидбеност

1. Производот има иновативни или невообичаени карактеристики на проектот, кои се однесуваат на практиките за проектирање, на кои се засноваат важечките норми/прописи за пловидбеност; или
  2. Планираната употреба на производот не е конвенционална; или
  3. Искуството од други слични производи кои се употребуваат или производи кои имаат слични карактеристики на проектот, покажало дека можат да се создадат небезбедни состојби.
- (b) Посебните услови ги содржат безбедносните стандарди за кои Агенцијата мисли дека се потребни, за да се воспостави ниво на иста безбедност како онаа која е утврдена со важечките норми/прописи за пловидбеност.

21A.17 Основа за издавање на уверенија за тип

- (a) Основата за издавање на уверенија за тип која треба да се пријави заради издавање на уверение за тип или уверение за тип со ограничување се состои од:
1. Важечките норми/прописи за пловидбеност, утврдени од страна на Агенцијата кои се во сила на датумот на примената на тоа уверение, освен ако:
    - (i) Не е наведено поинаку од страна на Агенцијата; или
    - (ii) Сообразноста со измените кои подоцна ќе влезат во сила е избор на кандидатот или се бара согласно ставовите (c) и (d).
  2. Која било посебна состојба пропишана согласно 21A.16B (a).
- (b) Барањето за издавање на уверенија за големи авиони и големи летала со ротор важи пет години, а барањето за секое друго уверение за тип важи три години, освен ако кандидатот тогаш кога го поднесува барањето не покаже дека за неговиот производ е потребен подолг временски период за проектирање, развој и тестирање и ако Агенцијата одобри подолг период.
- (c) Во случај кога не е издадено уверение за тип или е јасно дека тоа уверение за тип нема да се издаде, во истиот временски рок утврден согласно став (b); кандидатот може:
1. Да поднесе ново барање за уверение за тип и да ги исполни сите одредби од став (a), кои се применуваат за првичното барање; или
  2. Да поднесе барање за продолжување на првичното барање и да ги исполнува сите важечки норми/прописи за пловидбеност кои биле во сила на датум кој треба да се избере од страна на кандидатот, не порано од датумот кој му претходи на датумот на издавање на уверението за тип до временскиот рок утврден согласно став (b) за првичното барање.

- (d) Доколку кандидатот избере да се сообрази со измена на нормите/прописите за пловидбеност, која влегува во сила по поднесувањето на барањето за уверение за тип, кандидатот исто така се сообразува и со секоја друга измена, за која Агенцијата смета дека е директно поврзана.

21A.18   Определување на важечки услови за заштита на околината и спецификации за издавање на уверенија

- (a) Важечките услови за бучава за издавање на уверение за тип за воздухоплови се пропишани согласно одредбите од Поглавје 1 на Анекс 16, том I, дел II на Чикашката конвенција и:
1. за подзвучни млазни авиони, во том I, дел II, поглавја 2, 3 и 4, според потребата;
  2. за авиони на клипен погон, во том I, дел II, поглавја 3, 4, 5, 6 и 10, според потребата;
  3. за хеликоптери, во том I, дел II, поглавја 8 и 11, според потребата; и
  4. за подзвучни авиони, во том I, дел II, поглавје 12, според потребата.
- (b) Важечките услови за емисија за издавање на уверение за тип за воздухоплов и мотор се пропишани со Анекс 16 на Чикашката конвенција:
1. за спречување на намерно испуштање на сурово гориво, во том II, дел II, поглавје 2;
  2. за емисии на млазни мотори и вентилаторски млазни мотори наменети за движење само со подзвучни брзини, во том II, дел III, поглавје 2; и
  3. за емисии на млазни мотори и вентилаторски млазни мотори наменети за движење само со подзвучни брзини, во том II, дел III, поглавје 3.
- (c) Агенцијата издава, согласно член 14 од основната Регулатива, спецификации за издавање на уверенија кои пропишуваат прифатливи средства за покажување на исполнувањето на условите за бучава и емисија утврдени со ставовите (a) и (b).

21A.19   Промени за кои е потребно ново уверение за тип

Секое физичко или правно лице кое предлага промена на производот поднесува барање за ново уверение за тип, доколку Агенцијата смета дека промената на проектот, моќноста, потисокот или масата е толку голема што е потребно суштински целосна истрага на сообразноста со применливата основа за издавање на уверенија.

21A.20 Придржување кон основата за издавање на уверенија за тип и условите за заштита на животната средина

- (a) Кандидатот за уверение за тип или за уверение за тип со ограничување покажува сообразност со применливата основа за издавање на уверение за тип и условите за заштита на животната средина и ѝ ги обезбедува на Агенцијата средствата со кои е покажана таа сообразност.
- (b) Кандидатот изјавува дека покажал сообразност со сите важечки основи за издавање на уверенија за тип и услови за заштита на животната средина.
- (c) Тогаш кога кандидатот има соодветно одобрение за проектантска организација, изјавата од став (b) се дава согласно одредбите од Поддел J.

21A.21 Издавање на уверение за тип

Кандидатот има право да поседува уверение за тип за производот, издадено од страна на Агенцијата откако:

- (a) ја покажал својата способност согласно 21A.14;
- (b) ја поднел изјавата од 21A.20(b); и
- (c) е покажано дека:
  1. Производот за кој треба да се издаде уверение е во согласност со применливата основа за издавање на уверенија за тип, како и со условите за заштита на животната средина утврдени согласно 21A.17 и 21A.18;
  2. За кои било одредби за пловидбеност кои не се почитуваат се врши надоместување со фактори кои обезбедуваат исто ниво на безбедност;
  3. Поради ниту една особина или карактеристика тоа не е небезбедно за употребите за кои се бара да се издаде уверението; и
  4. Кандидатот за уверение за тип изрично навел дека е подготвен да се сообрази со 21A.44.
- (d) Во случај на уверение за тип на воздухоплов, моторот или елисата, или двете, доколку се вградени во воздухоплов, имаат уверение за тип издадено или утврдено согласно оваа Регулатива.

21A.23 Издавање на уверение за тип со ограничување

- (a) За воздухопловот, кој не ги исполнува одредбите од 21A.21(c), кандидатот има право да поседува уверение за тип со ограничување издадено од страна на агенцијата, откако:

1. се сообразил со соодветната основа за издавање на уверенија за тип утврдена од страна на Агенцијата, која осигурува соодветна безбедност во однос на планираната употреба на воздухопловот и со важечките услови за заштита на животната средина;
  2. изрично навел дека е подготвен да се сообрази со 21A.44.
- (b) За моторот или елисата, кои се вградени во воздухопловот, или и за двете:
1. има уверение за тип издадено или утврдено согласно оваа Регулатива; или
  2. покажано е дека се во сообразност со спецификациите за издавање на уверенија, кои се потребни да осигурат безбеден лет за воздухопловот.

21A.31 Проект за тип

(a) Проектот за тип се состои од:

1. Цртежи и спецификации и листа на тие цртежи и спецификации, кои се потребни да се дефинираат конфигурацијата и карактеристиките на проектот на производот, за кој е покажано дека е во сообразност со применливата основа за издавање на уверенија за тип и условите за заштита на животната средина;
2. Информациите за материјалите и процесите, како и за методите на производство и монтажа на производот, кои се потребни за да се осигури усогласеноста на производот;
3. Одобрено поглавје за ограничувањата на пловидбеноста во упатствата за постојана пловидбеност, одредени со важечките норми/прописи за пловидбеност; и
4. Кои било други податоци, кои се потребни да го овозможат утврдувањето на пловидбеноста, карактеристиките на бучавата, испуштањето на сурово гориво и емисиите на издувните гасови (по потреба) на идните производи од ист вид, преку споредба.

(b) Секој проект за типот се идентификува соодветно.

21A.33 Испитување и тестирања

- (a) Кандидатот ги врши сите инспекции и тестови потребни за да се покаже сообразност со применливата основа за издавање на уверенија за тип и условите за заштита на животната средина.
- (b) Пред да се изврши секој тест кој се бара согласно став (a), кандидатот ќе има утврдено:
1. За примерокот кој се тестира:

- (i) Дека материјалите и процесите соодветно ги исполнуваат спецификациите за предложениот проект за тип;
  - (ii) Дека деловите од производите соодветно одговараат на цртежите во предложениот проект за типот;
  - (iii) Дека процесите за производство, конструкција и монтажа соодветно одговараат на оние кои се наведени во предложениот проект за типот; и
2. Дека опремата за тестот и целата опрема за мерење која се користи за тестовите одговараат за тестот и се соодветно калибрирани.
- (c) Кандидатот ѝ овозможува на Агенцијата да ја изврши секоја потребна инспекција, за да ја провери сообразноста со став (b).
  - (d) Кандидатот и дозволува на Агенцијата да го ревидира кој било извештај и да изврши која било инспекција, како и да изврши или да присуствува на кој било лет и тест на земја, потребни за да се провери валидноста на изјавата за сообразување, поднесена од страна на кандидатот согласно 21A.20(b) и да утврди дека поради ниту една особина или карактеристика производот не е небезбеден за намените за кои се бара издавањето на уверение.
  - (e) За тестовите кои ги извршила или на кои присуствувала Агенцијата согласно став (d):
    - 1. Кандидатот доставува до Агенцијата изјава за сообразност со став (b); и
    - 2. На производот, делот или направата не смее да се уреди ниту една промена која се однесува на тестот, која би влијаела на изјавата за сообразност, помеѓу периодот кога ќе се покаже сообразноста со став (b) и периодот кога тој е доставен кај Агенцијата за тестирање.

21A.35 Тестови во лет

- (a) Тестирањето во лет заради добивање на уверение за тип се врши согласно условите за тоа тестирање во лет, наведени од страна на Агенцијата.
- (b) Кандидатот ги врши сите тестови во лет, за кои Агенцијата смета дека се потребни:
  - 1. За да ја утврди сообразноста со применливата основата за издавање на уверенија за тип и условите за заштита на животната средина; и
  - 2. За воздухопловите за кои треба да се издаде уверение согласно овој Оддел, со исклучок на едрилици и моторни едрилици и со исклучок на авиони со максимална маса на полетување (МТОМ) од 2722 кг или помалку, да утврди

дали постои разумна гаранција дека воздухопловот, неговите делови и уреди се сигурни и правилно функционираат.

- (c) (Резервирано)
- (d) (Резервирано)
- (e) (Резервирано)

(f) Тестовите во лет пропишани со подстав (b)(2) опфаќаат:

1. За воздухопловите кои имаат турбински мотори од вид кој претходно не е употребен во воздухоплов за кој е издадено уверение за тип, најмалку 300 часа работа со цел комплет на мотори, кои одговараат на уверението за тип; и
2. За сите други воздухоплови, најмалку 150 часа работа.

21A.41 Уверение за тип

Се смета дека и уверението за тип и уверението за тип со ограничување ги опфаќаат проектот за типот, ограничувањата за работа, листата на податоци за пловидбеност и емисии од уверението за тип, применливата основа за издавањето на уверенија за тип и условите за заштита на животната средина со кои Агенцијата ја регистрира сообразноста и сите други услови или ограничувања пропишани за производот во важечките спецификации за издавањето на уверенија и условите за заштита на животната средина. Исто така, и уверението за тип, и уверението за тип со ограничување за воздухоплови ја вклучуваат листата на податоци за бучава на уверението за тип. Листата на податоци за уверението за тип за моторот ја вклучува евиденцијата за сообразност со емисијата.

21A.44 Обврски на имателот

Секој имател на уверение за тип или уверение за тип со ограничување:

- (a) ги презема обврските утврдени со 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.55, 21A.57 и 21A.61; и за оваа цел продолжува да ги исполнува условите за квалификација за подобност/квалификуваност согласно 21A.14; и
- (b) го наведува знакот согласно Поддел Q.

21A.47 Преносливост

Уверението за тип или уверението за тип со ограничување може да се пренесе само на физичко или правно лице, кое може да ги преземе обврските согласно 21A.44 и за оваа цел, ја покажало својата способност да се квалификува согласно критериумите од 21A.14.

21A.51 Траење и постојана важност

- (a) Уверението за тип и уверението за тип со ограничување се издаваат со неограничено траење. Тие продолжуваат да важат доколку:

1. Имателот продолжи да биде во сообразност со овој Дел; и
2. Уверението не е откажано или одземено согласно важечките административни процедури кои ги утврдила Агенцијата.

(b) По откажувањето или поништувањето, уверението за тип и уверението за тип со ограничување се враќа во Агенцијата.

21A.55 Водење евиденција

Имателот на уверение за тип или на уверение за тип со ограничување ги става на располагање на Агенцијата сите значајни информации, цртежи и извештаи од тестови во врска со проектот, вклучувајќи ја и документацијата од инспекцијата за тестирањето на производот и тие се задржуваат заради обезбедување на информациите, кои се потребни да се осигури постојана пловидбеност и сообразност со важечките услови за заштита на животната средина за производот.

21A.57 Прирачници

Имателот на уверение за тип или уверение за тип со ограничување изготвува, одржува и ажурира оригинални копии на сите прирачници кои се бараат согласно применливата основа за издавање на уверенија за тип и услови за заштита на животната средина за производот и на барање ѝ обезбедува копии на Агенцијата.

21A.61 Упатства за постојана пловидбеност

(a) Имателот на уверение за тип или уверение за тип со ограничување му доставува најмалку еден комплет на целосни упатства за постојана пловидбеност, кој ги содржи описните податоци и упатствата за извршување изготвени согласно применливата основа за издавање на уверение за тип на секој познат сопственик на еден или повеќе воздухоплови, мотори или елиси по нивното доставување или по издавање на првото уверение за пловидбеност за односниот воздухоплов, во зависност од тоа кое ќе се случи подоцна и потоа, на барање, ги става на располагање овие упатства на секое друго лице од кое се бара да исполни кој било услов од тие упатства. Ставањето на располагање на некој прирачник или дел од упатствата за постојана пловидбеност, чиј предмет е генерална ревизија или други форми на одржување од голем обем може да се одложи додека производот не се стави во погон, но тие се на располагање пред кој било производ да ја достигне односната старост или часовите/циклусите на летање.

(b) Покрај ова, измените на упатствата за постојана пловидбеност им се ставаат на располагање на сите познати оператори на производот и му се ставаат на располагање на барање на кое било лице кое треба да следи која било од тие упатства. До Агенцијата се доставува програма во која е прикажано како се распоредени промените на упатствата за постојана пловидбеност.

(ПОДДЕЛ С - НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ D – ПРОМЕНИ НА УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП И
УВЕРЕНИЈАТА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

21A.90 Обем

Со овој Поддел се утврдува процедурата за одобрување на промени на проектите за тип и уверенијата за тип и се утврдуваат правата и обврските на кандидатите за тие одобрености, како и имателите на истите. Во овој Поддел, упатувањата на уверенијата за тип го вклучуваат уверението за тип и уверението за тип со ограничување.

21A.91 Класификација на промени на проектот за типот

Промените на проектот за типот се класифицираат во мали и големи. „Мала промена“ е онаа која нема големо влијание врз масата, рамнотежата, структурната јачина, сигурноста, работните карактеристики, бучавата, испуштањето на сурово гориво, емисијата на издувни гасови или другите карактеристики, кои влијаат на пловидбеноста на производот. Без да е во спротивност со 21A.19, сите други промени се „големи промени“ согласно овој Поддел. Големите и малите промени се одобруваат согласно 21A.95 или 21A.97, по потреба и соодветно се идентификуваат.

21A.92 Подобност/квалификуваност

- (a) Само имателот на уверение за тип може да поднесе барање за одобрување на голема промена на проектот за тип согласно овој Поддел; сите други кандидати за голема промена на проектот за тип поднесуваат барање согласно Поддел Е.
- (b) Секое физичко или правно лице може да поднесе барање за одобрение на мала промена на проектот за тип, согласно овој Поддел.

21A.93 Поднесување на барање

Барањето за одобрение на промена на проектот за тип се поднесува во форма и на начин, утврдени од страна на Агенцијата и вклучува:

- (a) Опис на промената во кој се наведуваат
  1. Сите делови од проектот за типот и одобрените прирачници на кои влијае промената; и
  2. Спецификациите за издавањето на уверенијата и условите за заштита на животната средина со кои промената била направена да се сообразува, согласно 21A.101.
- (b) Утврдување на кои било повторни истраги, кои се потребни да се покаже сообразност на променетиот производ со важечките спецификации за издавање на уверенија и услови за заштита на животната средина.

21A.95 Мали промени

Малите промени на проектот за тип ги класифицира и одобрува:

- (a) Агенцијата; или
- (b) Соодветно одобрена проектантска организација, според процедура договорена со Агенцијата.

21A.97 Големи промени

(a) Кандидатот за одобрение за голема промена мора да:

1. Достави до Агенцијата основани податоци, заедно со кои било потребни описни податоци, кои треба да се вклучат во проектот за типот;
2. Покаже дека променетиот производ се сообразува со важечките спецификации и условите за заштита на животната средина, наведени во 21A.101;
3. Изјави дека покажал сообразност со применливата основа за издавање на уверенија за тип и условите за заштита на животна средина и ѝ ја обезбедува на Агенцијата основата за која се дава таква изјава; и
4. Ако кандидатот поседува соодветно одобрение за проектантската организација, ја даде изјавата од подстав (a)(3), според одредбите од Подстав J;
5. Се придржува кон наведеното во 21A.33 и, по потреба, 21A.35.

(b) Одобрението на голема промена на проектот за тип е ограничена на онаа или оние конкретна, -и конфигурација, -и на проектот за тип, врз основа на која, -и се прави промената.

21A.101 Определување на важечки спецификации за издавање на уверенија и услови за заштита на околината

- (a) Кандидатот за промена на уверение за тип покажува дека променетиот производ е во сообразност со нормите/прописите за пловидбеност, кои важат за променетиот производ и кои се во сила на датумот на поднесување на барањето за промена, како и со важечките услови за заштита на животната средина утврдени со 21A.18.
- (b) Со отстапување од став (a), кандидатот може да покаже дека променетиот производ е во сообразност со претходна измена на нормите/прописите за пловидбеност утврдени во став (a) и на која било друга спецификација за издавањето на уверенија за која Агенцијата смета дека е директно поврзана. Меѓутоа, претходно изменетите норми/прописи за пловидбеност не смеат да

имаат предност пред соодветните норми/прописи за пловидбеност вклучени со упатување во уверението за тип. Кандидатот може да покаже сообразност со претходна измена на нормите/прописите за пловидбеност за што било од долунаведеното:

1. Промена за која Агенцијата смета дека не е значајна. При утврдувањето која конкретна промена е значајна, Агенцијата ја зема предвид промената во контекст на сите претходни односни измени на проектот и сите поврзани ревизии на важечките спецификации за издавање на уверенија, вклучени во уверението за тип за производот. Промените кои исполнуваат еден од следните критериуми автоматски се сметаат за значајни:
    - (i) Не се запазени општата конфигурација или принципите на конструкција.
    - (ii) Претпоставките врз основа на кои е издадено уверение за производот, кој треба да се промени, веќе не важат.
  2. Секоја област, систем, дел или направа за која Агенцијата утврдила дека не е под влијание на промената.
  3. Секоја област, систем, дел или направа на која влијае промената, за која Агенцијата смета дека сообразноста со нормите/прописите за пловидбеност опишани во став (а) нема суштински да придонесат за нивото на безбедност на променетиот производ или дека нема да бидат погодни за употреба.
- (c) Кандидатот за промена на воздухопловот (кој не е летало со ротор) со максимална тежина од 2 722 кг (6000 фунти) или помалку или на безтурбински летала со ротор со максимална тежина од 1 361 кг (3000 фунти) или помалку, може да покаже дека изменетиот производ е во сообразност со основата за издавање на уверенија за тип вклучена преку упатување во уверението за тип. Меѓутоа, доколку Агенцијата смета дека промената во одредена област е значајна, Агенцијата може да определи сообразување со измената на основата за издавањето на уверенија за тип, вклучена преку упатување во уверението за тип, кое е во сила на датумот на поднесувањето на барањето, како и со кои било спецификации за издавање на уверенија, за кои Агенцијата смета дека се директно поврзани, освен ако Агенцијата исто така не смета дека сообразувањето со таа измена или спецификација за издавањето на уверенија нема суштински да придонесе за нивото на безбедност на изменетиот производ или нема да биде практично применлива.
- (d) Доколку Агенцијата смета дека нормите/прописите за пловидбеност, кои се во сила на датумот на поднесувањето на барањето за промена не обезбедуваат соодветни стандарди во однос на предложената промена, кандидатот исто така ги исполнува и оние посебни услови и измени на тие посебни услови, пропишани согласно одредбите од 21А.16Б, за да се обезбеди исто ниво на безбедност со она кое е утврдено во нормите/прописите за пловидбеност, кои се во сила на датумот на поднесувањето на барање за промена.

(е) Барањето за промена на уверението за тип за големи авиони и големи летала со ротор важи пет години, а барањето за промена на кој било друг тип на уверение важи три години. Во случај кога промената не е одобрена, или е јасно дека нема да биде одобрена во истиот временски рок утврден согласно овој подстав, кандидатот може:

1. Да поднесе ново барање за промена на уверение за тип и да биде во сообразност со сите одредби од став (а), кои важат за првичното барање на промена; или
2. Да поднесе барање за продолжување на првичното барање и да биде во сообразност со одредбите од став (а) за важечки датум на поднесување на барање, кој треба да го избере кандидатот, не порано од датумот пред датумот на одобрување на промената до рокот за првичното барање за промена, утврден согласно овој подстав.

21A.103 Издавање на одобрение

(а) Кандидатот има право на голема промена на проектот за тип, одобрена од страна на Агенцијата откако:

1. ја поднел изјавата од 21A.97(a)(3); и
2. Показал дека:
  - (i) Променетиот производ ги исполнува важечките спецификации за издавање на уверенија и условите за заштита на животната средина, како што е наведено во 21A.101;
  - (ii) Сите одредби за пловидбеност кои не се почитуваат се надоместуваат со факторите кои обезбедуваат исто ниво на безбедност; и
  - (iii) Поради ниту една особина или карактеристика производот не е небезбеден за употребите за кои се бара да се издаде уверение.

(б) Мала промена на проектот за тип се одобрува само согласно 21A.95, доколку се покаже дека променетиот производ ги исполнува важечките спецификации за издавање на уверенија, како што е наведено во 21A.101.

21A.105 Водење евиденција

За секоја промена, кандидатот ѝ ги става на располагање на Агенцијата сите значајни информации, цртежи и извештаи од тестови во врска со проектот, вклучувајќи ја и документацијата од инспекцијата за тестираниот изменет производ, и тие се задржуваат заради обезбедување на информациите, кои се потребни за да се осигури постојаната пловидбеност и сообразност со важечките услови за животна средина за променетиот производ.

21A.107 Упатства за постојана пловидбеност

- (а) Имателот на одобрение за мала промена на проектот за тип му издава најмалку еден комплет на варијанти, доколку постојат, поврзани со упатствата за постојана пловидбеност на производот на кој треба да се направи мала промена, подготвени согласно применливата основа за издавање на уверенија за тип, на секој познат сопственик на еден или повеќе воздухоплови, мотори или елиси на кои се однесува малата промена, при неговото доставување или при издавањето на првото уверение за пловидбеност за односниот воздухоплов, во зависност од тоа што ќе биде извршено подоцна, а потоа ги става на располагање тие варијанти на упатствата, на барање, на секое друго лице од кое се бара да исполнува кој било услов од тие упатства.
- (б) Исто така, промените на тие варијанти на упатствата за постојана пловидбеност им се ставаат на располагање на сите познати оператори на производот на кој се однесува малата промена и му се ставаат на располагање, на барање, на кое било лице кое треба да се сообрази со која било од тие упатства.

21A.109 Обврски и ЕРА обележување

Имателот на одобрение за мала промена на проект за тип:

- (а) ги презема обврските утврдени со 21A.4, 21A.105 и 21A.107; и
- (б) го наведува знакот, вклучувајќи ги и буквите ЕРА (во понатамошниот текст „Европско одобрение за дел“), согласно 21A.804(а).

ПОДДЕЛ Е – ДОПОЛНИТЕЛНИ УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП

21A.111 Обем

Со овој Поддел се утврдуваат процедурите за одобрување на големи промени на проектите за тип според процедурите за дополнителни уверенија за тип и се утврдуваат правата и обврските на кандидатите за тие уверенија, како и имателите на истите.

21A.112 Подобност/квалификуваност

Кое било физичко или правно лице („организација“), кое ја покажало или е во процес на покажување на својата способност согласно 21A.112B се квалификува за кандидат за дополнително уверение за тип согласно условите утврдени со овој Поддел.

21A.112B Покажување на способност

- (а) Секоја организација која поднесува барање за дополнително уверение за тип ја покажува својата способност преку поседување на одобрение за проектантска организација, издадено од страна на Агенцијата, согласно Поддел S.

- (b) Со отстапување од став (a), како алтернативна процедура за покажување на својата способност, кандидатот може да бара согласност од Агенцијата за користење на процедурите со кои се утврдуваат конкретните практики, ресурсите и редоследот на активности за проектирање, кои се потребни за сообразување со овој Поддел.

21A.113 Поднесување на барање за дополнително уверение за тип

- (a) Барањето за дополнително уверение за тип се поднесува во форма и на начин, кои се утврдени од страна на Агенцијата.
- (b) Барањето за дополнително уверение за тип ги опфаќа описите и идентификацијата, кои се бараат со 21A.93. Исто така, тоа барање вклучува и потврда дека информациите на кои се засноваат тие идентификации се соодветни, преку сопствените ресурси на кандидатот или преку договор со имателот на уверението за тип.

21A.114 Покажување на сообразност

Секој кандидат за дополнително уверение за тип се сообразува со 21A.97.

21A.115 Издавање на дополнително уверение за тип

Кандидатот има право да поседува дополнително уверение за тип издадено од страна на Агенцијата откако:

- (a) се сообразил со 21A.103(a);
- (b) ја покажал својата способност согласно 21A.112B;
- (c) согласно 21A.113(b), кандидатот склучил договор со имателот на уверението за тип.
1. Имателот на уверението за тип известил дека нема технички забелешки на информациите поднесени согласно 21A.93; и
  2. Имателот на уверението за тип се согласил да соработува со имателот на дополнителното уверение за тип, за да осигури дека се исполнуваат сите обврски за постојана пловидбеност на променетиот производ преку сообразност со 21A.44 и 21A.118A.

21A.116 Преносливост

Дополнителното уверение за тип се пренесува само на физичко или правно лице кое може да ги преземе обврските од 21A.118A и за оваа цел ја покажало својата способност да се квалификува согласно критериумите од 21A.112B.

21A.117 Промени на делот од производот кој е опфатен во дополнителното уверение за тип

- (a) Малите промени на делот од производот, кој е опфатен со дополнително уверение за тип се класифицираат и одобруваат согласно Поддел D.
- (b) Секоја голема промена на тој дел на производот, кој е опфатен со дополнително уверение за тип се одобрува како посебно дополнително уверение за тип согласно овој Поддел.
- (c) Со отстапување од став (b), може да се одобри голема промена на делот на производот, кој е опфатен со дополнително уверение за тип, поднесена од страна на самиот имател на дополнителното уверение за тип, како промена на постоечкото дополнително уверение за тип.

21A.118A Обврски и ЕРА обележување

Секој имател на дополнително уверение за тип:

- (a) ги презема обврските:
  - 1. Утврдени со 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.105, 21A.119 и 21A.120;
  - 2. Кои се подразбираат под соработката со имателот на уверението за тип согласно 21A.115(c)(2); и за таа цел продолжува да ги исполнува критериумите од 21A.112B.
- (b) го наведува знакот, вклучувајќи ги и буквите ЕРА, согласно 21A.804(a).

21A.118B Траење и постојано важност

- (a) Дополнителното уверение за тип се издава со неограничено траење. Тоа продолжува да важи под услов:
  - 1. имателот да продолжи да биде во сообразност со овој Дел; и
  - 2. уверението да не е откажано или поништено согласно важечките административни процедури, кои ги утврдила Агенцијата.
- (b) По откажувањето или поништувањето, дополнителното уверение за тип и се враќа на Агенцијата

21A.119 Прирачници

Имателот на дополнително уверение за тип изработува, одржува и ажурира оригинални копии на варијантите на прирачниците, кои се бараат согласно применливата основа за издавање на уверенија и условите за заштита на животната средина за производот, кои се потребни за да се опфатат измените воведени со

дополнителното уверение за тип и на барање, на Агенцијата ѝ доставуваат копии на тие прирачници.

21A.120 Упатства за постојана пловидбеност

- (a) Имателот на дополнително уверение за тип за воздухоплов, мотор или елиса му доставува најмалку еден комплет на варијанти на упатствата за постојана пловидбеност, подготвени согласно применливата основа за издавање на уверенија, на секој познат сопственик на еден или повеќе воздухоплови, мотори или елиси, кои ги имаат особините од дополнителното уверение за тип, при нивното доставување или при издавањето на првото уверение за пловидбеност за односниот воздухоплов, во зависност од тоа што ќе се случи подоцна и потоа, на барање, ги става на располагање тие варијанти на упатства на секое друго лице од кое се бара да исполни кој било услов од тие упатства. Ставањето на располагање на некој прирачник или дел од варијантите на упатствата за постојана пловидбеност, чиј предмет е генерална ревизија или други форми на одржување од голем обем може да се одложи додека производот да се стави во погон, но тие се на располагање пред кој било производ да ја достигне односната старост или часовите/циклусите на летање.
- (b) Исто така, промените на тие варијанти на упатствата за постојана пловидбеност им се ставаат на располагање на сите познати оператори на производот на кој се однесува дополнителното уверение за тип и му се ставаат на располагање, на барање, на кое било лице кое треба да се сообрази со која било од тие упатства. До Агенцијата се доставува програма која покажува како се распоредени промените на варијантите на упатствата за постојана пловидбеност.

ПОДДЕЛ F – ПРОИЗВОДСТВО БЕЗ ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА

21A.121 Обем

- (a) Со овој Поддел се утврдува процедурата за покажување на сообразност со важечките податоци за проектот на производ, дел или направа која се планира да се произведе без одобрение за производствена организација согласно Поддел G.
- (b) Со овој Поддел се утврдуваат правилата со кои се регулираат обврските на производителот на производ, дел или направа, кои се произведуваат согласно овој Поддел.

21A.122 Подобност/квалификуваност

Кое било физичко или правно лице може да поднесе барање за покажување на усогласеност на поединечните производи, делови или уреди согласно овој Поддел, доколку:

- (a) поседува одобрение кое го опфаќа проектот на тој производ, дел или направа или поднел барање за истото, или
- (b) осигурил задоволителна координација помеѓу производството и проектирањето, преку соодветен договор со кандидатот за одобрение за тој проект или имателот на истото.

21A.124 Поднесување на барање

- (a) Секое барање на согласност да се покаже усогласеноста на поединечните производи, делови и уреди согласно овој Поддел се поднесува во форма и на начин, кои ги утврдува надлежниот орган.
- (b) Тоа барање содржи:
  - 1. доказ кој покажува, по потреба, дека:
    - (i) издавањето на одобрение за производствена организација согласно Поддел G би било несоодветно; или
    - (ii) издавањето на уверение или одобрение за производ, дел или направа согласно овој Поддел е потребно додека да се издаде одобрение за производствена организација согласно Поддел G.
  - 2. Преглед на информациите кои се бараат со 21A.125(b).

21A.125 Издавање на писмо за согласност

Кандидатот има право да поседува писмо за согласност издадено од страна на надлежниот орган со кое тој се согласува да покаже усогласеност на поединечните производи, делови и уреди согласно овој Поддел, откако:

- (a) воспоставил систем за инспекција на производството, со кој се осигурува дека секој производ, дел или направа е во согласност со важечките податоци за проектот и е во состојба безбедно да работи.
- (b) обезбедил прирачник што содржи:
  - 1. опис на системот за инспекција на производството кој се бара согласно став (a),
  - 2. опис на средствата кои овозможуваат да се утврди системот за инспекција на производството,
  - 3. опис на тестовите од 21A.127 и 21A.128 и имињата на лицата овластени за целите на 21A.130(a).
- (c) покажал дека може да обезбеди помош согласно 21A.3 и 21A.129 (d).

21A.125B Наоди

- (a) Кога ќе се утврди дека објективните докази покажуваат несообразност на имателот на писмо за согласност со важечките услови од овој Дел, наодите се класифицираат на следниов начин:
1. Наод од прво ниво претставува која било несообразност со овој Дел, која може да доведе до неконтролирани несообразувања со важечките податоци за проектот и која може да влијае на безбедноста на воздухопловот.
  2. Наод од второ ниво претставува која било несообразност со овој Дел која не е класифицирана како прво ниво.
- (b) Наод од трето ниво претставува кој било предмет за кој со објективни докази е утврдено дека содржи потенцијални проблеми, кои можат да доведат до несообразност согласно став (a).
- (c) По приемот на известувањето за наодите согласно 21B.143:
1. Во случај на наод од прво ниво, имателот на писмо за согласност покажува корективни мерки, кои се задоволителни за надлежниот орган најдоцна во рок од 21 работен ден, по писмената потврда на наодот;
  2. Во случај на наоди од второ ниво, рокот за корективни мерки кој е одреден од страна на надлежниот орган одговара на природата на наодот, но во секој случај првично нема да изнесува повеќе од шест месеци. Во одредени околности и во зависност од природата на наодот, надлежниот орган може да го продолжи периодот од шест месеци, под услов на задоволителен план на корективни мерки, одобрен од страна на надлежниот орган.
  3. За наодот од трето ниво нема да бидат потребни итни мерки од страна на имателот на писмото за согласност.
- (d) Во случај на наоди од прво или второ ниво, писмото за согласност може да подлежи на делумно или целосно ограничување, привремено одземање или одземање согласно 21B.145. Имателот на писмото за согласност навремено доставува потврда за прием на известувањето за ограничување, привремено одземање или одземање на писмото за согласност.

21A.125B Траење и постојана важност

- (a) Писмото за согласност се издава за ограничено траење кое не изнесува повеќе од една година. Тоа важи сè додека:
1. Имателот на писмото за согласност не успеал да покаже сообразност со важечките услови од овој Поддел; или

2. Постои доказ дека производителот не може да врши задоволителна контрола на производството на производите, деловите или уредите согласно договорот; или
  3. Производителот повеќе не ги исполнува условите од 21A.122; или
  4. Писмото за согласност е откажано, одземено согласно 21B.145, или истекла неговата важност.
- (b) По откажувањето, одземањето или истекувањето на важноста, писмото за согласност му се враќа на надлежниот орган.

21A.126 Систем за инспекција на производството

- (a) Системот за инспекција на производството кој се бара согласно 21A.125 обезбедува средства за утврдување дека:
1. Влезните материјали и деловите кои се купени или набавени од подизведувачи, кои се икористени во готовиот производ се наведени во важечките податоци за проектот.
  2. Влезните материјали и деловите кои се купени или набавени од подизведувачи соодветно се идентификуваат.
  3. Процесите, техниките на производство и методите на монтирање, кои влијаат на квалитетот и безбедноста на готовиот производ се вршат согласно спецификациите кои ги прифатил надлежниот орган.
  4. Промените на проектот, вклучувајќи ги и замените на материјал се одобрени согласно Поддел D или E и се контролираат пред да се вклучат во готовиот производ.
- (b) Системот за инспекција на производството, кој се бара со 21A.125(a) е таков што осигурува дека:
1. Се врши инспекција на усогласеноста на деловите кои се обработуваат со важечките податоци за проектот во фазите на производството кога можат да се донесат точни одлуки.
  2. Материјалите кои можат да се оштетат и расипат соодветно се складираат и адекватно се заштитуваат.
  3. Тековните цртежи на проектот веднаш му се на располагање на персоналот за производство и инспекција и се користат по потреба.
  4. Отфрлените материјали и делови се одделуваат и идентификуваат на начин на кој се исклучува вградувањето во готовиот производ.

5. Материјалите и деловите кои се задржуваат поради отстапувања од податоците или спецификациите за проектот и кои треба да се земат предвид за вградување во готовиот производ, подлежат на одобрена процедура за техничка и производствена ревизија. Материјалите и деловите, за кои согласно оваа процедура е утврдено дека се употребливи, соодветно се идентификуваат и им се врши повторна инспекција доколку е потребно да се преработат или поправат. Материјалите и деловите кои се отфрлени со оваа процедура се означуваат и отстрануваат, за да се осигури дека нема да се вградат во готовиот производ.
6. Документацијата која настанува со системот на инспекцијата на производството се одржува, идентификува со завршениот производ или делот, тогаш кога е можно, и се задржува од страна на производителот, за да се обезбедат информациите кои се потребни за да се осигури постојана пловидбеност на производот.

21A.127 Тестирања: воздухоплови

- (a) Секој производител на воздухоплов, произведен согласно овој Поддел, утврдува одобрена процедура за тестирање на производството на земја и во лет, како и контролни обрасци и согласно тие обрасци го тестира секој произведен воздухоплов, како средство за утврдување на односните аспекти на сообразност со 21A.125(a).
- (b) Секоја процедура за тестирање на производството го вклучува најмалку следново:
  1. Проверка на квалитетот на управувањето со воздухопловот;
  2. Проверка на карактеристиките во лет (со употреба на вообичаени воздухопловни инструменти);
  3. Проверка на правилното функционирање на целата опрема и системите на воздухопловот;
  4. Утврдување дека сите инструменти се соодветно обележани и дека сите натписни плочки и потребни прирачници за лет се вградени по тестот во лет.
  5. Проверка на оперативните карактеристики на воздухопловот на земја;
  6. Проверка на кои било други предмети, кои се карактеристични за воздухопловот кој се тестира.

21A.128 Тестирања: мотори и елиси

Секој производител на мотори или елиси произведени согласно овој Поддел го става секој мотор или секоја елиса со променлив чекор на прифатлив функционален тест, како што е наведено во документацијата на имателот на уверение за тип, за да утврди

дали работи соодветно во целиот опфат на работата за која е издадено уверение за тип, како средство за утврдување на односните аспекти на сообразност со 21A.125(a).

21A.129 Обврски на производителот

Секој производител на производ, дел или направа кои се произведуваат согласно овој Поддел:

- (a) Го става секој производ, дел или направа на располагање за инспекција од страна на надлежниот орган.
- (b) На местото на производство ги чува техничките податоци и цртежи, кои се потребни да се утврди дали производот е во согласност со важечките податоци за проектот.
- (c) Го одржува системот за инспекција на производството, кој осигурува дека секој производ е во согласност со важечките податоци за проектот и се наоѓа во состојба на безбедно работење.
- (d) Му обезбедува помош на имателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување или одобрението за проектот, при ракувањето со кои било мерки за постојана пловидбеност, кои се поврзани со производите, деловите или уредите кои се произведени.
- (e) Утврдува и одржува систем за внатрешно пријавување на настаните во интерес на безбедноста, за да го овозможи собирањето и проценката на извештаите за настаните, за да се идентификуваат негативните текови или да се посвети внимание на недостатоците, како и да се издвојат настаните кои можат да се пријават. Овој систем вклучува проценка на односните информации, кои се однесуваат на настаните и објавувањето на информации поврзани со нив.
- (f)
  1. Поднесува извештај до имателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување или одобрението на проектот за сите случаи кога производителот ги пуштил во промет производите, деловите или уредите, а потоа биле утврдени отстапувања од важечките податоци за проектот и врши истраги кај имателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување или одобрението за проект, за да ги утврди тие отстапувања, кои можат да доведат до небезбедна состојба.
  2. Поднесува извештај до Агенцијата и надлежниот орган на земјата-членка за отстапувањата, кои можат да доведат до небезбедна состојба, идентификувани согласно подстав (1). Тие извештаи се изготвуваат во форма и на начин утврдени од страна на Агенцијата согласно 21A.3(b)(2) или се прифатени од страна на надлежниот орган на земјата-членка.
  3. Тогаш кога производителот е во улога на добавувач за друга производствена организација, и до таа друга организација поднесува извештај за сите случаи кога ги пуштил во промет производите, деловите или уредите за таа

организација, а потоа утврдил дека имаат можни отстапувања од важечките податоци на проектот.

21A.130 Изјава за усогласеност

(a) Секој производител на производ, дел или направа произведена согласно овој Поддел издава Изјава за усогласеност, Образец 52 на EASA за целиот воздухоплов или Образец 1 на EASA за други производи, делови или уреди (види Додаток). Оваа изјава ја потпишува овластено лице кое се наоѓа на одговорна позиција во производствената организација.

(b) Изјавата за усогласеност вклучува:

1. За секој производ, дел или направа, изјава дека производот, делот или направата е усогласен со одобрените податоци за проектот и е во состојба за безбедно работење.
2. За секој воздухоплов, изјава дека воздухопловот е проверен на земја и во лет, согласно 21A.127(a); и
3. За секој мотор или променлив чекор на елиса, изјава дека моторот или елисата биле ставени на конечен функционален тест од страна на производителот, согласно 21A.128, и исто така, во случај на мотори, дека согласно податоците обезбедени од страна на имателот на уверение за тип за моторот е утврдено дека секој завршен мотор ги исполнува важечките услови за емисии, кои постојат на датумот на производство на моторот.

(c) Секој производител на таков производ, дел или направа: 1. При првичниот пренос на сопственоста на тој производ, дел или направа од негова страна; или 2. При поднесување на барање за првично издавање на уверение за пловидбеност на воздухопловот; или 3. При поднесување на барање за првично издавање на документ за пловидбеност за пуштање во промет на мотор, елиса, дел или направа, покажува тековна изјава за усогласеноста, која треба да се завери од страна на надлежниот орган.

(d) Надлежниот орган со дополнителен потпис ја заверува Изјавата за усогласеност, доколку по инспекцијата утврди дека производот, делот или направата е усогласен со важечките податоци за проектот и се наоѓа во состојба за безбедно работење.

ПОДДЕЛ G – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА

21A.131 Обем

Со овој Поддел се утврдува:

- (a) Процедура за издавање на одобрение на производствена организација за производствена организација, која покажува усогласеност со производите, деловите и уредите со важечките податоци за проектот.
- (b) Правилата со кои се регулираат правата и обврските на кандидатот за тие одобренија, како и на имателите на истите.

21A.133 Подобност/квалификуваност

Секое физичко или правно лице („организација“) се квалификува како кандидат за одобрение согласно овој Поддел. Кандидатот:

- (a) потврдува дека за определен Обем на работа е соодветно одобрението согласно овој Поддел, за да се покаже усогласеност со конкретен проект; и
- (b) поседува одобрение за тој конкретен проект или поднел барање за истото; или
- (c) осигурил, преку соодветен договор со кандидатот за одобрение на тој конкретен проект, или имателот на истиот, задоволителна координација помеѓу производството и проектот.

21A.134 Поднесување на барање

Секое барање за одобрение на производствена организација се доставува до надлежниот орган во форма и на начин, кои се утврдени од страна на тој надлежен орган и вклучува преглед на информациите кои се бараат со 21A.143 и условите за одобрение, кои се бара да се издадат согласно 21A.151.

21A.135 Издавање на уверение за производствена организација

Организацијата има право да поседува одобрение за производствена организација, издадено од страна на надлежниот орган, кога покажала сообразност со важечките услови согласно овој Поддел.

21A.139 Систем за квалитет

- (a) Производствената организација покажува дека воспоставила и може да одржува систем за квалитет. Системот за квалитет се документира. Овој систем за квалитет ѝ овозможува на организацијата да осигури дека секој производ, дел или направа произведен од страна на организацијата или на нејзините партнери или набавен преку подизведување од надворешни страни, е усогласен со важечките податоци за проектот и се наоѓа во состојба на безбедно работење и на тој начин ги користи правата утврдени со 21A.163.
- (b) Системот за квалитет содржи:

1. Во зависност од потребата во рамките на Обемот на одобрението, контролни процедури за:

- (i) Издавање, одобрување или промена на документи.
- (ii) Ревизија и контрола на проценката на продавачот и подизведувачот.
- (iii) Потврда дека влезните производи, делови, материјали и опрема, вклучувајќи ги добавените предмети кои се нови или користени од страна на купувачи на производи, се наведени во важечките податоци за проектот.
- (iv) Идентификација и можност за следење.
- (v) Производствени процеси.
- (vi) Инспекција и тестирање, вклучувајќи и тестови на производството во лет.
- (vii) Калибража на алатки, калапи и опрема за тестирање.
- (viii) Контрола на предметите кои не се усогласени.
- (ix) Координација на пловидбеноста со кандидатот за одобрение за проект или имателот на истото.
- (x) Комплетирање и чување на евиденцијата.
- (xi) Компетентност и квалификација на персоналот.
- (xii) Издавање на документи за пловидбеност за пуштање во промет.
- (xiii) Ракување, складирање и пакување
- (xiv) Ревизии на внатрешниот квалитет и корективни мерки кои произлегуваат од нив.
- (xv) Работа согласно условите за одобрение извршена на која било локација, која не се одобрените капацитети.
- (xvi) Работа извршена по завршувањето на производството, но пред испораката, за да се одржи воздухопловот во состојба на безбедно работење.

▼ M4

- (xvii) Издавање на дозвола за летање и одобрение за условите на придружниот лет.

▼ B

Во контролните процедури треба да спаѓаат конкретни одредби за кои било клучни/важни делови.

2. Независна функција за гаранција на квалитетот за да се следи сообразноста со документираните процедури за системот за квалитет, како и нивната соодветност. Во ова следење спаѓа систем на повратни информации до лицето или групата на лица од 21A.145(c)(2) и конечно, до менаџерот од 21A.145(c)(1), за да се обезбедат, по потреба, корективни мерки.

21A.143 Опис

(a) Организацијата доставува до надлежниот орган опис на производствената организација во кој се наведени следниве информации:

1. Изјава потпишана од страна на одговорниот менаџер со која се потврдува дека во секое време ќе постои сообразност со описот на производствената организација и кои било прирачници поврзани со неа, со кои се одредува сообразноста на одобрената организација со овој Поддел.
2. Називот, -ите на менаџерите кои се прифатени од страна на надлежниот орган согласно 21A.145(c)(2).
3. Должностите и обврските на менаџерот, -ите, како што се бара со 21A.145(c)(2), вклучувајќи и прашања кои тие можат директно да ги решаваат со надлежниот орган во име на организацијата.
4. Организациска шема која ги покажува поврзаните низи на одговорност на менаџерите, како што се бара со 21A.145(c)(1) и (2).
5. Листа на персонал кој издава уверенија, наведена во 21A.145(d).
6. Општ опис на човечките ресурси.
7. Општ опис на капацитетите кои се наоѓаат на секоја адреса наведена во уверението за одобрение на производствената организација.
8. Општ опис на обемот на работа на производствената организација која е поврзана со условите за одобрение.
9. Процедура за известување на надлежниот орган за организациските промени.
10. Процедура за измена на описот на производствената организација.
11. Опис на системот на квалитет и процедурите кои се бараат со 21A.139(b)(1).
12. Листа на надворешните страни наведени во 21A.139(a).

- (b) Описот на производствената организација се менува по потреба, за тој да остане актуелен опис на организацијата и копиите на кои било измени се доставуваат до надлежниот орган.

21A.145 Услови за одобрение

Производствената организација, врз основа на информациите доставени согласно 21A.143 покажува дека:

- (a) во однос на општите услови за одобрение, капацитетите, работните услови, опремата и алатките, процесите и поврзаните материјали, бројот и компетентноста на персоналот и општата организација се соодветни за вршење на обврските согласно 21A.165.

- (b) во однос на сите потребни податоци за пловидбеност, бучава, испуштање на сурово гориво и емисии на издувани гасови:

1. Производствената организација ги прима тие податоци од Агенцијата и од имателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување или одобрението на проектот или кандидатот за истото, за да ја утврди усогласеноста со важечките податоци на проектот.
2. Производствената организација утврдила процедура за да осигури дека податоците за пловидбеноста, бучавата, испуштањето на сурово гориво и емисиите на издувни гасови се правилно вклучени во податоците за нејзиното производство.
3. Тие податоци се ажурираат и му се ставаат на располагање на целиот персонал, кој има потреба од пристап до тие податоци, за да ги врши своите должности.

- (c) во однос на менаџментот и персоналот:

1. Производствената организација назначила менаџер и тој одговара пред надлежниот орган. Неговата или нејзината одговорност во рамките на организацијата се состои од тоа да осигури дека производството се врши според бараните стандарди и дека производствената организација постојано е во сообразност со податоците и процедурите наведени во описот од 21A.143.
2. Производствената организација назначила лице или група на лица да осигури дека организацијата е во согласност со условите од овој Дел и тие се наведени, заедно со степенот на нивните овластувања. Тоа, -ие лице,-а работи, -ат под директно овластување на одговорниот менаџер од подстав (1). Назначените лица можат да покажат соодветно знаење, квалификации и искуство за вршење на своите обврски.
3. На персоналот на сите нивоа му е дадено соодветно овластување да ги врши обврските кои му се доделени, како и за да постои целосна и ефективна

координација во рамките на производствената организација во однос на прашањата поврзани со пловидбеноста, бучавата, испуштањето на сурово гориво и емисија на издувни гасови.

(d) во однос на персоналот кој издава уверенија, овластен од страна на производствената организација да ги потпише документите издадени согласно 21A.163 во Обемот на условите за одобрение:

1. Знаењето, квалификациите (вклучувајќи и други функции во организацијата) и искуството на персоналот кој издава уверенија се соодветни за извршување на обврските кои му се доделени.
2. Производствената организација води евиденција за целиот персонал кој издава уверенија, која вклучува податоци за Обемот на нивното овластување.
3. На персоналот кој издава уверенија му се обезбедува доказ за Обемот на неговото овластување.

21A.147 Промени на одобрената производствена организација

(a) Откако ќе се издаде одобрение за производствена организација, секоја промена на одобрената производствена организација, која е значајна за да се покаже усогласеноста или за пловидбеноста и карактеристиките на бучавата, испуштањето на сурово гориво и емисиите на издувни гасови на производот, делот или направата, а особено промените на системот за квалитет, се одобрува од страна на надлежниот орган. Поднесувањето на барање за одобрение се доставува во писмена форма до надлежниот орган и организацијата му покажува на надлежниот орган пред спроведувањето на промената дека ќе продолжи да се сообразува со овој Поддел.

(b) Надлежниот орган ги утврдува условите во кои производствената организација, која е одобрена согласно овој Поддел, може да работи во текот на тие промени, сè додека надлежниот орган не утврди дека одобрението треба привремено да се одземе.

21A.148 Промена на локација

Се смета дека промената на локацијата на производствените капацитети на одобрената производствена организација е значајна и поради е во сообразност со 21A.147.

21A.149 Преносливост

Освен како резултат на промената на сопственоста, која се смета за значајна за целите на 21A.147, одобрението на производствената организација не може да се пренесе.

21A.151 Услови за одобрение.

Со условите за одобрение се утврдува Обемот на работата, производите или категориите на делови и уреди или и двете, за кои имателот има право да ги користи правата согласно 21A.163.

Тие услови се издаваат како дел од одобрението на производствената организација.

21A.153 Промени на условите за одобрение

Секоја промена на условите за одобрение се одобрува од страна на надлежниот орган. Поднесувањето на барање за промена на условите за одобрение се врши во форма и на начин, кои се утврдени од страна на надлежниот орган. Кандидатот се сообразува со важечките услови на овој Поддел.

21A.157 Испитувања

Производствената организација прави договори, кои му овозможуваат на надлежниот орган да прави какви било истраги, вклучувајќи ги и истрагите на партнерите и подизведувачите, кои се потребни да се утврди сообразноста и постојаната сообразност со условите од овој Подстав.

21A.158 Наоди

(а) Кога ќе се утврдат објективни докази, кои покажуваат несообразност на имателот на одобрението на производствената организација со важечките услови од овој Дел, наодите се класифицираат на следниов начин:

1. Наод од прво ниво претставува која било несообразност со овој Дел, која може да доведе до неконтролирани непридржувања кон важечките податоци за проектот и која може да влијае на безбедноста на воздухопловот.
2. Наод од второ ниво е кое било непридржување кон овој Дел, кое не е класифицирано како прво ниво.

(б) Наод од трето ниво е кој било предмет за кој со објективни докази е утврдено дека содржи потенцијални проблеми, кои можат да доведат до несообразност согласно став (а).

(с) По приемот на известувањето за наодите согласно 21B.225,

1. Во случај на наод од прво ниво, имателот на одобрението на производствената организација покажува корективни мерки, кои се задоволителни за надлежниот орган најдоцна во рок од 21 работен ден по писмената потврда за наодот.
2. Во случај на наоди од второ ниво, рокот за корективни мерки кој е одреден од страна на надлежниот орган одговара на природата на наодот, но во секој случај првично нема да изнесува повеќе од шест месеци. Во одредени

околности и во зависност од природата на наодот, надлежниот орган може да го продолжи рокот од шест месеци, во зависност од задоволителниот план на корективни мерки одобрен од страна на надлежниот орган.

3. За наодот од трето ниво нема да бидат потребни итни мерки од страна на имателот на одобрението за производствената организација.
- (d) Во случај на наоди од прво или второ ниво, одобрението на производствената организација може да подлежи на делумно или целосно ограничување, привремено одземање или одземање согласно 21В.145. Имателот на одобрението за производствена организација обезбедува навремена потврда за прием на известувањето за ограничување, привремено одземање или одземање на одобрението за производствена организација.

21А.159 Траење и постојана важност

- (a) Дополнителното одобрение за производствена организација се издава со неограничено траење. Тоа важи сè додека:
1. Производствената организација не успее да покаже сообразност со важечките услови од овој Поддел; или
  2. Надлежниот орган е спречен од страна на имателот или кои било негови партнери или подизведувачи да ги врши истрагите согласно 21.А.157; или
  3. Постои доказ дека производствената организација не може да врши задоволителна контрола на производството на производите, деловите или уредите согласно одобрението; или
  4. Производствената организација повеќе не ги исполнува условите од 21А.133; или
  5. уверението е откажано или одземено согласно 21В.245.

- (b) По откажувањето или одземањето, уверението му се враќа на надлежниот орган.

21А.163 Права

Согласно условите за одобрение издадени согласно 21А.135, имателот на одобрение за производствена организација може:

- (a) Да ги врши активностите за производство согласно овој Дел.
- (b) Во случај на цел воздухоплов и по поднесувањето на Изјавата за усогласеност (Образец 52 на ЕАSА) согласно 21А.174, добива уверение за пловидбеност на воздухопловот и уверение за бучава, без понатамошно покажување.

- (c) Во случај на други производи, делови или уреди издава уверенија за овластување за пуштање во промет (Образец 1 на EASA) ► M1 ----- ◀ без понатамошно покажување.
- (d) Го одржува новиот воздухоплов што го произвел и издава уверение за пуштање во употреба (Образец 53 на EASA) во однос на тоа одржување.

▼M4

- (e) Согласно процедурите договорени со својот надлежен орган за производство за воздухоплов кој тој го произвел и кога самата производствената организација врши контрола, согласно своето Одобрение за производствена организација (POA), на конфигурацијата на воздухопловот и ја потврдува сообразноста со условите на проектот кои се одобрени за летот, да издаде дозвола за летање согласно 21A.711(c), вклучувајќи го и одобрението на условите за летање согласно 21A.710(b).

▼B

21A.165 Обврски на имателот

Имателот на одобрение за производствена организација:

- (a) Осигурува дека описот на производствената организација издаден согласно 21A.143 и документите на кои упатува се користат како основни работни документи во рамките на организацијата.
- (b) Ја одржува производствената организација во согласност со податоците и процедурите, кои се одобрени за одобрението на производствената организација.
- (c) 1. Утврдува дека секој завршен воздухоплов е во согласност со проектот за типот и се наоѓа во состојба на безбедно работење пред доставувањето на Изјавите за усогласеност до надлежниот орган, или
2. Утврдува дека другите производи, делови или уреди се целосни и усогласени со одобрените податоци на проектот и се наоѓаат во состојба за безбедно работење пред издавање на Образецот 1 на EASA, за да ја потврди пловидбеноста и исто така, во случај на мотори утврдува согласно податоците обезбедени од страна на имателот на уверение за тип на мотор дека секој целосен мотор е во сообразност со важечките услови за емисии, одредени со 21A.18(b), кои се актуелни на датумот на производство на моторот, за да ја потврди сообразноста на емисиите, или
3. Утврдува дека другите производи, делови или уреди се усогласени со важечките податоци, пред да се издаде Образецот 1 на EASA како уверение за усогласеност;
- (d) Ги евидентира сите податоци за извршената работа.

- (e) Утврдува и одржува систем за внатрешно пријавување на настаните во интерес на безбедноста, за да го овозможи собирањето и проценката на извештаите за настаните, за да се идентификуваат негативните текови или да се посвети внимание на недостатоците, како и да се издвојат настаните кои можат да се пријават. Овој систем вклучува проценка на односните информации кои се однесуваат на настаните и објавувањето на информации, кои се поврзани со нив.
- (f) 1. Поднесува извештај до имателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување или одобрението за проектот за сите случаи кога производителот ги пуштил во промет производите, деловите или уредите, а потоа биле идентификувани можни отстапувања од важечките податоци за проектот и врши истраги кај имателот на уверението за тип, уверението за тип со ограничување или одобрението за проект за да ги идентификува тие отстапувања, кои можат да доведат до небезбедна состојба.
2. Поднесува извештај до Агенцијата и надлежниот орган на земјата-членка за отстапувањата, кои можат да доведат до небезбедна состојба, идентификувани согласно подстав (1). Тие извештаи се изготвуваат во форма и на начин, кои ги утврдува Агенцијата согласно 21A.3(b)(2) или кои се прифатени од страна на надлежниот орган на земјата-членка.
3. Тогаш кога имателот на одобрение за производствена организација е во улога на добавувач за друга производствена организација, и на таа друга организација ѝ поднесува извештај за сите случаи кога пуштил во промет производи, делови или уреди на таа организација, а потоа утврдил дека тие имаат можни отстапувања од важечките податоци за проектот.
- (g) Му обезбедува помош на имателот на уверението за тип или одобрението на проектот при ракувањето со кои било мерки за постојана пловидбеност, кои се поврзани со производите, деловите или уредите кои се произведени.
- (h) Воспоставува систем за архивирање, кој ги вклучува поставените услови пред неговите партнери, добавувачи и подизведувачи, со кој се осигурува зачувување на податоците кои се користат да се потврди усогласеноста со производите, деловите или уредите. Тие податоци се ставаат на располагање на надлежниот орган и се чуваат за да се обезбедат информациите, кои се потребни за да се осигури постојана пловидбеност на производите, деловите или уредите.
- (i) Тогаш кога, согласно своите услови за одобрението, имателот издава уверение за пуштање во употреба, тој утврдува дека на секој завршен воздухоплов е извршено потребното одржување и тој е во состојба за безбедно работење, пред да се издаде уверението.

- (j) Кога е можно, согласно правата од 21А.163(е), се утврдуваат услови согласно кои може да се издаде дозвола за летање.
- (k) Кога е можно, согласно правата од 21А.163(е), се утврдува придржувањето кон наведеното во 21А.711(b) и (d) пред да се издаде дозвола за лет (EASA Образец 20b, види Додаток) на еден воздухоплов.

ПОДДЕЛ Н – УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ И УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ СО ОГРАНИЧУВАЊА

▼В

21А.171 Обем

Со овој Поддел се утврдува процедурата за издавање на уверенија за пловидбеност.

21А.172 Подобност/квалификуваност

Кое било физичко или правно лице на чие име е регистриран или ќе се регистрира воздухопловот во земја членка („земја членка на регистрација“) или неговиот претставник се квалификува како кандидат за уверение за пловидбеност за тој воздухоплов согласно овој Поддел.

21А.173 Класификација

Уверенијата за пловидбеност се класифицираат на следниов начин:

- (a) Уверенијата за пловидбеност им се издаваат на воздухоплови кои одговараат на уверение за тип, кое е издадено согласно овој Дел.
- (b) уверенијата за пловидбеност со ограничување им се издаваат на воздухоплови:
1. кои одговараат на уверение за тип со ограничување кое било издадено во согласност со овој Дел; или
  2. за кои на Агенцијата и е покажано дека се во согласност со **►М4** посебните спецификации за пловидбеност ◀ кои обезбедуваат соодветна безбедност.

▼М4 _____

▼В

21А.174 Поднесување на барање

- (a) Согласно 21А.172, барањето за уверение за пловидбеност се поднесува во форма и на начин, кои ги утврдува надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

(b) Секое барање за уверение за пловидбеност или уверение за пловидбеност со ограничување вклучува:

1. класа на уверение за пловидбеност за кое е поднесено барање;

2. во однос на новите воздухоплови:

(i) Изјава за усогласеност:

- издадена согласно 21A.163(b), или
- издадена согласно 21A.130 и заверена од страна на надлежниот орган,
- или, за увезени воздухоплови, изјава потпишана од страна на надлежниот орган кој врши извоз, дека воздухопловот е во согласност со проектот одобрен од страна на Агенцијата.

(ii) Извештај за тежината и рамнотежата со распоред на товарење.

(iii) Прирачникот за летање, кога се бара согласно важечките норми/прописи за пловидбеност за конкретниот воздухоплов.

3. во однос на користени воздухоплови:

(i) кои потекнуваат од земјата-членка, уверение за ревизија на пловидбеноста издадено согласно Дел К.

(ii) кои потекнуваат од земја која не е земја членка:

- изјава од страна на надлежниот орган на земјата каде воздухопловот е или бил регистриран, која го одразува статусот на пловидбеност на воздухопловот во неговиот регистар во времето на преносот.
- извештај за тежината и рамнотежата со распоред на товарење.
- прирачник за летање кога тој материјал се бара согласно важечките правила/прописи за пловидбеност за конкретниот воздухоплов.
- историски податоци за да се утврди стандардот за производство, модификација и одржување на воздухопловот, вклучувајќи ги и сите ограничувања поврзани со уверението за пловидбеност со ограничување согласно 21A.184(c).
- препорака за издавање на уверение за пловидбеност или уверение за пловидбеност со ограничување и уверение за ревизија на пловидбеност по ревизија на пловидбеноста согласно Дел К.

(c) Освен ако не е поинаку договорено, изјавите од подставовите (b)(2)(i) и (b)(3)(ii) се издаваат најдоцна 60 дена пред покажувањето на воздухопловот пред надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

▼M4 _____

▼B

21A.175 Јазик

Прирачниците, натписните плочки, списоците и обележувањата на инструментите и другите потребни информации, кои се бараат согласно важечките спецификации за издавање на уверенија се претставуваат на еден или повеќе службени јазици на Европската заедница, кои се прифатливи за надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

21A.177 Измена или модификација

Уверението за пловидбеност може да се измени или модифицира само од страна на надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

21A.179 Преносливост и повторно издавање во рамките на земјите членки

(а) Тогаш кога се променила сопственоста на воздухопловот:

1. доколку тој останува во истиот регистар, уверението за пловидбеност или уверението за пловидбеност со ограничување, кое е во согласност само со уверение за тип со ограничување се пренесува заедно со воздухопловот;
2. доколку воздухопловот се регистрира во друга земја членка, уверението за пловидбеност или уверението за пловидбеност со ограничување, кое е во согласност само со уверението за тип со ограничување се издава:
  - (i) при поднесувањето на претходното уверение за пловидбеност и на важечко уверение за ревизија на пловидбеноста издадено согласно Дел М, и
  - (ii) кога го исполнува 21A.175.

▼M4

(b) Кога сопственоста на воздухопловот се променила, а воздухопловот има уверение за пловидбеност со ограничување, кое не е во согласност со уверение за тип со ограничување, уверенијата за пловидбеност се пренесуваат заедно со воздухопловот, под услов дека воздухопловот останува во истиот регистар, или се издава само со формален договор од надлежниот орган на земјата членка на регистрација на која тој се пренесува.

▼B

21A.180 Проверки

Имателот на уверение за пловидбеност обезбедува пристап до воздухопловот за кој тоа уверение за пловидбеност е издадено на барање на надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

21A.181 Траење и постојана важност

(a) Уверението за пловидбеност се издава со неограничено траење. Тоа продолжува да важи во зависност од:

1. сообразноста со важечкиот проект за типот и условите за постојана пловидбеност; и
2. воздухопловот кој останува во истиот регистар; и
3. уверението за тип или уверението за тип со ограничување согласно кое е издадено и кое претходно не е поништено согласно 21A.51.
4. уверението кое не е откажано или одземено согласно 21B.330.

(b) По откажувањето или одземањето, уверението му се враќа на надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

21A.182 Идентификација на воздухопловот

Секој кандидат за уверение за пловидбеност согласно овој Поддел покажува дека неговиот воздухоплов е идентификуван согласно Поддел Н.

21A.183 Издавање на уверенија за пловидбеност

Надлежниот орган на земјата на регистрација издава уверение за пловидбеност за:

1. нов воздухоплов:

- (i) При поднесување на документацијата, која се бара со 21A.174(b)(2).
- (ii) Кога воздухопловот е во согласност со одобрен проект и се наоѓа во состојба на безбедно работење. Тука може да спаѓаат инспекции од страна на надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

2. користени воздухоплови:

- (i) по поднесување на документацијата, која се бара согласно 21A.174(b)(3) и со која се покажува дека:
  - воздухопловот е во согласност со проект за тип одобрен согласно уверението за тип и кое било дополнително уверение за тип, промена или поправка одобрени согласно овој Дел, како и со важечките директиви за пловидбеност, и
  - воздухопловот е проверен согласно важечките одредби од Дел М; и

- (ii) кога воздухопловот е во согласност со одобрен проект и се наоѓа во состојба на безбедно работење. Тука може да спаѓаат инспекции од страна на надлежниот орган на земјата членка на регистрација.

21A.184 Издавање на уверенија за пловидбеност со ограничување

- (a) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација издава уверение за пловидбеност со ограничување за:

1. нов воздухоплов, при поднесување на документацијата, која се бара со 21A.174 (b)(2), со која се покажува дека воздухопловот е во согласност со проект одобрен од страна на Агенцијата согласно уверение за тип со ограничување или согласно **►M4** специфичните спецификации за пловидбеност **◄**, и е во состојба за сигурен лет.

2. користени воздухоплови:

- (i) при поднесување на документацијата, која се бара со 21A.174(b)(3) и со која се покажува дека:

- воздухопловот одговара на проект одобрен од страна на Агенцијата со уверение за тип со ограничување или во согласност со **►M4** специфичните спецификации за пловидбеност **◄**, и
- се почитуваат важечките директиви за пловидбеност, и
- на воздухопловот е извршена инспекција согласно важечките одредби од Дел М; и

- (ii) кога надлежниот орган на земјата членка на регистрација е уверен дека воздухопловот е во согласност со одобрениот проект и се наоѓа во состојба за безбедно работење. Тука може да спаѓаат инспекции од страна на надлежниот орган на земјата членка на регистрација.

- (b) За воздухоплов кој не може да ги исполни основните услови од основната Регулатива и кој не се квалификува за уверение за тип со ограничување, Агенцијата, по потреба, води сметка за отстапувањата од овие основни услови:

1. ја издава и проверува сообразноста со **►M4** специфичните спецификации за пловидбеност **◄**, обезбедувајќи соодветна безбедност во однос на планираната употреба, и

2. ги наведува ограничувањата за употреба на овој воздухоплов.

- (c) Ограничувањата за употреба ќе бидат поврзани со уверенијата за пловидбеност со ограничување, вклучувајќи ги и ограничувањата за воздушниот простор, што е потребно за да се земат предвид отстапувањата од основните услови за пловидбеност утврдени со основната Регулатива.

▼M4 _____

▼B

ПОДДЕЛ I – УВЕРЕНИЈА ЗА БУЧАВА

21A.201 Обем

Со овој Поддел се утврдува процедурата за издавање на уверенија за бучава.

21A.203 Подобност/квалификуваност

Кое било физичко или правно лице на чие име е регистриран или ќе се регистрира воздухопловот во земја членка („земја членка на регистрација“) или неговиот претставник, се квалификува за кандидат за уверение за бучава за тој воздухоплов согласно овој Поддел.

21A.204 Поднесување на барање

(a) Согласно 21A.203, барањето за уверение за бучава се поднесува во форма и на начин, кои се утврдени од страна на надлежниот орган на земјата членка на регистрација.

(b) Секое барање содржи:

1. за нови воздухоплови:

(i) Изјава за усогласеност:

- издадена согласно 21A.163(b), или
- издадена согласно 21A.130 и заверена од страна на надлежниот орган,
- или, за увезен воздухоплов, изјава потпишана од страна на надлежниот орган кој го врши извозот дека воздухопловот одговара на проектот одобрен од страна на Агенцијата, и

(ii) Податоците за бучавата утврдени согласно важечките услови за бучава,

►M3 _____ ◀

2. што се однесува на користени воздухоплови:

(i) Податоците за бучавата утврдени согласно важечките услови за бучава,

►M3 _____ ◀

(ii) Историски податоци за да се утврдат стандардите за производство, модификација и одржување на воздухопловот.

(c) Освен ако не е поинаку договорено, изјавите од подставовите (b)(1) се издаваат најдоцна 60 дена пред прикажување на воздухопловот пред надлежниот орган на земјата членка на регистрација.

21A.205 Издавање на уверенија за бучава

Надлежниот орган на земјата-членка на регистрација издава уверенија за бучава по поднесување на документите, кои се бараат со 21A.204(b).

21A.207 Измена или модификација

Уверението за бучава може да го измени или модифицира само надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

21A.209 Преносливост и повторно издавање во рамките на земјите членки

Тогаш кога се променила сопственоста на воздухопловот:

- (a) доколку воздухопловот остане во истиот регистар, уверението за бучава се пренесува заедно со воздухопловот; или
- (b) доколку воздухопловот се премести во регистарот на друга земја членка, уверението за бучава се издава по поднесување на претходното уверение за бучава.

21A.210 Проверки

Имателот на уверение за бучава обезбедува пристап до воздухопловот, за кој било издадено тоа уверение за бучава, на барање на надлежниот орган на земјата-членка на регистрација или од страна на Агенцијата заради инспекција.

21A.211 Траење и постојана важност

- (a) Уверението за бучава се издава со неограничено траење. Тоа продолжува да важи во зависност од:
  1. сообразноста со важечкиот проект за типот, заштитата на животната средина и условите за постојана пловидбеност; и
  2. воздухопловот кој останува во истиот регистар; и
  3. уверението за тип или уверението за тип со ограничување согласно кое е издадено и кое претходно не е поништено согласно 21A.51.
  4. уверението кое не е откажано или одземено согласно 21B.430.

- (b) По откажувањето или одземањето, уверението му се враќа на надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

ПОДДЕЛ J – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОЕКТАНТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

21A.231 Обем

Со овој Поддел се утврдува процедурата за одобрение на проектантските организации и правилата со кои се регулираат правата и обврските на кандидатите за тие одобренија, како и имателите на истите.

21A.233 Подобност/квалификуваност

Кое било физичко или правно лице („организација“) се квалификува како кандидат за одобрение согласно овој Поддел.

- (a) согласно 21A.14, 21A.112B, 21A.432B или 21A.602B; или

- (b) за одобрение на мали промени или проект за мала поправка, кога се бара заради добивање на правата согласно 21A.263.

21A.234 Поднесување на барање

Секое барање за одобрение на проектантска организација се поднесува во форма и на начин, кои се утврдени од страна на Агенцијата и вклучува преглед на информациите кои се бараат со 21A.243 и условите за одобрение, кои се бара да се издадат согласно 21A.251.

21A.235 Издавање на уверение за проектантска организација

Организацијата има право да поседува одобрение за проектантска организација издадено од страна на Агенцијата, кога покажала дека ги исполнува важечките услови согласно овој Поддел.

21A.239 Систем за гаранција на проектот

- (a) Проектантската организација покажува дека воспоставила и може да одржува систем за гаранција на проектот за контрола и надзор на проектот и на промените на проектот, за производи, делови и уреди опфатени со примената. Овој систем за гаранција на проектот ѝ овозможува на организацијата:

1. Да осигури дека проектот на производите, деловите и уредите или нивната промена на проектот се во сообразност со применливата основа за издавање на уверенија и со условите за заштита на животната средина; и
2. Да осигури дека нејзините обврски соодветно се извршуваат согласно:

- (i) Соодветните одредби од овој Дел; и
- (ii) Условите за одобрение издадени согласно 21А.251.

3. Независно да го следи сообразувањето со документираните процедури на системот, како и нивната соодветност. Во ова следење спаѓа систем на повратни информации до лица или група на лица кои се одговорни за обезбедување на корективни мерки.

- (b) Системот за гаранција на проектот вклучува функција на независна проверка на приказот на сообразувањето врз основа на кој организацијата ги доставува изјавите за сообразување и документацијата поврзана со тоа до Агенцијата.
- (c) Проектантската организација го наведува начинот на кој со системот за гаранција на проектот се толкува прифатливоста на проектираните делови или уреди, или на задачите кои ги извршиле партнери или подизведувачи според методи кои подлежат на писмени процедури.

21А.243 Податоци

- (a) Проектантската организација ѝ издава прирачник на Агенцијата во кој директно или преку кросреференца се опишани односните процедури и производите или промените на производите кои треба да се проектираат.
- (b) Тогаш кога кои било делови или уреди или кои било измени на производите се проектирани од страна на партнерски организации или подизведувачи, во прирачникот е вклучена изјава за тоа како проектантската организација може да ја даде гаранцијата за сообразување за сите делови и уреди, која се бара со 21А.239(b) и содржи, директно или преку кросреференца описи и информации за активностите за проектирање и организацијата на тие партнери или подизведувачи, како што е потребно за да се утврди оваа изјава.
- (c) Прирачникот се менува по потреба, за да остане актуелен опис на организацијата и копии од измените се доставуваат до Агенцијата.
- (d) Проектантската организација издава изјава за квалификациите и искуството на менаџерскиот персонал и другите лица, кои се одговорни за донесување на одлуки, кои влијаат на пловидбеноста и заштитата на животната средина во организацијата.

21А.245 Услови за одобрение

Производствената организација, врз основа на информациите доставени согласно 21А.243, освен сообразувањето со 21А.239, покажува дека:

- (a) Бројот и искуството на персоналот во сите технички оддели се доволни и дадено им е соодветно овластување, за да можат да ги извршуваат обврските кои им се доделени и дека тие, заедно со капацитетите за сместување и опремата се

соодветни за да му овозможат на персоналот да ги постигне целите поврзани со пловидбеноста, бучавата, испуштањето на сурово гориво и емисиите на издувни гасови за производот.

- (b) Постои целосна и ефикасна координација помеѓу одделите и во рамките на одделите во однос на прашањата за пловидбеноста и заштитата на животната средина.

21A.247 Промени на системот за гаранција на проектот

Откако ќе се издаде одобрение на проектантска организација, секоја промена на системот за гаранција на проектот која е значајна за приказот на сообразноста или за пловидбеноста и заштитата на животната средина на производот се одобрува од страна на Агенцијата. Барањето за одобрение се поднесува на писмено до Агенцијата и проектантската организација и ѝ покажува на Агенцијата, врз основа на поднесување на предложени промени на прирачникот и пред спроведувањето на промената, дека таа ќе продолжи да се сообразува со овој Поддел откако ќе се спроведе.

21A.249 Преносливост

Освен како резултат на промената на сопственоста, која се смета за значајна заради 21A.247, одобрението на проектантската организација не може да се пренесе.

21A.251 Услови за одобрение

Со условите за одобрение се идентификуваат типовите на проектантска работа, категориите на производи, делови и уреди за кои проектантската организација поседува одобрение на проектантска организацијата, како и функциите и должностите за кои организацијата има одобрение да ги извршува во однос на пловидбеноста и карактеристиките на бучавата, испуштањето на сурово гориво и емисии на издувни гасови на производите. За одобрение за проектантска организација кое опфаќа издавање на уверенија или овластување според ETSO за помошна погонска група (APU), условите за одобрение исто така ја содржат и листата на производите или APU. Тие услови се издаваат како дел од одобрението на проектантската организација.

21A.253 Промени на условите за одобрение

Секоја промена на условите за одобрение се одобрува од страна на Агенцијата. Барањето за промена на условите за одобрение се поднесува во форма и на начин, кои се утврдени од страна на Агенцијата. Проектантската организација ги исполнува важечките услови од овој Поддел.

21A.257 Испитувања

- (a) Проектантската организација прави договори, кои ѝ овозможуваат на Агенцијата да врши какви било истраги, вклучувајќи и истраги на партнери и подизведувачи,

кои се потребни за да се утврди сообразноста и постојаното исполнување на важечките услови на овој Поддел.

- (b) Проектантската организација и овозможува на Агенцијата да го ревидира кој било извештај, да спроведе каква било инспекција и да изврши или да присуствува на кој било тест во лет или на земја, кој е потребен за да се провери валидноста на изјавите за сообразување поднесени од страна на кандидатот согласно 21A.239(b).

21A.258 Наоди

- (a) Кога е утврдено дека објективните докази покажуваат несообразност на имателот на одобрение за проектантска организација со важечките услови од овој Дел, наодот се класифицира на следниов начин:
1. Наод од прво ниво е секое несообразување со овој Дел, кое може да доведе до неконтролирани несообразности со важечките услови и кое може да влијае на безбедноста на воздухопловот.
  2. Наод од второ ниво претставува која било несообразност со овој Дел, која не е класифицирана како прво ниво.
- (b) Наод од трето ниво е секој предмет за кој со објективни докази е утврдено дека содржи потенцијални проблеми, кои можат да доведат до несообразност согласно став (a).
- (c) По приемот на известувањето за наодите согласно важечките административни процедури утврдени од страна на Агенцијата.
1. Во случај на наод од прво ниво, имателот на одобрение за проектантска организација покажува корективни мерки, кои се задоволителни за надлежниот орган најдоцна во рок од 21 работен ден, по писмената потврда на наодот;
  2. Во случај на наоди од второ ниво, рокот за корективни мерки одреден од страна на Агенцијата одговара на природата на наодот, но во секој случај првично нема да изнесува повеќе од шест месеци. Во одредени услови и во зависност од природата на наодот, Агенцијата може да го продолжи периодот од шест месеци, во зависност од задоволителен план на корективни мерки, одобрен од страна на Агенцијата.
  3. За наодот од трето ниво нема да бидат потребни итни мерки од страна на имателот на одобрението на проектантската организација.
- (d) Во случај на наоди од прво или од второ ниво, одобрението за проектантска организација може да подлежи на делумно или целосно привремено одземање или одземање согласно важечките административни процедури утврдени од страна на Агенцијата. Имателот на одобрение за проектантска организација

обезбедува навремена потврда за приемот на известувањето за привремено одземање или одземање на одобрението за проектантска организација.

21A.259 Траење и постојана важност

(a) Одобрението за проектантска организација се издава со неограничено траење. Тоа важи сè додека:

1. Проектантската организација не успеала да покаже дека ги исполнува важечките услови на овој Поддел; или
2. Агенцијата е спречена од страна на имателот или кој било од неговите партнери или подизведувачи да врши истраги согласно 21A.275; или
3. Постои доказ дека системот за гаранција на проектот не може да одржува задоволителна контрола и надзор на проектот на производите или нивните промени согласно одобрението; или
4. уверението не е откажано или одземено согласно важечките административни процедури, кои ги утврдила Агенцијата.

(b) По откажувањето или одземањето, уверението ѝ се враќа на Агенцијата.

21A.263 Права

(a) Имателот на одобрение за проектантска организација има право да врши активности за проектирање согласно овој Дел и во рамките на Обемот на одобрението.

▼M4

(b) Согласно 21A.257(b), Агенцијата ги прифаќа, без понатамошна проверка, следните документи за придржување поднесени од страна на подносителот на барањето заради добивање на:

1. одобрението за условите на летање што е потребно за дозвола за летање; или
2. уверение за тип или одобрение на голема промена на проект за тип; или
3. дополнително уверение за тип; или
4. овластување за ETSO согласно 21A.602(b)(1); или
5. одобрение на проект за голема промена;

▼B

(c) Имателот на одобрение за проектантска организација има право, во рамките на неговите услови за одобрението и согласно односните процедури на системот за гаранција на проектот:

1. да ги класифицира промените на проектот за типот и поправките како „големи“ и „мали“.
2. да одобрува мали измени на проектот за типот и мали поправки.
3. да издава информации или упатства кои ја содржат следнава изјава: „Техничката содржина на овој документ се одобрува согласно овластувањето на DOA бр. [EASA] J. [xyz].“
4. да одобрува документарни промени на прирачникот за летање на воздухопловот и да ги издава тие измени, кои ја содржат следнава изјава: „Ревизија бр. xx на AFM ref.yyy се одобрува согласно овластувањето на DOA бр. [EASA] J [xyz]“
5. да го одобрува проектот за големи поправки на производите, за кои поседува уверение за тип или дополнително уверение за тип.

▼M4

6. Да ги одобри условите под кои може да се издаде дозвола за летање согласно 21A.710(a)(2),
  - (i) освен за првични летови на:
    - нов тип на воздухоплов, или
    - воздухоплов модифициран со измена која се или ќе биде класификувана како суштинска голема измена или суштинска STC, или
    - воздухоплов чии карактеристики за летање и/или пилотирање можеби суштински се изменети;
  - (ii) освен за дозволи за летање кои треба да се издадат согласно 21A.701(a)(15).
7. За да се издаде дозвола за летање согласно 21A.711(b) за воздухоплов кој тој го проектирал и изменил, и кога самата проектантската организација ја контролира согласно DOA конфигурацијата на воздухопловот и ја потврдува сообразноста со условите на проектот одобрен за летот.

▼B

21A.265 Обврски на имателот

Имателот на одобрение за проектантска организација:

- (a) Го одржува прирачникот согласно системот за гаранција на проектот;
- (b) Осигурува дека овој прирачник се користи како основен работен документ во рамките на организацијата;
- (c) Утврдува дека проектот на производите или неговите промени и поправки, според потребата, ги исполнува важечките услови и нема небезбедна карактеристика;
- (d) Освен за мали измени или поправки одобрени согласно правото од 21A.263 и обезбедува на Агенцијата изјави и документација поврзана со тоа, со кои се потврдува сообразноста со став (c);
- (e) И обезбедува на Агенцијата информации или упатства, кои се поврзани со потребните мерки согласно 21A.3B.

▼M4

- (f) Кога е можно, согласно правата од 21A.263(c)(6), се утврдуваат условите под кои може да се издаде дозвола за летање.
- (g) Кога е можно, согласно правата од 21A.263(c)(7), се утврдува придржување кон 21A.711(b) и (d) пред да му се издаде дозвола за летање (EASA Образец 20b, види Дополток) на воздухоплов.

▼B

ПОДДЕЛ К-ДЕЛОВИ И УРЕДИ

21A.301 Обем

Со овој Поддел се утврдуваат процедурите кои се однесуваат на одобренијата за деловите и уредите.

21A.303 Исполнување на важечките услови

Покажувањето на сообразноста на деловите и уредите, кои треба да се вградат во производ, за кој е издадено уверение за тип се врши:

- (a) Согласно процедурите за издавање на уверенија за тип од Подделовите B, D или E за производот, во кој тој треба да се вгради; или
- (b) По потреба, согласно процедурите за овластување според ETSO од Поддел O; или
- (c) Во случај на стандардните делови, согласно официјално признаените стандарди.

21A.305 Одобрување на делови и уреди

Во сите случаи во кои изрично се бара одобрение на дел или направа согласно правото на Заедницата или мерките на Агенцијата, делот или направата се сообразува со важечките спецификации според ETSO или со спецификациите, кои од страна на Агенцијата се признаени дека се на исто ниво во конкретниот случај.

21A.307 Пуштање во промет на делови и уреди за вградување

Ниту еден дел или направа (освен стандарден дел) не се квалификува за вградување во производ за кој е издадено уверение за тип, освен ако:

- (a) Во прилог не е дадено уверение за одобрување на пуштањето во промет (образец 1 на EASA), со кое се потврдува пловидбеноста; и
- (b) Означени согласно Поддел Q.

(ПОДДЕЛ L – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ M – ПОПРАВКИ

21A.431 Обем

- (a) Со овој Поддел се утврдува процедурата за одобрување на проект за поправка и се утврдуваат правата и обврските на кандидатите за тие одобренија, како и имателите на истите.
- (b) Под „поправка“ се подразбира отстранување на штета и/или повторно доведување во состојба на пловидбеност, по првично пуштање во употреба од страна на производителот на кој било производ, дел или направа.
- (c) Отстранувањето на штетата преку замена на делови или уреди без потреба за проектантска активност се смета како задача за одржување и затоа не е потребно одобрение согласно овој Дел.
- (d) Поправката на предмет според ETSO се смета како промена на проектот според ETSO и се обработува согласно 21A.611.

21A.432 Подобност/квалификуваност

- (a) Кое било физичко или правно лице кое ја покажало, или е во процес на покажување на својата способност согласно 21A.432B се квалификува за кандидат за одобрение за голема поправка на проект согласно условите утврдени со овој Поддел.
- (b) Кое било физичко или правно лице се квалификува за поднесување на барање за проект за мала поправка.

21A.432B Показување на способност

- (a) Кандидатот за одобрение на проект за голема поправка ја покажува својата способност преку поседување на одобрение за проектантска организација, издадено од страна на Агенцијата, согласно Поддел Ј.
- (b) Со отстапување од став (a), како алтернативна процедура за покажување на својата способност, кандидатот може да бара согласност од Агенцијата за користење на процедурите со кои се утврдуваат конкретни практики, ресурси и редослед на активности за проектирање, кои се потребни за сообразување со овој Поддел.

21A.433 Проект за поправка

- (a) Кандидатот за одобрение за проект за поправка:
  - 1. Покажува сообразност со основата за издавање на уверенија и условите за заштита на животната средина вклучени со упатување во уверението за тип или дополнителното уверение за тип, по потреба, или со оние кои се во сила на датумот на поднесување на барањето (за одобрение за проект за поправка) и кои било измени на спецификациите за издавање на уверенија или посебните услови за кои Агенцијата смета дека се потребни за да се утврди ниво на безбедност, кое е исто со она кое со упатување е вклучено во уверението за тип или дополнителното уверение за тип.
  - 2. Ги доставува сите потребни основани податоци, на барање на Агенцијата.
  - 3. Изјавува сообразност со спецификациите за издавање на уверенија и условите за заштита на животната средина од подстав (a)(1).
- (b) Тогаш кога кандидатот не е имател на уверение за тип или дополнително уверение за тип, по потреба, кандидатот може да ги исполнува условите од став (a) преку употреба на сопствените ресурси или преку договор со имателот на уверение за тип или дополнително уверение за тип, по потреба.

21A.435 Класификација на поправки

- (a) Поправката може да биде „голема“ или „мала“. Класификацијата се врши согласно критериумите од 21A.91 за промена на проект на типот.
- (b) Поправката се класифицира како „голема“ или „мала“ согласно став (a):
  - 1. Од страна на Агенцијата, или
  - 2. Од страна на соодветно одобрена проектантска организација согласно процедура одобрена од страна на Агенцијата.

21A.437 Издавање на одобрение за проект за поправка

Кога е изјавено и покажано дека проектот за поправка е во согласност со важечките спецификации за издавање на уверенија и условите за заштита на животната средина од 21A.433(a)(1), тој се одобрува:

- (a) од страна на Агенцијата, или
- (b) од страна на соодветно одобрена организација, која исто така е и имател на уверението за тип или дополнително уверение за тип, согласно процедура одобрена од страна на Агенцијата, или
- (c) само за мали поправки, од страна на соодветно одобрена проектантска организација согласно процедура одобрена од страна на Агенцијата.

21A.439 Производство на делови за поправка

Деловите и уредите кои треба да се користат за поправка се произведуваат согласно податоците за производство, кои се засноваат на сите потребни податоци за проектот, обезбедени од страна на имателот на проектот за поправка:

- (a) Согласно Поддел F, или
- (b) Од страна на организација која е соодветно одобрена согласно Поддел G, или
- (c) Од страна на соодветно одобрена организација за одржување.

21A.441 Вклучување на поправката

- (a) Вклучувањето на поправката се врши од страна на соодветно одобрена организација за одржување или од страна на производствена организација, која е соодветно одобрена согласно Поддел G, согласно правото од 21A.163.
- (b) Проектантската организација и ги доставува на организацијата која ја врши поправката сите потреби упатства за вградување.

21A.443 Ограничувања

Проектот за поправка може да се одобри со ограничувања и во тој случај одобрението за проект за поправка ги вклучува сите потребни упатства и ограничувања. Овие упатства и ограничувања се доставуваат од страна на имателот на одобрение за проект за поправка до операторот според процедура одобрена од страна на Агенцијата.

21A.445 Непоправена штета

- (a) Кога оштетениот производ, дел или направа нема да се поправи и не се опфатени со претходно одобрени податоци, проценката на штетата за последиците по неговата пловидбеност може да ја изврши само;

1. Агенцијата, или
2. соодветно одобрена проектантска организација согласно процедура одобрена од страна на Агенцијата.

Кои било потребни ограничувања се обработуваат согласно процедурите од 21A.443.

- (b) Тогаш кога организацијата која врши проценка на штетата согласно став (a) не е ниту Агенција, ниту имател на уверение за тип или дополнително уверение за тип, оваа организација потврдува дека информациите на кои се заснова проценката се соодветни, преку сопствените ресурси на организацијата или преку договор со имателот на уверение за тип или имателот на дополнително уверение за тип или производителот, по потреба.

21A.447 Водење евиденција

За секоја поправка, сите односни информации, цртежи, извештаи од тестови, упатства и ограничувања во врска со проектот кои можат да се издадат согласно 21A.443, потврдата за класификација и доказот за одобрение на проектот:

- (a) имателот на одобрение за проектот за поправка ги става на располагање на Агенцијата, и
- (b) се чуваат од страна на имателот на одобрение за проектот за поправка, заради обезбедување на потребните информации, со цел да се осигури постојаната пловидбеност на поправените производи, делови или уреди.

21A.449 Упатства за постојана пловидбеност

- (a) Имателот на одобрението за проект за поправка издава најмалку еден целосен комплет на тие промени на упатствата за постојана пловидбеност, кои се резултат на проектот на поправката, кои содржат описни податоци и упатстава за извршување подготвени во согласност со важечките услови, на секој оператор на воздухоплови, кои ја вклучуваат поправката. Поправениот производ, делот или направа можат да се пуштат во употреба пред да се завршат промените на тие упатстава, но тоа е за ограничен период на работа и во договор со Агенцијата. Тие промени на упатствата му се ставаат на располагање на барање на кое било друго лице од кое се бара да се сообразува со кои било услови од тие промени на упатствата. Ставањето на располагање на некој прирачник или дел од промените на упатствата за постојана пловидбеност, чиј предмет е генерална ревизија или други форми на одржување од голем обем може да се одложи додека производот да се стави во употреба, но тие се на располагање пред кој било производ да ја достигне односната старост или часовите/циклусите на летање.
- (b) Доколку ажурирањата на тие промени на упатствата за постојана пловидбеност се издаваат од страна на имателот на одобрението за проект на поправка, откако

поправката била одобрена за прв пат, тие ажурирања му се издаваат на секој оператор и му се ставаат на располагање на барање на кое било друго лице од кое се бара да се сообразува со кои било услови од тие промени на упатствата. До Агенцијата се доставува програма која покажува како се распоредени ажурирањата на упатствата за постојана пловидбеност.

21A.451 Обврски и ЕРА обележување

(а) Секој имател на одобрение за проект за голема поправка:

1. ги презема обврските:

(i) утврдени со 21A.3, 21A.3B, 21A.4, 21A.439, 21A.441, 21A.443, 21A.447 и 21A.449;

(ii) кои се подразбираат под соработката со имателот на уверението за тип или дополнителното уверение за тип, или двете, согласно 21A.433(b), по потреба.

2. го наведува знакот, вклучувајќи ги и буквите ЕРА („Европско одобрение за тип“), согласно 21A.804(a).

(b) Со исклучок на имателите на уверенија за тип за кои важи 21A.44, имателот на одобрение за проект за мала поправка: 1. ги презема обврските утврдени со 21A.4, 21A.447 и 21A.449; и 2. го наведува знакот, вклучувајќи ги и буквите ЕРА, согласно 21A.804(a).

(ПОДДЕЛ N – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ O – ОВЛАСТУВАЊА ЗА ЕВРОПСКИ ТЕХНИЧКИ
СТАНДАРДНИ БАРАЊА

21A.601 Обем

(а) Со овој Поддел се утврдува процедурата за издавање на овластувања за Европските технички стандардни барања и правилата со кои се регулираат правата и обврските на кандидатите за тие овластувања и имателите на истите.

(b) За целите на овој Поддел:

1. „член“ значи кој било дел и направа, кои треба да се користат во цивилните воздухоплови.

2. „Европски технички стандардни барања“ (во овој Дел наречени „ETSO“) се детална спецификација за пловидбеност издадена од страна на Агенцијата, за да се осигури исполнувањето на основните услови на основната Регулатива и преставува минимален стандард за изведбата за наведените предмети.

3. Предмет произведен согласно овластување според ETSO е одобрен предмет за целите на Поддел К.

21A.602A Подобност/квалификуваност

Кое било физичко или правно лице кое произвело или се подготвува да произведе предмет според ETSO и кое покажало или е во процес на покажување на својата способност согласно 21A.602B се квалификува како кандидат за овластување според ETSO.

21A.602B Покажување на способност

Кој било кандидат за овластување според ETSO ја покажува својата способност на следниов начин:

- (a) за производство, преку поседување на одобрение за производствена организација, издадено согласно Поддел G, или преку сообразност со процедурите од Поддел F; или
- (b) за проект:
  1. за помошна погонска група, преку поседување на одобрение за проектантска организација, издадено од страна на Агенцијата согласно Поддел J.
  2. за сите други предмети, со употреба на процедури за пропишување на конкретни практики за проектирање, ресурси и редослед на активности, кои се потребни за сообразување со овој Дел.

21A.603 Поднесување на барање

- (a) Барањето за овластување според ETSO се поднесува во форма и на начин, кои се утврдени од страна на Агенцијата и вклучува преглед на информациите, кои се бараат согласно 21A.605.
- (b) Кога се предвидува серија на мали промени согласно 21A.611, кандидатот во своето барање го наведува бројот на основниот модел на предметот и броевите на поврзаните броеви со отворени загради по нив, за да се означи дека повремено ќе се додаваат букви или броеви (или нивни комбинации) за промена на суфиксот.

21A.604 Овластување според ETSO за помошна погонска група (APU)

Во однос на овластувањето според ETSO за помошна погонска група:

- (a) 21A.15, 21A.16B, 21A.17, 21A.20, 21A.21, 21A.31, 21A.33, 21A.44 се применуваат со отстапување од 21A.603, 21A.606(c), 21A.610 и 21A.615, со исклучок на тоа што овластувањето според ETSO се издава согласно 21A.606, наместо уверението за тип;

- (b) Подделот D или Подделот E од овој Дел 21 се важечки за одобрението на измени на проектот преку отстапување од 21A.611. Кога се користи Поддел E, се издава посебно овластување според ETSO наместо дополнителното уверение за тип.

21A.605 Услови за податоци

Кандидатот ги поднесува до Агенцијата следниве документи:

- (a) Изјава за сообразност со која се потврдува дека кандидатот ги исполнил условите од овој Поддел.
- (b) Изјава за проектот и изведбата (DDP).
- (c) Една копија од техничките податоци кои се бараат со важечките ETSO.
- (d) Описот (или упатувањето на описот) од 21A.143 заради добивање на соодветно одобрение на производствената организација согласно Поддел G или прирачникот (или упатување на прирачникот) од 21A.125(b), заради произведување согласно Поддел F, без одобрение на производствената организација.
- (e) За APU, прирачникот (или упатување на прирачникот) од 21A.243 заради добивање на соодветно одобрение на проектантската организација согласно Поддел J.
- (f) за сите други предмети, процедурите од 21A.602B(b)(2).

21A.606 Издавање на овластување според ETSO

Кандидатот има право да поседува овластување според ETSO издадено од страна на Агенцијата откако:

- (a) ја покажал својата способност согласно 21A.602B; и
- (b) покажал дека предметот се сообразува со техничките услови на важечкиот ETSO и ја покажал соодветната изјава за сообразување.
- (c) покажал дека може да се сообрази со 21A.3(b) и (c).

21A.607 Права од овластување според ETSO

Имателот на овластување според ETSO има право да го произведе и да го обележи предметот со соодветен знак според ETSO.

21A.608 Изјава за проектот и изведбата (DDP).

- (a) DDP ги содржи најмалку следниве информации:

1. Информации кои одговараат на 21A.31(a) и (b), со кои се идентификува предметот и стандардот за неговото проектирање и тестирање.
  2. Оценетата изведба на предметот, по потреба, директно или со упатување на други дополнителни документи.
  3. Изјава за сообразноста со која се потврдува дека предметот е во согласност со соодветните ETSO
  4. Упатување на односните извештаи од тестовите.
  5. Упатување на соодветните прирачници за одржување, генерална ревизија и поправка.
  6. Нивоата на сообразување, при што согласно ETSO се дозволени различни нивоа на сообразување.
  7. Список на отстапувања, кои се прифатени согласно 21A.610.
- (b) DDP се одобрува со датум и потпис на имателот на овластување според ETSO или на неговиот овластен претставник.

21A.609 Обврски на имателите на овластувања според ETSO

Имателот на овластувања според ETSO согласно овој Поддел:

- (a) Го произведува секој предмет согласно Поддел G или Поддел F, осигурувајќи дека секој завршен дел е во согласност со своите податоци за проектот и е безбедно да се вгради;
- (b) Изготвува и одржува за секој модел на секој предмет за кој е издадено овластување според ETSO, актуелно досие на сите технички податоци и евиденции согласно 21A.613;
- (c) Ги изготвува, одржува и ажурира оригиналните копии на сите прирачници, кои се бараат со важечките спецификации за пловидбеност за предметот;
- (d) Им ги става на располагање на корисниците на предметот и на Агенцијата на барање тие прирачници за одржување, генерална ревизија и поправка, кои се потребни за користење и одржување на предметот, како и измените на тие прирачници;
- (e) Го означува секој предмет согласно 21A.807; и
- (f) Се сообразува со 21A.3(b), (c), 21A.3B и 21A.4.
- (g) Продолжува да ги исполнува условите за квалификација од 21A.602B.

21A.610 Одобрение за отстапување

- (a) Секој производител, кој бара одобрение за да отстапи од кој било стандард за изведба од ETSO покажува дека стандардите за кои се бара отстапување се надоместени со факторите или карактеристиките на проектот, со кои се обезбедува исто ниво на безбедност.
- (b) Барањето за одобрение за отстапување, заедно со сите односни податоци, се доставува до Агенцијата.

21A.611 Промени на проектот

- (a) Имателот на овластување според ETSO може да уреди мали измени на проектот (која било промена која не е голема промена), без понатамошно овластување од страна на Агенцијата. Во овој случај, изменетиот предмет го задржува првичниот број на моделот (промените или дополненијата на бројот на делот се користат за да се идентификуваат мали промени) и имателот и доставува на Агенцијата кои било ревидирани податоци, кои се потребни за сообразување со 21A.603(b).
- (b) Која било промена на проектот од страна на имателот на овластување според ETSO, која е доволно обемна, за да биде потребно суштински целосна истрага, за да се утврди сообразноста со ETSO, претставува голема промена. Пред извршувањето на таа промена, имателот доделува нова ознака за типот или моделот на предметот и поднесува барање за ново овластување согласно 21A.603.
- (c) Ниту една промена од страна на кое било физичко или правно лице, кое не е имател на овластување според ETSO, кој поднел изјава за сообразување за предметот не се квалификува за одобрение согласно овој Поддел О, освен ако лицето кое бара одобрение не поднесе барање за посебно овластување според ETSO, согласно 21A.603.

21A.613 Водење евиденција

Согласно условите за водење евиденција, кои одговараат на системот за квалитет или кои се поврзани со него, сите односни информации, цртежи и извештаи од тестовите, вклучувајќи ја и евиденцијата од инспекцијата за тестираните предмети, кои се поврзани со проектот, се ставаат на располагање на Агенцијата и се задржуваат за да се обезбедат потребните информации, со цел да се осигури постојаната пловидбеност на предметот и на производот за кое е издадено уверение за тип во кој е вграден.

21A.615 Проверка од страна на Агенцијата

На барање на Агенцијата, секој кандидат за овластување за предмет според ETSO или имател на истото ѝ дозволува на Агенцијата да:

- (a) Присуствува на кои било тестови.

(b) Врши инспекција на досиејата со технички податоци за тој предмет.

21A.619 Траење и постојана важност

(a) Овластувањето според ETSO се издава со неограничено траење. Тоа важи сè додека:

1. Потребните услови кога било издадено овластувањето според ETSO веќе не се исполнети; или
2. Обврските на имателот наведени во 21A.609 веќе не се исполнуваат; или
3. Докажано е дека предметот предизвикал неприфатливи опасности при работата; или
4. овластувањето не е откажано или одземено согласно важечките административни процедури кои ги утврдила Агенцијата.

(b) По откажувањето или одземањето, уверението ѝ се враќа на Агенцијата.

21A.621 Преносливост

Освен промена на сопственост на имателот, која ќе се смета како промена на значењето и затоа се сообразува со 21A.147 и 21A.247, по потреба, овластувањето според ETSO издадено согласно овој Дел не може да се пренесе.

▼M4

ПОДДЕЛ P – ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТАЊЕ

21A.701 Обем

Дозволите за летање се издаваат согласно овој Поддел на воздухоплови кои не ги исполнуваат или кои не покажале дека ги исполнуваат важечките услови за пловидбеност, но кои се способни безбедно да летаат во определени услови и за следниве намени:

1. развој
2. покажување сообразност со регулативите или спецификациите за издавање на уверенија;
3. обука на екипажот на проектантските организации или производствени организации;
4. производствено тестирање во лет на новопроизведени воздухоплови;

5. воздухоплови во производство кои летаат помеѓу производствените капацитети;
6. летање на воздухопловот заради прифаќање од страна на клиентите;
7. доставување или извезување на воздухопловот,
8. летање на воздухопловот заради прифаќање од страна на надлежниот орган;
9. испитување на пазарот, вклучувајќи ја и обуката на екипажот на клиентот;
10. изложба и воздухопловна манифестација;
11. летање на воздухопловот до локација каде треба да се изврши ревизија на одржувањето или пловидбеноста, или до место за складирање;
12. летање на воздухоплов со тежина која ја надминува неговата максимална тежина на полетување за лет вон нормалниот опсег над вода, или над копнени површени каде нема на располагање соодветни капацитети за слетување или соодветно гориво;
13. поставување на рекорди, тркање во воздух или сличен натпревар;
14. летање на воздухоплов кој ги исполнува важечките услови за пловидбеност пред да се утврди усогласеноста со условите за заштита на животната околина;
15. за некомерцијално летање на индивидуален некомплексен воздухоплов или на типови за кои не е соодветно уверението за пловидбеност или уверението за пловидбеност со ограничување.

21A.703 Подобност/квалификуваност

Кое било физичко или правно лице се квалификува за кандидат за дозвола за летање, освен за дозвола за летање, која се бара заради целите на 21A.701(a)(15), кога кандидатот е сопственик. Лицето кое се квалификува за барање за дозвола за летање, исто така се квалификува за барање за одобрение на условите за летот.

21A.705 Надлежен орган

И покрај наведеното во 21.1, заради целите на овој Поддел, „надлежен орган“ е:

- (a) органот определен од страна на земјата членка на регистрација; или
- (b) за нерегистрирани воздухоплови, органот определен од страна на земјата членка, која ги пропишува ознаките за идентификација.

21A.707 Барање за дозвола за летање

- (a) Согласно 21A.703 и кога на кандидатот не му е дадено право за издавање на дозвола за летање, барањето за дозвола за летање се доставува до надлежниот орган во форма и на начин, кои се утврдени од страна на тој орган.
- (b) Секое барање за дозвола за летање го опфаќа следното:
1. целта (-ите) на летот (-овите) согласно 21A.701;
  2. начините на кои воздухопловот не се придржува кон важечките услови за пловидбеност;
  3. условите на летот одобрени согласно 21A.710.
- (c) Кога условите на летот не се одобрени во времето на поднесување на барањето за дозвола за летање, барањето за одобрување на условите на летот се поднесува согласно 21A.709.

21A.708 Услови на летот

Условите на летот го опфаќаат следното:

- (a) конфигурацијата, -ите за која се бара дозвола за летање;
- (b) кој било услов или ограничување, кои се потребни за безбедно летање на воздухопловот, вклучувајќи ги и:
1. условите или ограничувањата поставени на маршрутите или воздушниот простор или на двете, кои се бараат за летот, -вите;
  2. условите и ограничувањата поставени на екипажот за летање за да управуваат со воздухопловот;
  3. ограничувањата кои се однесуваат на превоз на лица, кои не се екипаж за летање;
  4. оперативните ограничувања, специфичните процедури или техничките услови, кои треба да се исполнат;
  5. посебната програма за тестирање во лет (ако има таква);
  6. посебните договори за постојана пловидбеност, вклучувајќи ги и упатствата и режимот за одржување, согласно кои ќе се извршуваат;
- (c) доказ дека воздухопловот е способен за безбеден лет согласно условите или ограничувањата од подстав (b);
- (d) методата која се користи за контрола на конфигурацијата на воздухопловот, за да остане во рамките на утврдените услови.

21A.709 Поднесување на барање за одобрение на условите на летот

(a) Согласно 21A.707(c) и кога на кандидатот не му било одобрено правото да одобрува услови за лет, барањето за одобрување на условите за лет се поднесува:

1. кога одобрувањето на условите на летот е поврзано со безбедноста на проектот, до Агенцијата во форма и на начин, кои се утврдени од страна на Агенцијата; или
2. кога одобрувањето на условите на летот не е поврзано со безбедноста на проектот, до надлежниот орган во форма и на начин, кои се утврдени од страна на тој надлежен орган.

(b) Секое барање за одобрување на условите на летот го опфаќа следното:

1. условите за предложениот лет;
2. документација која ги поткрепува тие услови; и
3. изјава дека воздухопловот е способен за безбеден лет согласно условите или ограничувањата од став 21A.708(b);

21A.710 Одобрување на условите на летот

(a) Кога одобрувањето на условите на летот е поврзано со безбедноста на проектот, условите на летот се одобруваат од страна на:

1. Агенцијата; или
2. соодветно овластена проектантска организација, согласно правото од 21A.263 (c)(6).

(b) Кога одобрувањето на условите на летот не е поврзано со безбедноста на проектот, условите на летот се одобруваат од страна на надлежниот орган или соодветно овластена организација, која исто така ќе ја издаде дозволата за летање.

(c) Пред одобрување на условите на летот, Агенцијата, надлежниот орган или овластената организација мора да бидат уверени дека воздухопловот е способен да изврши безбеден лет согласно наведените услови и ограничувања. Агенцијата или надлежниот орган можат да спроведуваат какви било инспекции или тестови за таа цел, или да бараат од подносителот на барањето да ги спроведе.

21A.711 Издавање на дозвола за летање

(a) Надлежниот орган издава дозвола за летање:

1. по поднесување на податоците, кои се бараат согласно 21A.707; и

2. кога условите од 21A.708 се одобрени согласно 21A.710; и
  3. кога надлежниот орган, преку сопствени испитувања, кои можат да опфаќаат инспекции, или преку процедури договорени со подносителот на барањето, е уверен дека воздухопловот одговара на проектот, дефиниран во 21A.708 пред летот.
- (b) Соодветно одобрена проектантска организација може да издава дозвола за летање (Образец 20b на EASA, види Додаток) согласно правото дадено согласно 21A.263(c)(7), кога се одобрени условите од 21A.708 согласно 21A.710.
  - (c) Соодветно одобрена организација за проектирање може да издава дозвола за летање (Образец 20b на EASA, види Додаток) согласно правото дадено согласно 21A.163(c)(7), кога се одобрени условите од 21A.708, согласно 21A.710.
  - (d) Во дозволата за летање се наведува целта, -ите и кои било услови и ограничувања одобрени согласно 21A.710.
  - (e) За дозволи издадени согласно подстав (b) или (c), примерок од дозволата за летање се доставува до надлежниот орган.
  - (f) По доставување на доказ дека кој било од условите наведени во 21A.723 (a) не се исполнети за дозвола за летање, која ја издала организацијата согласно подстав (b) или (c), таа организација ја повлекува дозволата за летање.

21A.713 Промени

- (a) Која било промена, со која се укинуваат условите на летот или пропратниот доказ, утврдени за дозволата на летање, се одобрува согласно 21A.710. Каде што е применливо, се поднесува барање согласно 21A.709.
- (b) Поради промената која влијае врз содржината на дозволата на летање, потребно е да се издаде нова дозвола за летање согласно 21A.711.

21A.715 Јазик

Прирачниците, огласите/известувања, списоците и обележувањата на инструментите како и другите потребни податоци, кои се бараат согласно важечките спецификации за издавање на уверенија мора да се на еден или повеќе службени јазици на Европската заедница, прифатливи за надлежниот орган.

21A.719 Преносливост

- (a) Дозволата за летање не може да се пренесе.
- (b) И покрај наведеното во подстав (a) за дозвола за летање издадена заради целите од 21A.701(a)(15), кога се променила сопственоста на воздухопловот, дозволата

за летање се пренесува заедно со воздухопловот, под услов дека воздухопловот останува во истиот регистер, или се издава само со согласност на надлежниот орган на земјата членка на регистрација во која е пренесена.

21A.721 Проверки

Имателот на дозвола за летање или кандидатот за истата дозволува пристап до односниот воздухоплов на барање на надлежниот орган.

21A.723 Траење и постојана важност

(a) Дозвола за летање се издава за максимален период од 12 месеци и останува да важи во зависност од:

1. придржувањето кон условите и ограничувањата наведени во 21A.711(d), поврзани со дозволата за летање;
2. дозволата за летање, која не е предадена или повлечена огласно 21B.530;
3. воздухопловот кој останува во истиот регистер.

(b) И покрај наведеното во подстав (a), дозвола за летање издадена за целите на 21A.701(a)(15) може да се издаде за неограничен период.

(c) По откажувањето или повлекувањето, дозволата за летање се враќа до надлежниот орган.

21A.725 Обновување на дозвола за летање

Обновувањето на дозвола за летање се обработува како промена согласно 21A.713.

21A.727 Обврски на имателот на дозвола за летање

Имателот на дозвола за летање обезбедува дека сите услови и ограничувања поврзани со дозволата на летање се исполнети и се одржуваат.

21A.729 Водење евиденција

(a) Сите документи издадени за утврдување и оправдување на условите на летот ги чува имателот на одобрението на условите на летот на располагање на Агенцијата и надлежниот орган и ги задржува со цел да се обезбедат потребните податоци за обезбедување на постојаната пловидбеност на воздухопловот.

(b) Сите документи поврзани со издавањето на дозволи за летање согласно правото на овластените организации, вклучувајќи ја и документацијата од инспекција, документите за поткрепување на одобрението на условите на летот и самата дозвола за летање, односната овластена организација ги чува на располагање на Агенцијата или на надлежниот орган и ги задржува, за да се обезбедат

потребните податоци за обезбедување постојаната пловидбеност на тој воздухоплов.

▼В

ПОДДЕЛ Q – ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ПРОИЗВОДИ, ДЕЛОВИ И УРЕДИ

21A.801 Идентификација на производи

(a) Во идентификацијата на производи спаѓаат следниве информации:

1. Име на производителот.
2. Ознака на производот.
3. Сериски број на производителот.
4. Која било друга информација за која Агенцијата смета дека е соодветна.

(b) Кое било физичко или правно лице кое произведува воздухоплов или мотор согласно Поддел G или Поддел F ги идентификува тој воздухоплов или мотор преку огноотпорна натписна плочка на која се обележани информациите наведени во став (a) преку врежување, печатење или гравирање или друг одобрен метод на огноотпорно обележување. Натписната плочка за идентификација се поставува така да биде пристапна и читлива и нема да биде ишарана или отстранета во текот на вообичаеното работење или пак изгубена или уништена при несреќа.

(c) Кое било физичко или правно лице кое произведува елиса, крак на елиса или главина на елиса согласно Поддел G или Поддел F ја идентификува преку плочка, печатење, гравирање, врежување или друг одобрен метод на огноотпорна идентификација, поставена на неа на некритична површина, ги содржи информациите наведени во став (a) и веројатно нема да биде ишарана или отстранета во текот на нормалното работење, или пак изгубена или уништена при несреќа.

(d) За слободни балони со посада, плочата за идентификација пропишана со став (b) се прицврстува на пликот на балонот и се поставува, по потреба, онаму каде што операторот може да ја прочита кога е надуван балонот. Исто така, корпата и кој било склоп на грејачот се трајно и читливо обележани со името на производителот, бројот на делот или слично и серискиот број или слично.

21A.803 Ракување со податоци за идентификација

(a) Ниту едно лице нема да ги отстрани, измени или постави информациите за идентификација од 21A.801(a) на кој било воздухоплов, мотор, елиса, крак на

елиса или главина на елиса, или пак од 21A.807(a) на АРУ, без одобрение на Агенцијата.

- (b) Ниту едно лице нема да отстрани или вгради ниту една плочка за идентификација од 21A.801 или од 21A.807 за АРУ, без одобрение на Агенцијата.
- (c) По пат на отстапување од ставовите (a) и (b), кое било физичко или правно лице кое врши активности за одржување согласно важечките поврзани правила за спроведување, може, согласно методите, техниките и практиките утврдени од страна на Агенцијата:
  - 1. Да ја отстрани, промени или постави информацијата за идентификација од 21A.801(a) на кој било воздухоплов, мотор, елиса, крак на елиса или главина на елиса, или од 21A.807(a) на АРУ; или
  - 2. Да ја отстрани плочката за идентификација од 21A.801 или 21A.807 за АРУ, кога е потребно во текот на активностите за одржување.
- (d) Ниту едно лице нема да вгради плоча за идентификација отстранета согласно подстав (c)(2) во кој било воздухоплов, мотор, елиса, крак на елиса или главина на елиса, кои не се оние од кои била отстранета.

21A.804 Идентификација на делови и уреди

- (a) Секој производител или дел или направа трајно и читливо го обележува делот или направата со:
  - 1. име, заштитен знак или симбол со кој се идентификува производителот; и
  - 2. бројот на делот, како што е утврдено со важечките податоци за проектот; и
  - 3. буквите ЕРА (Европско одобрение за дел) за деловите или уредите произведени согласно одобрените податоци за проектот, кои не му припаѓаат на имателот на уверението за тип за односниот производ, освен за предметите според ETSO.
- (b) По пат на отстапување од став (a), доколку Агенцијата се согласи дека делот или направата се премногу мал или дека на друг начин не е практично да се обележи делот или направата со која било информација, која се бара со став (a), во документот за овластување за пуштање во промет, кој е даден во прилог на делот или направата или на неговата амбалажа се наведуваат информациите, кои не можат да бидат обележани на делот.

21A.805 Идентификација на клучни делови

Освен условот од 21A.804, секој производител на дел кој треба да се вгради во производот за кој е издадено уверение за тип, кој бил идентификуван како клучен дел трајно и читливо го означува тој дел со број на делот и сериски број.

21A.807 Идентификација на делови според ETSO

- (a) Секој имател на овластување според ETSO согласно Поддел O трајно и читливо го обележува секој предмет со следниве информации:
1. Име и адреса на производителот;
  2. Име, тип, број на дел или ознака на моделот на предметот;
  3. Сериски број или датум на производство на предметот или на двете; и
  4. Важечкиот број според ETSO.
- (b) По пат на отстапување од став (a), доколку Агенцијата се согласи дека делот е премногу мал или дека на друг начин не е практично да се обележи делот со која било информација, која се бара со став (a), во документот за овластување за пуштање во промет, кој е даден во прилог на делот или на неговата амбалажа се наведуваат информациите, кои не можат да бидат означени на делот.
- (c) Секое лице кое произведува APU согласно Поддел G или Поддел F го идентификува тоа APU преку огноотпорна плочка, која ги содржи информациите од став (a), обележани на неа преку врежување, печатење, гравирање или друг одобрен метод на огноотпорно обележување. Плочката за идентификација се прицврстува така што да биде пристапна и читлива и не постои веројатност дека ќе биде ишарана или отстранета во текот на вообичаеното работење, или пак загубена или уништена при несреќа.

ОДДЕЛ В

ПРОЦЕДУРИ ЗА НАДЛЕЖНИТЕ ОРГАНИ

ПОДДЕЛ А –ОПШТИ ОДРЕДБИ

21В.5 Обем

- (а) Со овој Оддел се утврдува процедурата за надлежниот орган на земјата членка кога ги врши своите задачи и обврски во врска со издавање, одржување, измена, привремено одземање и одземање на уверенијата, одобрените и овластувањата од овој Дел.
- (б) Агенцијата, согласно член 14 од основната Регулатива, ги изработува спецификациите за издавање уверенија и упатствата, за да им помогне на земјите-членки во спроведувањето на овој Оддел.

▼М4

21В.20 Обврски на надлежниот орган

Секој надлежен орган на земјата членка одговара за спроведување на Одделот А, Подделови F, G, H, I и P само за кандидатите, или имателите, чие главно седиште се наоѓа на нејзина територија.

▼В

21В.25 Услови за организацијата на надлежниот орган

▼М4

(а) Општо:

Земјата членка определува надлежен орган со доделени обврски за спроведување на Одделот А, Подделови F, G, H, I и P со документирани процедури, организациона структура и персонал.

▼В

(б) Ресурси:

1. Бројот на персоналот е доволен за да се извршат доделените задачи.
2. Надлежниот орган на земјата членка назначува менаџер или менаџери, кои се задолжени за извршување на поврзаната, -ите задача, -и во рамките на органот, вклучувајќи и комуникација со Агенцијата и другите национални органи, како што одговара.

(с) Квалификација и обука:

Целиот персонал е соодветно квалификуван и има доволно знаење, искуство и обука за вршење на задачата која му е доделена.

21B.30 Документирани процедури

- (a) Надлежниот орган на земјата членка воспоставува документирани процедури за да ја опише својата организација, начини и методи за исполнување на условите од овој Дел. Процедурите се ажурираат и се основни работни документи во тој орган за сите поврзани активности.
- (b) На Агенцијата и се става на располагање копија од процедурите и нивните измени.

21B.35 Промени во организацијата и процедурите

- (a) Надлежниот орган на земјата членка ја известува Агенцијата за секоја значајна промена во неговата организација и документираниите процедури.
- (b) Надлежниот орган на земјата членка навремено ги ажурира своите документирани процедури, кои се однесуваат на која било промена на регулативите, за да осигури ефективно спроведување.

21B.40 Решавање на спорови

- (a) Надлежниот орган на земјата членка воспоставува процес за решавање на спорови во рамките на документираниите процедури на неговата организација.
- (b) Тогаш кога помеѓу надлежните органи на земјите членки постои спор, кој не може да се реши, менаџерите се задолжени, како што е дефинирано со 21B.25(b)(2), да го постават прашањето пред Агенцијата заради посредување.

21B.45 Поднесување на извештај/координација

- (a) Надлежниот орган на земјата членка осигурува координација, како што одговара, со другите поврзани тимови за издавање на уверенија, истражување, одобрување и овластување на тој надлежен орган, другите земји членки и Агенцијата, за да се осигури ефикасна размена на информации, кои се значајни за безбедноста на производите, деловите и уредите.
- (b) Надлежниот орган на земјата членка ја известува Агенцијата за кој било проблем при спроведувањето на овој Дел.

21B.55 Водење евиденција

Надлежниот орган на земјата членка води или одржува пристап до соодветната евиденција, која се однесува на уверенијата, одобрените и овластувањата, кои ги издала согласно односните национални прописи, а за кои одговорноста се префрла на Агенцијата, доколку оваа евиденција не е префрлена во Агенцијата.

21В.60 Директиви за пловидбеност

Кога надлежниот орган на една земја членка ќе прими директива за пловидбеност од надлежен орган на земја, која не е членка, таа директива за пловидбеност се пренесува во Агенцијата за да се распространи согласно член 15 од основната Регулатива.

ПОДДЕЛ В - УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

(ПОДДЕЛ С - НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ D - ИЗМЕНИ НА УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП И УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

ПОДДЕЛ Е - ДОПОЛНИТЕЛНИ УВЕРЕНИЈА ЗА ТИП

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

ПОДДЕЛ F - ПРОИЗВОДСТВО БЕЗ ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА

21В.120 Испитување

- (a) Надлежниот орган назначува истражен тим за секој кандидат за писмо за согласност или имател на истото, за вршење на сите односни задачи поврзани со ова писмо за согласност, кој се состои од водач на тимот, кој го управува и води истражниот тим и по потреба, еден или повеќе членови на тимот. Водачот на тимот одговара пред менаџерот, кој е одговорен за активноста, како што е дефинирано со 21В.25 (b)(2).
- (b) Надлежниот орган врши истражни активности за кандидатот за писмо за согласност или имателот на истото, кои се доволни да се оправдаат препораките за издавање, одржување, измена, привремено одземање или одземање на писмото за согласност.
- (c) Надлежниот орган подготвува процедури за вршење на истрага на кандидатите за писмо за согласност или имателите на истото, како дел од документираниите процедури, кои ги опфаќаат најмалку следниве елементи:
  - 1. проценување на примени пријави;
  - 2. одредување на тимот за испитување;

3. подготовка и планирање на испитувањето;
4. проценување на документацијата (прирачник, процедури итн.);
5. ревизија и преглед;
6. следење на корективни активности; и
7. препорака за издавање, измена и дополнување, привремено одземање или повлекување на писмото за согласност.

21В.130 Издавање на писмо за согласност

- (a) Кога ќе се увери дека производителот ги исполнува важечките услови од Оддел А, Поддел F, надлежниот орган издава писмо за согласност, по доставување на докази за сообразноста на поединечни производи, делови или уреди (Образец 65 на EASA, види Додаток), без непотребно одложување.
- (b) Писмото за согласност го содржи обемот на согласноста, датумот на престанок и, по потреба, соодветните ограничувања во врска со овластувањето.
- (c) Траењето на писмото за согласност не смее да е подолго од една година.

21В.135 Одржување на писмото за согласност

Надлежниот орган го одржува писмото за согласност додека:

- (a) Производителот правилно го користи Образецот 52 на EASA (види Додаток) како Изјава за усогласеност за целиот воздухоплов, а Образецот 1 на EASA (види Додаток) за производи кои не се воздухоплови, делови и уреди; и
- (b) Прегледите извршени од страна на надлежниот орган на земјата членка пред да се завери Образецот 52 на EASA (види Додаток) или Образецот 1 на EASA (види Додаток), согласно 21А.130(с), а при кои не се утврдени никакви наоди за неисполнување/непридржување кон условите или процедурите наведени во прирачникот од производителот, или на сообразноста на односните производи, делови или уреди. Со овие прегледи се проверува барем дека:
  1. Согласноста го опфаќа производот, делот или направата кои се заверуваат и остануваат валидни;
  2. Прирачникот опишан во 21А.125(b) и неговиот статус на промена наведен во писмото за согласност се користи како основен работен документ од страна на производителот. Во спротивно, инспекцијата нема да продолжи и поради тоа уверенијата за пуштање во употреба нема да се заверат;
  3. Производството е извршено согласно условите предвидени со писмото за согласност и е извршено задоволително;

4. Прегледите и тестовите (вклучувајќи и тестови во лет, ако одговара), според 21A.130(b)(2) и/или (b)(3) се спроведени според условот предвиден во писмото за согласност и се извршени задоволително;
  5. Прегледите извршени од страна на надлежниот орган, кои се опишани или обработени во писмото за согласност, се спроведени и е утврдено дека се прифатливи;
  6. Изјавата за сообразност го исполнува наведеното во 21A.130, а податоците кои се обезбедуваат со неа не ја спречуваат нејзината валидација; и
- (c) Кој било датум на престанок на писмото за согласност не е исполнет.

21B.140 Измена и дополнување на писмо за согласност

- (a) Надлежниот орган ја испитува, како што одговара, согласно 21B.120 секоја измена на писмото за согласност.
- (b) Кога надлежниот орган е уверен дека продолжува сообразувањето со условите од Оддел А, Поддел F, тој соодветно го изменува писмото за согласност.

21B.143 Известување за наодите

- (a) Кога надлежниот орган ќе утврди објективни докази, кои покажуваат несообразност на имателот на писмото за согласност со важечките услови од овој Дел, овој наод се класифицира согласно 21A.125B и:
  1. Имателот на писмото за согласност се известува за наод од прво ниво веднаш и му се издава писмена потврда во рок од 3 работни дена по утврдувањето.
  2. Наодот од второ ниво му се потврдува напишено на имателот на писмото за согласност во рок од 14 работни дена по утврдувањето.
- (b) Надлежниот орган го идентификува наодот од трето ниво пред имателот на писмото за согласност, како што е дефинирано во 21A.125B (b), со соодветни средства, како што нему му одговара.

21B.145 Привремено одземање и повлекување на писмо за согласност

- (a) Во случај на наоди од прво ниво или од второ ниво, надлежниот орган делумно или целосно ограничува, привремено одзема или повлекува писмо за согласност на следниов начин:
  1. Во случај на наод од прво ниво, писмото за согласност веднаш се ограничува или привремено се одзема. Ако имателот на писмото за согласност не се придржува кон наведеното во 21A. 125B(c)(1), писмото за согласност се повлекува.
  2. Во случај на наод од второ ниво, надлежниот орган донесува одлука за кое било ограничување на писмото за согласност со привремена суспензија на

писмото за согласност или на делови од истото. Ако имателот на писмото за согласност не се придржува кон наведеното во 21A.125B(c)(2), писмото за согласност се повлекува.

- (b) Привременото одземање или повлекување на писмото за согласност се проследува напишено до имателот на писмото за согласност. Надлежниот орган ги наведува причините за ограничувањето, суспендирањето или повлекувањето и го известува имателот на писмото за согласност за неговото право на жалба.
- (c) Ако писмото за согласност е суспендирано, тоа се обновува само по исполнување на наведеното во Оддел А, Поддел F.

21B.150 Водење евиденција

- (a) Надлежниот орган воспоставува систем за водење на евиденција, кој овозможува соодветна можност за следење на процесот на издавање, одржување, изменување, привремено одземање или одземање на секое поединечно писмо за согласност.
- (b) Евиденцијата го содржи најмалку следното:
  1. документите обезбедени од страна на подносителот на барањето или имателот на писмо за согласност,
  2. документите утврдени во текот на испитувањето и прегледите, во кои се наведени активностите и конечните резултати од елементите определени во 21B.120,
  3. писмото за согласност, вклучувајќи ги и измените, и
  4. записниците од состаноците со производителот.
- (c) Евиденцијата се архивира за минимален период на задржување од шест години по престанокот на писмото за согласност.
- (d) Надлежниот орган исто така води евиденција на сите Изјави за усогласеност (Образец 52 на EASA, види Додаток) и Уверенија за овластување за пуштање во употреба (Образец 1 на EASA, види Додаток), кои ги заверил.

ПОДДЕЛ G – ОДОБРЕНИЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА

21B.220 Испитување

- (a) Надлежниот орган назначува тим за одобрение за производствена организација за секој кандидат за одобрение за производствена организација или имател на истото, за вршење на сите односни задачи поврзани со ова одобрение за производствена организација, кој се состои од водач на тимот, кој го управува и води тимот за одобрение и по потреба, еден или повеќе членови на тимот. Водачот на тимот одговара пред менаџерот, кој е одговорен за активноста, како што е дефинирано во 21B.25(b)(2).

- (b) Надлежниот орган врши активности за истрагата, кои се доволни кандидатот за одобрение за производствена организација или имателот на истото да ги оправда препораките за издавање, одржување, измена, привремено одземање или одземање на одобрението.
- (c) Надлежниот орган подготвува процедури за вршење на истрага на кандидатите за одобрение за производствена организација или имателите на истото, како дел од документираните процедури, кои ги опфаќаат најмалку следниве елементи:
  - 1. проценување на примени барања;
  - 2. одредување на тим за одобрение за производствена организација;
  - 3. подготовка и планирање на испитувањето;
  - 4. проценување на документацијата (Прирачник на производствена организација, процедури итн.);
  - 5. вршење ревизија;
  - 6. следење на корективните активности;
  - 7. препорака за издавање, измена и дополнување, привремено одземање и повлекување на одобрение за производствена организација;
  - 8. постојан надзор.

21В.225 Известување за наодите

- (a) Кога ќе се утврдат објективни докази, кои покажуваат несообразност на имателот на одобрението за производствената организација со важечките услови од овој Дел, наодите се класифицираат согласно 21А.158(a) и:
  - 1. Имателот на писмото за согласност веднаш се известува за наод од прво ниво и му се издава писмена потврда во рок од 3 работни дена по утврдувањето на наодот.
  - 2. Наодот од второ ниво му се потврдува на писмено на имателот на одобрението за производствена организација во рок од 14 работни дена по утврдувањето на наодот.
- (b) Надлежниот орган го идентификува наодот од трето ниво пред имателот на одобрението за производствена организација, како што е дефинирано во 21А.158(b), со соодветни средства, како што нему му одговара.

21В.230 Издавање на уверение

- (a) Кога е уверен дека производствената организација се сообразува со важечките услови од Оддел А, Поддел G, надлежниот орган издава Одобрение за производствена организација (Образец 55 на EASA, види Додаток), без непотребно одложување.
- (b) Референтниот број се внесува во Образецот 55 на EASA на начин утврден од страна на Агенцијата.

21В.235 Постојан надзор

- (a) За да се оправда одржувањето на одобрението на производствената организација, надлежниот орган врши постојан надзор:
1. за да потврди дека системот за квалитет на имателот на одобрение за производствена организација се уште се сообразува со Оддел А, Поддел G; и
  2. за да потврди дека организацијата на имателот на одобрение за производствена организација работи во согласност со Прирачникот на производствената организација; и
  3. за да ја потврди ефективноста на процедурите за Прирачник на производствена организација; и
  4. преку примерок да ги следи стандардите на производот, делот или направата.
- (b) Постојаниот надзор се врши согласно 21В.220.
- (c) Надлежниот орган преку планиран постојан надзор обезбедува одобрението на производствената организација да се ревидира целосно заради сообразност со овој Дел во период од 24 месеци. Постојаниот надзор може да се состои од неколку истражни активности во текот на овој период. Бројот на ревизии може да се разликува, во зависност од комплексноста на организацијата, бројот на локациите и критичноста на производството. Надлежниот орган најмалку еднаш годишно спроведува активност за постојан надзор над имателот на одобрение за производствена организација.

21В.240 Измена и дополнување на одобрението за производствена организација

- (a) Надлежниот орган ја следи секоја мала промена преку активностите за постојан надзор.
- (b) Надлежниот орган ја испитува, како што одговара, согласно 21В.220 секоја значајна промена на одобрението за производствена организација или поднесување на барање од страна на имателот на одобрение за производствена организација за измена на Обемот и условите на одобрението.
- (c) Кога надлежниот орган е уверен дека е постојано придржувањето кон условите од Оддел А, Поддел G, тој соодветно го изменува и доплнува одобрението на производствената организација.

21В.245 Привремено одземање и повлекување на одобрение на производствена организација

- (a) Во случај на наоди од прво ниво или од второ ниво, надлежниот орган делумно или целосно ограничува, привремено одзема или повлекува одобрение на производствена организација на следниов начин:

1. Во случај на наод од прво ниво одобрението за производствена организација веднаш се ограничува или суспендира. Доколку имателот на одобрението за производствена организација не се придржува кон наведеното во 21A.158(c)(1), одобрението на производствената организација се повлекува.
  2. Во случај на наод од второ ниво, надлежниот орган донесува одлука за кое било ограничување на обемот на одобрението со привремено одземање на одобрението за производствената организација или на делови од истото. Доколку имателот на одобрението за производствена организација не се придржува кон наведеното во 21A.158(c)(2), одобрението за производствената организација се повлекува.
- (b) Ограничувањето, привременото одземање или повлекувањето на одобрението за производствена организација се доставува на писмено до имателот на одобрение за производствена организација. Надлежниот орган ги наведува причините за привременото одземање или за повлекувањето и го известува имателот на одобрението за производствена организација за неговото право за жалба.
- (c) Ако писмото за согласност е привремено одземено, тоа се обновува, откако повторно ќе се воспостави сообразност со Оддел А, Поддел Г.

21B.260 Водење евиденција

- (a) Надлежниот орган воспоставува систем за водење на евиденција, кој овозможува соодветна можност за следење на процесот на издавање, одржување, изменување, привремено одземање или одземање на секое поединечно одобрение за производствена организација.
- (b) Евиденцијата најмалку го содржи следното:
1. документите обезбедени од страна на кандидатот за одобрение за производствена организација или имателот на истото,
  2. документи утврдени во текот на истрагата, во кои се наведени активностите и конечните резултати од елементите определени со 21B.220, вклучувајќи ги и наодите утврдени согласно 21B.225
  3. програмата за постојан надзор, вклучувајќи ја и евиденцијата од извршените истраги
  4. уверение за одобрение за производствена организацијата, вклучувајќи ги и измените
  5. записници од состаноците со имателот на одобрението за производствена организација.
- (c) Евиденцијата се архивира во текот на минимален период на задржување од шест години.

▼M4

ПОДДЕЛ Н – УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ И УВЕРЕНИЈА ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ СО ОГРАНИЧУВАЊЕ

▼В

21В.320 Испитување

- (a) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација спроведува доволно истражни активности за кандидатот за уверение за пловидбеност или имателот на истото, за да го оправда издавањето, одржувањето, измената, привременото одземање или одземањето на уверението или дозволата.
- (b) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација подготвува процедури за проценка, кои ги опфаќаат најмалку следниве елементи:
1. проценување на подобноста на кандидатот;
  2. проценување на подобноста на барањето;
  3. класификација на уверенијата за пловидбеност;
  4. евалуацијапроценка на документацијата добиена заедно со барањето;
  5. проверка на воздухопловот;
  6. утврдување на потребните услови, рестрикции или ограничувања на уверенијата за пловидбеност.

21В.325 Издавање на уверенија за пловидбеност

▼М4

- (a) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација, по потреба, издава или изменува и дополнува Уверение за пловидбеност (Образец 25 на EASA, види Додаток), Уверение за пловидбеност со ограничување (Образец 24 на EASA, без непотребно одложување, кога е уверен дека се исполнети важечките услови наведени во Оддел А, Поддел Н.

▼В

- (b) Покрај уверението за пловидбеност за нов воздухоплов или користен воздухоплов кој потекнува од земја која не е членка, надлежниот орган на земјата членка на регистрација издава првично уверение за ревизија на пловидбеноста (Образец 15а на EASA, види Додаток).

▼М4

21В.330 Привремено одземање и повлекување на уверенија за пловидбеност и уверенија за пловидбеност со ограничување

- (a) По доставувањето на доказ дека кој било од условите наведени во 21A.181(a) не е исполнет, надлежниот орган на земјата членка на регистрација привремено го одзема или повлекува уверението за пловидбеност.
- (b) По издавањето на известување за привремено одземање и повлекување на уверение за пловидбеност или уверение за пловидбеност со ограничување, надлежниот орган на земјата членка на регистрација ги наведува причините за привременото одземање или повлекување и го известува имателот на уверението за неговото право на жалба.

▼B

21B.345 Водење евиденција

- (a) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација воспоставува систем за водење на евиденција, кој овозможува соодветна можност за следење на процесот на издавање, одржување, изменување, привремено одземање или одземање на секое поединечно уверение за пловидбеност.
- (b) Евиденцијата го содржи најмалку следното:
  - 1. документите кои ги обезбедил кандидатот,
  - 2. документи утврдени во текот на истрагата, во кои се наведени активностите и конечните резултати од елементите определени со 21B.320(b); и
  - 3. копија од уверението или дозволата, вклучувајќи ги и измените.
- (c) Евиденцијата се архивира во текот на минимален период на задржување од шест години, по излегувањето од националниот регистар.

ПОДДЕЛ I –УВЕРЕНИЈА ЗА БУЧАВА

21B.420 Испитување

- (a) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација спроведува доволно истражни активности за кандидатот за уверение за бучава или имателот на истото, за да го оправда издавањето, одржувањето, изменувањето и дополнувањето, привременото одземање или повлекувањето на уверението.
- (b) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација подготвува процедури за проценка, како дел од документираниите процедури, кои ги опфаќаат најмалку следниве елементи:
  - 1. проценка на подобноста;
  - 2. проценка на документацијата добиена со барањето;
  - 3. преглед на воздухопловот.

21B.425 Издавање на уверенија за бучава

Надлежниот орган на земјата членка на регистрација, по потреба, издава или изменува уверенија за бучава (Образец 45 на EASA, види Додаток), без непотребно одложување кога е уверен дека се исполнети важечките услови од Оддел А, Поддел I.

21B.430 Привремено одземање и повлекување на уверение за бучава

- (a) По доставувањето на доказ дека некои од условите наведени во 21A.211(a) не се исполнети, надлежниот орган на земјата членка на регистрација привремено го одзема или го одзема уверението за бучава.
- (b) По издавањето на известување за привремено одземање и одземање на уверение за бучава, надлежниот орган на земјата членка на регистрација ги наведува причините за привременото одземање и одземањето и го известува имателот на уверението за неговото право на жалба.

21B.445 Водење евиденција

- (a) Надлежниот орган на земјата членка на регистрација воспоставува систем за водење на евиденција со критериуми за минимално задржување, кој овозможува соодветна можност за следење на процесот на издавање, одржување, изменување, привремено одземање или одземање на секое поединечно уверение за бучава.
- (b) Евиденцијата го опфаќа најмалку следното:
  - 1. документите кои ги обезбедил кандидатот;
  - 2. документите утврдени во текот на истрагата, во кои се наведени активностите и конечните резултати од елементите определени со 21B.420(b),
  - 3. копија од уверението, вклучувајќи ги и измените.
- (c) Евиденцијата се архивира во текот на минимален период на задржување од шест години, по излегувањето од националниот регистар.

ПОДДЕЛ J – ОДОБРЕНИЕ НА ПРОЕКТАНТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

ПОДДЕЛ K – ДЕЛОВИ И УРЕДИ

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

(ПОДДЕЛ L – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ M - ПОПРАВКИ

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

(ПОДДЕЛ N – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

ПОДДЕЛ O – ОВЛАСТУВАЊА ЗА ЕВРОПСКИТЕ ТЕХНИЧКИ
СТАНДАРДНИ БАРАЊА

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

▼M4

(ПОДДЕЛ P – НЕ СЕ ПРИМЕНУВА)

▼B

ПОДДЕЛ Q –ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ПРОИЗВОДИ, ДЕЛОВИ И УРЕДИ

Се применуваат административните процедури утврдени од страна на Агенцијата.

▼В

Додатоци

ОБРАСЦИ НА EASA

Кога обрасците од овој Анекс се издаваат на друг јазик освен на англиски, тие мора да содржат превод на англиски јазик.

Обрасците на EASA ("Европска агенција за воздухопловна безбедност") наведени во додатоците на овој Дел се со следниве задолжителни карактеристики. Земјите членки мора да обезбедат дека обрасците на EASA, кои тие ги издаваат се препознатливи и дека тие се одговорни за печатење на овие обрасци.

►⁽¹⁾

- Додаток I – Образец 1 на EASA: Уверение за пуштање во употреба
- Додаток II – Образец 15а на EASA: Уверение за ревизија на пловидбеноста
- Додаток III – Образец 20а на EASA: Дозвола за летање
- Додаток IV – Образец 20b на EASA: Дозвола за летање (издадена од овластена организација)
- Додаток V – Образец 24 на EASA: Уверение за пловидбеност со ограничување
- Додаток VI – Образец 25 на EASA: Уверение за пловидбеност
- Додаток VII – Образец 45 на EASA: Уверение за бучава
- Додаток VIII – Образец 52 на EASA: Изјава за сообразност на воздухопловот
- Додаток IX – Образец 53 на EASA: Потврда за пуштање во употреба
- Додаток X – Образец 55 на EASA: Уверение за одобрение на производствена организација
- Додаток XI – Образец 65 на EASA: Писмо за согласност [производство без POA] ◀

►⁽¹⁾ **M4**

1. Надлежен орган/земја кој дава одобрение		УВЕРЕНИЕ ЗА ПУШТАЊЕ ВО УПОТРЕБА ОБРАЗЕЦ 1 на EASA				3. Број за следење на образецот	
4. Име и адреса на одобрената организација:						5. Работен налог/договор/фактура	
6. Предмет	7. Опис	8. Дел бр.	9. Подобност (*)	10. Количина	11. Сериски/групен број	12. Статус/работа	
13. Забелешки							
Број на одобрение на организацијата согласно Дел М, Оддел А, Поддел F: AAA RRR XXXX							
14. Потврдува дека горенаведените предмети се произведени согласно:				19. ☐ Дел 145.А.50 Пуштање во употреба			
☐ одобрени проектни податоци и се во состојба за безбедна работа ☐ неодобрени податоци за проектот, наведени во поле 13				☐ Друга регулатива наведена во поле 13 Потврдува дека освен ако не е поинаку наведено во поле 13, работата наведена во поле 12 и опишана во поле 13 е извршена согласно Дел-145, и што се однесува на таа работа предметите се сметаат за подготвени за пуштање во употреба.			
15. Потпис на овластено лице		16. Број на одобрение/овластување		20. Потпис на овластено лице		21. Референтен број на уверение/одобрение	
17. Име		18. Датум (д/м/г)		22. Име		23. Датум (д/м/г)	

Образец 1 на EASA – Издание 1

(*) Монтерот мора да ја препровери подобноста со важечки технички податоци

▼В

**УВЕРЕНИЕ ЗА ПУШТАЊЕ ВО РАБОТА
- ОБРАЗЕЦ 1 НА EASA (опачина)**

ОДГОВОРНОСТИ НА КОРИСНИКОТ/МОНТЕРОТ

ЗАБЕЛЕШКА:

1. Важно е да се разбере дека самото постоење на документ не претставува автоматски овластување за монтирање на делот/составниот дел/склопот.
2. Тогаш кога корисникот/монтажерот работи во согласност со националните регулативи на надлежниот орган за пловидбеност, кој не е надлежниот орган за пловидбеност наведен во поле 1, од суштинско значење е корисникот/монтажерот да осигури дека неговиот/нејзиниот надлежен орган за пловидбеност ги прифаќа деловите/составните делови/склоповите од надлежниот орган за пловидбеност, наведени во поле 1.
3. Изјавите 14 и 19 не претставуваат уверенија за монтажа. Во сите случаи евиденцијата за одржување на воздухопловот содржи уверение за монтажа издадено согласно националните регулативи од страна на корисникот/монтажерот пред да може да се лета со воздухопловот.

УВЕРЕНИЕ ЗА УВЕРЕНИЕ ЗА ПУШТАЊЕ ВО РАБОТА - ОБРАЗЕЦ 1 НА EASA

УПАТСТВА ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

Ова упатство се однесува само за употребата на Образецот 1 на EASA заради производствени цели. Треба да се обрне внимание на Додаток I на Дел 145, кој го опфаќа користењето на Образецот 1 на EASA заради одржување.

1. НАМЕНА И ОБЕМ

Согласно Дел 21, Поддел G, примарната цел на уверението е да се пуштат во употреба производи, делови, уреди (во понатамошниот текст наречени „предмет, - и“ и/или материјали идентификувани во полињата од 7 до 11, каде што е погодно по производството или да се пуштат во употреба активностите за одржување извршени на предметите со одобрение на надлежниот орган. Уверението со референца Образец 1 на EASA се нарекува Уверение за овластување за пуштање во употреба.

Уверението се користи за увоз, како и за домашни и внатрешни цели во Заедницата и служи како официјално уверение за испорачување на предмети од производителите до корисниците. Уверението не е испратница ниту или товарен лист.

Тоа може да се издаде само од страна на организации за кои е издадено уверение од страна на надлежниот орган согласно Дел 21, Поддел G, во рамките на обемот на тоа одобрение. Воздухопловите не се пуштаат во употреба со употреба на уверението.

На истото уверение не е дозволено да се прави комбинација на „нови“ и „употребени“ предмети.

На истото уверение не е дозволена комбинација на предмети за кои е издадено уверение согласно „одобрени податоци“ и „неодобрени податоци“ и како резултат на тоа може да се штиклира само едно квадратче во поле 14.

Не се дозволува комбинација на делови пуштени во употреба согласно Подделовите G и F од Дел 21 на истото уверение.

2. ОПШТО

Уверението мора да се сообразува со приложениот формат, вклучувајќи ги и печатните букви и местото на секое поле. Меѓутоа, големината на секое поле може да се менува, за да одговара на поединечната примена, но не до степен до кој тоа би го уредило Уверението неприепознатливо. Вкупната големина на уверението може значително да се зголеми или намали сè додека уверението остане препознатливо и читливо. Доколку се сомневате, консултирајте го надлежниот орган.

Ве молиме да забележите дека изјавите за одговорност на корисникот вообичаено се поставени на задната страна на ова уверение, но можат да се додадат на предната страна на уверението, така што ќе се намали обемот на образецот.

Целото печатење мора да биде јасно и читливо, за да се овозможи лесно читање.

Уверението може или да биде однапред испечатено или создадено компјутерски, но во секој случај печатењето на линии и карактери мора да биде јасно и читливо. Дозволено е однапред да се испечатат фрази согласно приложениот модел, но не се дозволени никакви други изјави за издавање на уверенија. Прифатливи се англиски и, по потреба, еден или повеќе официјални јазици на земјата-членка која го врши издавањето.

Податоците кои треба да се внесат на уверението можат да бидат испечатени на машина/компјутер или напишани со рака со печатни букви и мора да можат лесно да се читаат. Кратенките мора да се ограничат на минимум.

Издавачот може да го користи просторот кој останува на задната страна на Уверението за кои било дополнителни информации, но не смее да вклучува никаква изјава за издавање на уверение.

Оригиналот уверение мора да биде дадено во прилог на предметите и мора да се воспостави врска помеѓу уверението и предметот, -ите. Организацијата која го произвела предметот мора да задржи копија од уверението. Кога форматот на уверението и податоците се целосно изработени на компјутер, што подлежи на одобрување од страна на надлежниот орган, дозволено е форматот и податоците за уверението да се задржат во безбедна база на податоци.

Не постои ограничување на бројот на примероци на уверението, кои му се праќаат на клиентот или кои се задржуваат од страна на издавачот.

Уверението кое се дава во прилог на предметот може да биде приложено кон предметот, така што ќе се стави во плик заради издржливост.

3. ПОПОЛНУВАЊЕ НА УВЕРЕНИЕТО ЗА ПУШТАЊЕ ВО РАБОТА ОД СТРАНА НА ИЗДАВАЧОТ

Освен ако не е поинаку наведено, мора да бидат пополнети сите полиња, за документот да биде валидно уверение.

Поле 1 Земјата членка на надлежниот орган кој го издава одобрието согласно кое се издава уверението, како што е наведено во поле 16. Кога Агенцијата е надлежен орган, мора да се наведе „EASA“. Овие имиња можат да бидат испечатени однапред.

Поле 2 Однапред испечатено „Уверение за овластување за пуштање во употреба/Образец 1 на EASA“.

Поле 3 Во ова поле мора однапред да се испечати уникатен број заради контрола и можност за следење на уверението, освен во случај на компјутерски изработен документ, при што уникатниот број не треба да биде однапред испечатен кога компјутерот е програмиран да го создаде бројот.

Поле 4 Информациите во ова поле треба да исполнат две цели:

1. да се поврзе уверението со одобрение на организацијата, заради проверка на автентичноста и овластувањето на уверението;
2. да се обезбеди готово средство за брза идентификација на местото на производство и пуштање во употреба, за да се олесни можноста за следење и комуникација во случај на проблеми или прашања.

Затоа, името внесено во квадратчето е она на имателот на одобрение на организацијата, кој е одговорен за конечното утврдување на усогласеноста или пловидбеноста и чиј референтен број на одобрението е наведен во поле 16. Името мора да биде внесено точно во истата форма како што се појавува во уверението за одобрение, кое го поседува организацијата.

Адресата, -ите внесени во поле 4 ќе помогнат за идентификација на имателот на одобрението И за идентификација на местото на пуштање во употреба.

Ако местото на производство и пуштање во употреба е една од адресите на организацијата наведени во уверението за одобрение, тоа е единствената адреса која е потребна во ова поле.

Ако местото на производство и пуштање во употреба е место кое НЕ е наведено во уверението за одобрение, тогаш се потребни две адреси. Првата адреса ќе биде адресата на имателот на одобрението (како што е наведено во уверението за одобрување), а втората адреса ќе биде внесена за да се идентификува местото на производство и пуштање во употреба.

Ова поле може да биде испечатено однапред. Се дозволува лого на имателот на РОА, доколку може да се содржи во полето.

Поле 5 Целта е да се направи упатување на работниот налог/договорот/фактурата или кој било друг внатрешен организациски процес, така што да може да се воспостави брз систем за следење. Строго се препорачува употреба на полето за такво следење, кога нема сериски броеви или групни броеви за предметите. Кога тие не се употребуваат, наведете N/A (не се применува).

Поле 6 Полето е дадено за да може организацијата која го издава уверението да овозможи лесно заемно упатување на полето 13 „Забелешки“, ако се искористени редовите со броевите на предметите. Полето 6 мора да се пополни кога постои повеќе од еден ред елементи.

Кога повеќе предмети треба да се пуштат во употреба со уверението, дозволено е да се користи посебно уверение со листа со упатувања и тие да се стават еден до друг.

Поле 7 Мора да се наведе името или описот на предметот. Мора да се даде предност на ознаката од Каталогот на илустрирани делови (IPC). Описот треба да вклучува референца на кое било применливо овластување според ETSO или ознака EРА.

Поле 8 Наведете го бројот на делот. Мора да се даде предност на употребата на ознаката за IPC бројот.

Поле 9 Се користи да се покажат барањата со одобрение за тип за кои предметите кои се пуштени во употреба се подобни за монтажа, врз основа на информациите обезбедени од страна на имателот за одобрение за проект преку договорот опишан во 21A.4 и 21A.133(b) и (c). Дозволен е внес на следниве информации:

- (a) Најмалку еден специфичен или сериски модел на воздухоплов, елиса или мотор, како што е идентификувано од страна на имателот на одобрението за проект. Во случај на пуштање во употреба на мотор или елиса, наведете ги одобрените барања за воздухопловот, или ако барањето не е специфично, наведете го „моторот/елисата за кое е издадено уверение за тип.“ Во случај на предмет според ETSO наведете ги или барањата одобрени за тип или „предмет според ETSO“. Доколку предметите треба да се монтираат во предмет според ETSO наведете го бројот на делот на предметот според ETSO.
- (b) „Нема“ треба да се употреби само кога е познато дека предметите се уште немаат одобрено барање за тип, на пример: уверение за тип во постапка, само за тестирање, одобрени податоци во постапка. Ако се користи оваа категорија, тогаш во поле 13 мора да се наведат соодветни информации за објаснение, а нови предмети можат да се пуштат во употреба само заради усогласување.
- (c) „Разно“ доколку е познато преку договорите согласно 21A.133(b) и (c), за да бидат подобни за монтажа на повеќекратни производи со одобрение за тип, според процедура одобрена од страна на надлежниот орган кој е одговорен за POA надзор.

Доколку одобреното барање е за повеќе типови, прифатливо е ова поле да содржи упатување на приложен документ во кој се наведени тие барања.

Која било информација во поле 9 не претставува овластување за вградување на предметот во одреден воздухоплов, мотор или елиса. Корисникот/монтерот мора преку документи како што се Каталог на делови, Сервисни билтени итн. да потврди дека предметот е подобен за конкретната монтажа.

Која било информација во поле 9 не мора да значи дека производот, деловите или уредите се подобни само за монтажа во наведениот, -те модел, -и, ниту пак гарантира дека во производот, деловите или уредите може да се монтира сè што е внесено во поле 9. Може да се изврши влијание врз подобноста преку модификација или измени на конфигурацијата.

Тогаш кога носителот на проектот идентификува дел согласно официјално признаени стандарди, делот се смета за стандарден дел и не е потребно да се пушти во употреба Образецот 1 на EASA. Меѓутоа, кога имателот на POA пушта во употреба стандарден дел на Образец 1 на EASA, тој мора да покаже дека го држи под контрола производството на тој дел.

Поле 10 Наведете ја количината на предметите кои се пуштаат во употреба.

Поле 11 Наведете го серискиот или групниот број на предметите, по потреба. Доколку не се применува ниту еден, наведете „Н/А“ (не е применливо).

Поле 12 Внесете една или комбинација на соодветни стандардни зборови од следнава табела. Во табелата во наводници се наведени стандардните зборови кои е дозволено да се употребуваат , кога се пуштаат во употреба нови предмети пред да бидат пуштени во употреба, односно предмети кои претходно не биле ставени во оперативна употреба. Исто така содржи и податоци за околностите и условите во кои можат да се користат. Во сите случаи во кои се применуваат правилата за издавање на уверенија, кои се однесуваат на поле 14, треба да се означи соодветното квадратче и да се стави потпис во поле 15.

ТАБЕЛА НА СТАНДАРДНИ ЗБОРОВИ ЗА НОВИ ДЕЛОВИ

1. ‘ПРОИЗВЕДЕНО’

- (a) Производство на нов предмет согласно важечките податоци за проектот или
- (b) Повторно издавање на уверение од страна на првичниот производител по активности за поправка предметот, претходно пуштен во употреба согласно став 1(a), за кој е утврдено дека е нефункционален пред влегувањето во употреба, како на пример дека е дефектен, постои потреба за инспекција или тест, или му е истечен рокот на употреба. Во поле 13 треба да се внесат податоците за првичното пуштање во употреба и активностите за поправка , или пак за повторното издавање на уверение на нови предмети поради усогласување или пловидбеност во времето на одобрување на важечките податоци за проектот, под услов предметите да се усогласени со одобрените податоци за проектот. Објаснувањето за основата за пуштање во употреба и податоците за првичното пуштање во употреба треба да се внесат во поле 13.

2. „ПРЕГЛЕДАН/ТЕСТИРАН“

Преглед на предмет кој претходно е пуштен во употреба: (a) за да се утврди усогласеност со важечките податоци за проектот, или (b) согласно стандард или спецификација наведени од страна на клиентот, чии податоци треба да се внесат во поле 13, или (c) за да се утврди функционалноста и состојбата за безбедно работење пред повторно пуштање во употреба како резервен дел, кога предметот е добиен со Образец 1 на EASA. Објаснението за основата за пуштање во употреба и податоците за првичното пуштање во употреба треба да се внесат во поле 13.

3. „ИЗМЕНЕТ“

Изменување од страна на првичниот производител на предмет кој претходно бил пуштен во работа пред влегувањето во употреба. Податоците за измената и првичното пуштање во работа треба да се внесат во поле 13.

Горенаведените изјави мора да се поткрепат со упатување на одобрените податоци/прирачник/спецификација. Тие информации се идентификуваат во поле 12 или 13.

Поле 13 Во ова поле треба да се наведат сите информации, директно или со упатување на придружна документација, со кои се идентификуваат конкретните податоци или ограничувања, кои се однесуваат на предметот кој се пушта во употреба, кои се потребни за корисникот/монтажерот да го донесе конечното утврдување за предметот. Информациите мора да бидат јасни, целосни и обезбедени во форма и на начин кои се соодветни за донесување на тоа утврдување.

Секоја изјава мора јасно да назначи на кој предмет се однесува.

Ако нема изјава, наведете „нема“.

Примери на состојби за кои би биле потребни изјави во поле 13 се:

- кога уверението се користи заради усогласување, на почетокот на поле 13 мора да се внесе следнава изјава:

„САМО ЗАРАДИ УСОГЛАСУВАЊЕ, НЕ Е ПОДОБНО ЗА МОНТИРАЊЕ ВО ВОЗДУХОПЛОВ/МОТОР/ЕЛИСА СО УВЕРЕНИЕ ЗА ТИП, КОИ СЕ ВО УПОТРЕБА“;

- кога податоците за проектот не се одобрени од страна на Агенцијата, тогаш надлежниот орган на третата земја, кој е одговорен за одобрување на податоците на проектот мора да се идентификува и мора да се внесе следнава изјава заедно со референцата со која се идентификува одобрувањето:

„Податоците за проектот одобрени од страна на <идентификувајте го одговорниот надлежен орган на трета земја и референцата на одобрувањето>;

- повторно издавање на уверение за нови предмети за усогласување или за пловидбеност во времето на одобрение на важечките податоци за проектот, доколку предметите се усогласени со одобрените податоци за проектот.

Доколку не дошло до промена на проектот во текот на процесот на одобрување на податоците за проектот, производителот може да наведе дека податоците за проектот се одобрени и дека ако конкретниот составен дел се уште е во состојбата во која бил кога бил испратен до корисникот/монтажерот, составниот дел сега може да се монтира. Производителот мора да ја направи оваа изјава на втор образец на EASA каде освен кои било други потребни забелешки, мора да се обезбедат информации за објаснение. Мора да се употреби следнава фраза: „ПОВТОРНО ИЗДАВАЊЕ НА УВЕРЕНИЈА ЗА НОВИ ДЕЛОВИ ОД УСОГЛАСЕНОСТ ДО ПЛОВИДБЕНОСТ: СО ОВОЈ ДОКУМЕНТ СЕ ПОТВРДУВА САМО ОДОБРЕНИЕТО НА ПОДАТОЦИТЕ ЗА ПРОЕКТОТ СПОРЕД КОЕ ОВОЈ ПРЕДМЕТ (ОВИЕ ПРЕДМЕТИ) БИЛЕ

ПРОИЗВЕДЕНИ, НО НЕ ЈА ОПФАЌА УСОГЛАСЕНОСТА/
СОСТОЈБАТА ПО ПУШТАЊЕТО ВО УПОТРЕБА НА ПРВИЧНИОТ
ОБРАЗЕЦ БР.1 НА EASA СО РЕФ.....“.

Образецот 1 на EASA (како заради „усогласеност“, така и заради „пловидбеност“) мора да го изработи истата организација, односно првичниот производител или најдобриот производител, во зависност од тоа кој го издал првичниот Образец 1 на EASA заради усогласеност.

- Кога уверението не е издадено согласно Дел 21, мора да се користат следниве изјави:

„Ова уверение е издадено согласно... [важечки правила кои не се Дел 21]“.

- За целосни мотори и елиси мора да се упати на применливото уверение за тип.
- За целосни мотори и елиси, која било дополнителна изјава за извоз која ја бара земјата на увоз, како што е обично утврдено во листата на податоци на уверението за тип.
- За целосни мотори, изјава за сообразност со важечките барања за емисии, кои се актуелни на датумот на производство на моторот.
- За предмети според ETSO, наведете го важечкиот број за овластување според ETSO.
- Рестрикција за користење на поправени предмети.
- Стандард за измена.
- Добавени алтернативни одобрени предмети.
- Важечки концесии.
- Непридржување кон спецификациите за издавање на уверенија.
- Податоци за активности за извршени поправки или референцата на документот каде тие се наведени.
- Сообразување или несообразување со директивите за пловидбеност или сервисните билтени.
- Податоци за предмети со ограничено траење.
- Состојба на предметите или референца на документот во кој се наведени овие податоци.
- Датум на производство или датум на поправка.
- Рок на употреба

- Недостатоци
- Време од производството (TSN), време на работа од ревизија (TSO), итн.
- Исклучоци од пријавените посебни услови на земјата на увоз.
- Посебно конфигурирани да ги исполнуваат посебните услови на земјата на увоз.
- Повторно издавање на уверенија на „нови“ предмети повторно пуштени во употреба.

Поле 14 Ова поле може да се користи само за да се покаже статусот на новите предмети.

Главната цел на уверението е пуштање во употреба предмети заради пловидбеност, што значи дека тие се усогласени со одобрените податоци за проектот и се во состојба на безбедно работење.

Уверението за пловидбеност се смета за важечко во целиот свет од страна на ЕУ, освен ако нема посебни пријавени услови за увоз.

Кога Образецот 1 на EASA, кој е издаден заради пловидбеност се користи за да се исполнат тие пријавени услови за увоз, сообразувањето со овие услови за увоз се потврдува согласно билатерална спогодба или друг работен договор. Бидејќи бројот на делот е наведен во поле 8, а сообразеноста со кои било конкретни услови на увоз е наведена во поле 13, тогаш „одобрен“ значи одобрен од страна на надлежниот орган на земјата на увоз.

Уверението исто така може да се користи и како Уверение за усогласеност кога предметите се усогласуваат со важечките податоци за проектот, кои не се одобрени поради причината, која е наведена во поле 13 (на пример уверение за тип во постапка, само заради тестирање, одобрени податоци во постапка).

Во овој случај, на почетокот на поле 13, а не во посебен документ, мора да се внесе следнава дополнителна изјава: „САМО ЗАРАДИ УСОГЛАСУВАЊЕ, НЕ Е ПОДОБНО ЗА МОНТИРАЊЕ ВО ВОЗДУХОПЛОВ/МОТОР/ЕЛИСА СО УВЕРЕНИЕ ЗА ТИП, КОИ СЕ ВО УПОТРЕБА“.

Комбинациите на предметите кои се пуштени во употреба заради пловидбеност и заради усогласеност не се дозволени во истото уверение. Исто така консултирајте ги забелешките за пополнување на поле 9.

Поле 15 Вообичаениот потпис во ракопис на лицето кое има писмено овластување од одобрена производствена организација да издава уверенија за нови предмети. Не се дозволува употреба на печат наместо потпис, но овластеното лице може да додаде отпечаток од неговиот или нејзиниот потпис за да помогне при признавањето. Со согласност од надлежниот орган во кој било конкретен случај се дозволуваат компјутерски создадени потписи, ако може да се докаже дека постои подеднакво ниво на контрола, можност за следење и одговорност. (Види АМС 21А.163(с) за компјутерски создаден потпис).

Поле 16 Наведете ја целосната референца на овластувањето издадено од страна на надлежниот орган на организацијата која ги пушта во употреба новите предмети.

Поле 17 Името на лицето кое го потпишува поле 15, испечатено, отчукано или напишано во читлива форма.

Поле 18 Датумот на кој е потпишано поле 15, во форматот ден/месец/година. Месецот мора да се наведе со букви (мора да се употребат доволно букви, за да нема двосмисленост за месецот кој се сака да се наведе).

Поле 19 Не се употребува и се прецртува при пуштање во употреба на нови предмети.

Поле 20 Не се употребува и се прецртува при пуштање во употреба на нови предмети.

Поле 21 Не се употребува и се прецртува при пуштање во употреба на нови предмети.

Поле 22 Не се употребува и се прецртува при пуштање во употреба на нови предмети.

Поле 23 Не се употребува и се прецртува при пуштање во употреба на нови предмети.

ЗЕМЈА-ЧЛЕНКА

членка на
Европската агенција за воздухопловна безбедност

УВЕРЕНИЕ ЗА РЕВИЗИЈА НА ПЛОВИДБЕНОСТА

ARC РЕФЕРЕНЦА:

Во согласност со Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002 на Европскиот парламент и на Советот, која во моментов е во сила, со ова земјата-членка потврдува дека следниов воздухоплов:

Производител на воздухопловот: .....

Ознака на производителот за воздухопловот:.....

Тип на воздухоплов:.....

Регистрација на воздухоплов:.....

Сериски број на воздухоплов:.....

се смета дека е пловидбен на датумот на издавањето.

Датум на издавање:..... Датум на престанување на важноста:.....

Потпис:..... Број на овластување:.....

▼M4

Лого на надлежниот орган

ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТАЊЕ

(*)	
<p>Оваа дозвола за летање е издадена согласно Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002, член 5(3)(а) и поврдува дека воздухопловот е во состојба за безбеден лет за целта и во рамките на условите наведени подолу и е важи во сите земји членки</p> <p>Исто така оваа дозвола важи и за летање до и во границите на земји кои не се членки, под услов дека посебно одобрение е добиено од надлежните органи на тие земји:</p>	1. Националност и регистарски ознаки
2. Производител/тип на воздухопловот	3. Сериски број
4. Дозволата опфаќа <i>[намена согласно 21А.701(а)]</i>	
5. Имател: <i>[во случај на дозвола за летање издадена за целите од 21А.701(а) треба да се наведе следното : "регистрациониот сопственик"]</i>	
6. Услови/забелешки:	
7. Период на важност:	
8. Место и датум на издавање:	9. Потпис на претставникот на надлежниот орган

Образец 20 на EASA

(*) За користење само од страна на земја на регистрација

▼M4

Земја членка на надлежниот орган кој го издал одобрението на организацијата согласно кое се издава дозвола за летање; или

'EASA' кога одобрението го издава EASA

ДОЗВОЛА ЗА ЛЕТАЊЕ

Име и адреса на орг. која ја издава дозволата за летање	(*)
Оваа дозвола за летање е издадена согласно Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002, член 5(3)(а) и поврдува дека воздухопловот е во состојба за безбеден лет за целта и во рамките на условите наведени подолу и е важи во сите земји членки Исто така оваа дозвола важи и за летање до и во границите на земји кои не се членки, под услов дека посебно одобрение е добиено од надлежните органи на тие земји:	1. Националност и регистарски ознаки
2. Производител/тип на воздухопловот	3. Сериски број
4. Дозволата опфаќа [намена согласно 21А.701(а)]	
5. Имател: [Организација која ја издава дозволата за летање]	
6. Услови/забелешки:	
7. Период на важност:	
8. Место и датум на издавање:	9. Потпис на овластено лице: Име: Реф. бр.на одобрението:

Образец 20b на EASA

(*) За користење само од страна на организација на имател на одобрение

(⁸)	(Земја-членка на регистрација) (Надлежен орган кој издава уверенија)	(*)
1. Националност и регистарски ознаки	2. Производител и ознака на воздухопловот од страна на производителот	3. Сериски број на воздухопловот
4. Категории		
<p>5. Ова Уверение за пловидбеност е издадено согласно (**) [Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство од 7 декември 1944 год.] и член 5(3)(b) од Регулативата (ЕЗ) бр. 1592/2002 за горенаведениот воздухоплов, кој се смета за пловидбен кога се одржува и користи согласно гореспоменатото и релевантните оперативни ограничувања</p> <p>Покрај горенаведеното се применуваат следните ограничувања:</p> <p>(**) [Воздухопловот може да се користи во меѓународната пловидба и покрај горенаведените ограничувања]</p> <p>Дата на издавање: _____ Потпис: _____ :</p>		
6. Ова Уверение за пловидбеност важи, освен ако не се повлече од страна на надлежниот орган на земјата-членка на регистрација. Важечкото Уверение за ревизија на пловидбеноста мора да се приложи кон ова Уверение.		

Образец 24 на EASA

Оваа дозвола се носи во авион за време на сите летови

(*) За употреба од страна на земјата на регистрација.

(**) Избришете каде што одговара.

▼B

ЛОГО НА EASA

УВЕРЕНИЕ ЗА ПЛОВИДБЕНОСТ

ЛОГО на надлежниот орган

(*)	(Земја-членка на регистрација) (Орган кој издава уверенија)	(*)
1. Националност и регистерски ознаки	2. Производител и ознака на воздухопловот од страна на производителот	3. Сериски број на воздухопловот
4. Категории		
5. Ова Уверение за пловидбеност е издадено согласно Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство од 7 декември 1944 год., и член 5(3)(с) од Регулацијата (ЕЗ) бр. 1592/2002 за горенаведениот воздухоплов, кој се смета за пловидбен кога се одржува и лета согласно горенаведеното и односните оперативни ограничувања. Датум на издавање: _____ Потпис: _____ Ограничувања/забелешки: _____		
6. Ова Уверение за пловидбеност е важечко, освен ако не е повлечено од страна на надлежниот орган на земјата на регистрација. Важечкото Уверение за ревизија на пловидбеноста мора да се приложи кон ова Уверение.		

Образец 25 на EASA

Оваа дозвола се носи во воздухопловот за време на сите летови.

(*) За користење од страна на земјата на регистрација

▼M3

За користење од страна на земјата на регистрација		1. Земја на регистрација		2. Документот бр:	
2. УВЕРЕНИЕ ЗА БУЧАВА					
4. Националност и регистарски ознаки		5. Производител и ознака на воздухопловот од страна на производителот		6. Сериски број на воздухопловот	
.....		.....		.....	
7. Мотор			8. Елиса (*)		
.....			.....		
9. Максимална маса на полетување (кг)		10. Максимална маса при слетување (*)		11. Стандард за издавање на уверение за бучава	
.....		.....		.....	
12. Дополнителни измени вклучени заради придржување кон важечките стандарди за издавање на уверенија за бучава.					
.....					
13. Ниво на бучава странично/при полна моќ (*)	14. Ниво на бучава при приод (*)	15. Ниво на бучава при прелет (*)	16. Ниво на бучава при прелет (*)	17. Ниво на бучава при полетување (*)	
.....	.....	.....	.....	.....	
Забелешки					
.....					
18. Ова Уверение за бучава се издава согласно том I, Анекс 16 на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство од 7 декември 1944 год., и член 6 од Регулацијата (ЕЗ) бр. 1592/2002 за горенаведениот воздухоплов, кој се смета дека ги исполнува горенаведените стандарди за бучава, кога се одржува и работи согласно односните услови и оперативни ограничувања.					
19. Датум на издавање:.....			19. Потпис:		

Образец 45 на EASA

(*) Овие полиња може да се испуштат во зависност од стандардот за издавање на уверенија за бучава.

▼B

ИЗЈАВА ЗА СООБРАЗНОСТ НА ВОЗДУХОПЛОВОТ		
1. Земја на производство	2. Надлежен орган на земјата-членка на Европската унија или EASA	3. Реф. број на изјавата:
4. Организација:		
5. Тип на воздухопловот:	6. Референци на уверението за тип:	
7. Регистрација или ознака на воздухоплов	8. Број за идентификација на производителот	
9. Податоци за моторот/елисата (*)		
10. Измени и/или Сервисни билтени (*)		
11. Директиви за пловидбеност		
12. Концесии		
13. Исклучоци, откажувања или отстапувања (*)		
14. Забелешки		
15. Уверение за пловидбеност		
16. Дополнителни услови		
17. Изјава за усогласеност Со ова се потврдува дека овој воздухоплов е целосно во согласност со проектот за кој е издадено уверение за тип и со наведеното погоре во полињата 9, 10, 11, 12 и 13. Воздухопловот е во состојба за безбедно летање. Воздухопловот е успешно испитан/тестиран во лет.		
18. Потпис	19. Име	20. Датум (дд/мм/гг)
21. Референца на одобрението за производствена организација		

Образец 52 на EASA

(*) Непотребното се брише

▼B

ИЗЈАВА ЗА СООБРАЗНОСТ НА ВОЗДУХОПЛОВ - ОБРАЗЕЦ 52 НА EASA

УПАТСТВО ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

За целите на Дел 21, Поддел F, Оддел A, Изјава за сообразност значи Образец 52 на EASA за комплетен воздухоплов или Образец 1 на EASA за други производи, делови, уреди и/или материјали.

Овластено лице значи лице кое е идентификувано како потписник во Прирачникот, прифатен од страна на надлежниот орган и предвиден согласно 21A.125(b).

Одговорна позиција значи позиција на која се наоѓа лице, со услови за работа во кои спаѓаат одговорност за усогласеноста на производот и кое има доволно овластување да го спречи пуштањето во употреба на предметите кои не се усогласени со важечките податоци на проектот и/или не се во состојба на безбедно работење.

1. ЦЕЛ И ОБЕМ

Употребата на Изјава за усогласеност за воздухопловот, која е издадена од страна на производител, кој произведува согласно Дел 21, Поддел F, Оддел A, е опишана под 21A.130, како и прифатливото средство за сообразување.

Целта на Изјавата за усогласеност на воздухопловот (Образец 52 на EASA), издадена согласно Дел 21, Поддел G, Оддел A, е да му овозможи на имателот на соодветно одобрение на производствена организација да го користи правото да добие поединечно уверение за пловидбеност од надлежниот орган на земјата-членка на регистрација.

2. ОПШТО

Изјавата за усогласеност мора да се сообразува со приложениот формат, вклучувајќи ги и броевите на полињата и местото на секое поле. Меѓутоа, големината на секое поле може да се менува, за да одговара на поединечната примена, но не до степен до кој тоа би ја направило Изјавата за усогласеност непрепознатлива. Доколку се сомневате, консултирајте го надлежниот орган.

Изјавата за усогласеност мора или да биде однапред испечатена или создадена компјутерски, но во секој случај печатењето на линии и карактери мора да биде јасно и читливо. Дозволено е однапред да се испечатат фрази согласно приложениот модел, но не се дозволени никакви други изјави за издавање на уверенија.

Пополнувањето мора да биде испечатено машински/компјутерски или напишано во ракопис со употреба на печатни букви, за да се овозможи лесно читање. Прифатливи се англиски и, по потреба, еден или повеќе официјални јазици на земјата членка која го врши издавањето.

Одобрената производствена организација треба да задржи копија на Изјавата и сите прилози на кои се упатува.

3. ПОПОЛНУВАЊЕ НА ИЗЈАВАТА ЗА УСОГЛАСЕНОСТ ОД СТРАНА НА ИЗДАВАЧОТ

Сите полиња треба да бидат пополнети за документот да биде валидна изјава.

Изјавата за усогласеност не смее да му се издаде на надлежниот орган на земјата членка на регистрација доколку проектот на дизајнот и неговите вградени производи не се одобрени.

Информациите кои се бараат во полињата 9, 10, 11, 12, 13 и 14 можат да се внесат со упатување на посебни идентификуваните документи, кои се чуваат во евиденцијата на производствената организација, освен ако надлежниот орган не се сложи поинаку.

Оваа Изјава за усогласеност нема за цел да ги опфати оние делови од опремата, кои може да се бара да се вградат, за да се исполнат важечките правила за работа. Меѓутоа, некои од овие поединечни предмети можат да се вклучат во поле 10 или во одобрениот проект за типот. Затоа, операторите се потсетуваат на нивната одговорност да осигураат сообразност со важечките правила за работа, за нивна сопствена конкретна работа.

Поле 1 Внесете го името на земјата на производство.

Поле 2 Надлежниот орган со чие овластување се издава Изјавата за усогласеност.

Поле 3 Во ова поле треба однапред да се испечати уникатен сериски број заради контрола и можност за следење на Изјавата. Исклучок на тоа е компјутерски создаден документ, кога бројот не треба да се испечати однапред ако компјутерот е програмиран да создаде и испечати уникатен број.

Поле 4 Целосен назив и адреса на местото на организацијата која ја издава изјавата. Ова поле може да биде испечатено однапред. Логоа итн, се дозволени ако логото може да го собере во полето.

Поле 5 Целосниот тип на воздухоплов, како што е наведен во уверението за тип и листата на податоци поврзана со него.

Поле 6 Референтните броеви и изданието на уверението за тип за предметниот воздухоплов.

Поле 7 Ако воздухопловот е регистриран, тогаш оваа ознака ќе биде регистарска ознака. Ако воздухопловот не е регистриран, тогаш тоа ќе биде ознака која е прифатена од надлежниот орган на земјата-членка и, по потреба, надлежниот орган на трета земја.

Поле 8 Бројот за идентификација доделен од страна на производителот заради контрола и можност за следење и поддршка на производот. Ова понекогаш се нарекува Сериски број на производителот или број на конструкторот.

Поле 9 Типот, -вите на моторот и елисата во целост, како што се дефинирани во односното уверение за тип и листата на податоци поврзани со него. Исто така треба да се покаже бројот на идентификација на нивниот производител и поврзаната локација.

Поле 10 Одобрени измени на проектот на дефиницијата на воздухопловот.

- Поле 11 Листа на сите важечки директиви за пловидбеност (или исто) и декларација за сообразност, заедно со опис на методата за сообразување на предметниот поединечен воздухоплов, вклучувајќи ги и производите и вградените делови, уреди и опрема. Треба да се наведе секој иден рок за услов за сообразување.
- Поле 12 Одобрени ненамерни отстапувања од одобрениот проект на типот, понекогаш наречени отстапки, несогласувања или несообразувања.
- Поле 13 Тука можат да се вклучат само договорени изземања, откажувања или отстапувања.
- Поле 14 Забелешки. Која било изјава, информација, конкретни податоци или ограничување, кои можат да влијаат на пловидбеноста на воздухопловот. Доколку нема такви информации или податоци, наведете: „НЕМА“
- Поле 15 Внесете „Уверение за пловидбеност“ или „Уверение за пловидбеност со ограничување“ за Уверението за пловидбеност кое се бара.
- Поле 16 Во ова поле треба да се забележат дополнителните услови, како оние кои се пријавени од страна на земјата на увоз.
- Поле 17 Валидноста на Изјавата за усогласеност зависи од целосното пополнување на сите полиња на образецот. Имателот на РОА треба да ја чува во евиденцијата копијата од извештајот за тестот во лет заедно со кои било евидентирани податоци за дефекти и исправки. Извештајот треба да се потпише како задоволителен од страна на соодветниот персонал кој издава уверенија и член на летечкиот екипаж, како на пример пилот за тестирање или инженер за тест во лет. Тестовите во лет кои се вршат се оние кои се дефинирани под контрола на системот за квалитет, како што е утврдено со 21A.139, а особено со 21A.139(b)(1)(vi), за да се осигури дека воздухопловот е во согласност со важечките податоци за проектот и е во состојба за безбедно работење.
- Листата на предметите кои се обезбедени (или ставени на располагање) за да се исполнат аспектите за безбедна работа на оваа изјава треба да се чуваат во евиденцијата на имателот на РОА.
- Поле 18 Изјавата за усогласеност може да ја потпише лицето овластено за тоа од страна на имателот на одобрението за производство согласно 21A.145(d). Не треба да се користи гумен печат со потпис.
- Поле 19 Името на лицето кое го потпишува уверението треба да биде исчукано или испечатено во читлива форма.
- Поле 20 Треба да се наведе датумот на кој е потпишана Изјавата за усогласеност.
- Поле 21 Треба да се наведе референцата на одобрението на надлежниот орган на имателот на РОА.

УВЕРЕНИЕ ЗА ПУШТАЊЕ ВО УПОТРЕБА

[ИМЕ НА ОДОБРЕНА ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА]

Референца на одобрието на производствена организација:

Уверение за пуштање во употреба согласно 21А.163 (d).

Воздухоплов:..... Тип:..... Бр. на конструктор /Регистрација:.....

се одржуван како што е наведено во работниот налог .....

Краток опис на извршената работа:

Потврдува дека наведената работа е извршена согласно 21А.163(d) и што се однесува на работата се смета дека воздухопловот е подготвен за пуштање во употреба и затоа е во состојба за безбедно летање.

Персонал кој го издава уверението (име):

(потпис):

Место:

Датум .....-.....-.....(ден, месец, година).

**УВЕРЕНИЕ ЗА ПУШТАЊЕ ВО УПОТРЕБА
-ОБРАЗЕЦ 53 НА EASA**

УПАТСТВА ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ

ПолеТО КРАТОК ОПИС НА ИЗВРШЕНАТА РАБОТА наведено во ОБРАЗЕЦОТ 53 НА EASA треба да вклучува упатување на одобрените податоци кои се користат за да се изврши работата.

ПолеТО МЕСТО кое е наведено во ОБРАЗЕЦ 53 НА EASA се однесува на местото каде е извршено одржувањето, а не на местото каде се наоѓаат капацитетите на организацијата (ако се различни).

УВЕРЕНИЕ ЗА ОДОБРЕНИЕ НА ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА**Надлежен орган**

на земјата-членка на

ЕВРОПСКАТА УНИЈА* или на EASA

УВЕРЕНИЕ ЗА ОДОБРЕНИЕ

РЕФЕРЕНЦА: NAA.G.XXXX

Согласно Европските регулативи кои се во сила и подлежат на условите наведени подолу,
надлежниот орган со ова потврдува дека

Име на компанијата**Адреса**

е

ПРОИЗВОДСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА

одобрена согласно Дел 21, Оддел А, Поддел G

УСЛОВИ

1. Одобрението е ограничено на она што е наведено во приложените Услови на одобрението; и
2. За ова одобрение е потребно придржување кон процедурите наведени во Прирачникот на производствената организација; и
3. Ова одобрение е важечко се додека одобрената производствена организација е во сообразност со Дел 21, Оддел А, Поддел G.

Датум на првично издавање:	Датум на ова издание:	Потпис:
		За надлежниот орган или EASA

▼M4

Надлежен орган на земјата-членка на Европската унија или EASA	Услови за одобрение	ТА: NAA.21G.XXXX
<p>Овој документ е дел од Одобрението на производствената организација број NAA.21G.XXXX издадено на</p> <p>Име на компанија:</p> <p>Оддел 1. ОБЕМ НА РАБОТА:</p> <p style="text-align: center;">ПРОИЗВОДСТВО НА ПРОДИЗВОДИ/КАТЕГОРИИ</p> <p style="text-align: center;">За податоци и ограничувања повикајте се на Прирачник на производствена организација, Оддел xxx</p> <p>Оддел 2. МЕСТА:</p> <p>Оддел 3. ПРАВА:</p> <p>Произведствената организација има право да ги користи, во рамките на своите услови за одобрение и согласно процедурите наведени во нејзиниот Прирачник на производствената организација, правата наведени во 21A.163. Подложи на следното:</p> <p><i>[се запишува само важечки текст]</i></p> <p>Пред одобрување на проектот на производот, може да се издаде Образец 1 на EASA само заради целите на сообразноста.</p> <p>Изјавата за сообразност не смее да се издава за неодобрен воздухоплов.</p> <p>Одржувањето може да се врши, се додека не се бара придржување кон регулативите за одржување, согласно Оддел xxx од Прирачникот на производствената организација.</p> <p>Дозволи за летање може да се издаваат согласно Дел ууу од Прирачникот на производствената организација.</p>		
Датум на првично издавање:	Датум на ова издание:	Потпис: За надлежниот орган или EASA

▼В

ПИСМО ЗА СОГЛАСНОСТ

**Надлежен орган на
земјата-членка на
Европската унија или на EASA**

[ИМЕ НА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО]
[ИМЕ НА ФИРМА (ако е различно)]
[АДРЕСА НА ПОДНОСИТЕЛОТ НА БАРАЊЕТО]

Датум (ден, месец, година)
Референца: [NAA].F.[XXX]

Предмет: ПРОИЗВОДСТВО БЕЗ РОА, ПИСМО ЗА СОГЛАСНОСТ

Почитувани господа,

Извршена е проценка на вашиот систем за преглед на производството и е утврдено дека истиот е во согласност со Дел 21, Оддел А, Поддел F.

Бр. на единици	P/N	S/N
-----------------------	------------	------------

ВОЗДУХОПЛОВ

ДЕЛОВИ

Следниве услови важат за оваа согласност:

1. Важи сè додека [*име на компанијата*] е во согласност со Дел 21, Оддел А, Поддел F.
2. Потребно е придржување кон процедурите наведени во [*име на компанија*], Реф. Прирачник/датум на издавање .....
3. Престанува да важи на .....
4. Изјавата за сообразност издадена од страна на [*име на компанијата*] согласно условите наведени во од 21A.130 се заверува од страна на надлежниот орган кој го издава ова писмо за согласност согласно процедурата ..... од горенаведениот Прирачник.
5. [*Име на компанија*] веднаш го известува органот кој го издава ова писмо за согласност за кои било измени на системот за преглед на производството, кои можат да влијаат врз прегледот, сообразноста, или пловидбеноста на производите и деловите наведени во ова писмо.

Датум и потпис

► B